

A large, stylized white letter 'A' is centered within a teal square. The 'A' is composed of thick, clean lines.

— ADVOKATBLADET

NR. 5 2020 100

A photograph of two men walking down a wide, light-colored stone staircase. The man in the foreground is wearing a light blue button-down shirt and dark trousers, looking towards the camera with a slight smile. The man behind him is wearing a dark suit, a white shirt, and a patterned tie, looking off to the side. The background is a light-colored brick wall with a metal handrail running along the stairs.

ELDENS OPPSKRIFT

- Headhunting
- Skolering
- Oppfølging

SLIK KAPRER HAN TALENTENE

NYHET!

ABONNEMENT – JUS DIGITAL

FÅ TILGANG TIL MARKEDETS STØRSTE DIGITALE PORTEFØLJE AV JURIDISKE KURS!

Din etterutdanning har neppe vært mer tilgjengelig! Med vårt abonnement kan du ta kurs hjemmefra eller på jobben – når det passer deg.

Se så mange av våre e-kurs du vil. I tillegg får du tilgang til livestream av høstens årlige oppdateringskurs. Vi har nå 23 årlige kurs du kan melde deg på kostnadsfritt som abonnent!

ABONNEMENTSFORDELER:

- Tilgang til over 50 e-kurs
- Tilgang til livestream av 23 årlige oppdateringskurs til høsten
- Tilgang til over 100 etterutdanningstimer
- Som medlem blir du abonnent av JUS Digital ut året for 5 000 kroner.

“Jeg klarte ikke å vente og har logget meg inn. Ser knallbra ut!”

Abonnent JUS Digital

JUS JURISTENES
UTDANNINGSSENTER

Høres dette interessant ut? Les mer på jus.no.

INNHold

Nr. 5 2020

TALENTUTVIKLING I KRISETIDER

Kampen om de beste hodene vil tilspisse seg i årene fremover, tror eksperter. Hva kreves for å utvikle ditt eget og andres talent?

TEMA SIDE 16

FASTE SPALTER:

Bøker

SIDE 40

Lederens kommentar

SIDE 49

Debatt

SIDE 50

Advokatansvar

SIDE 57

Medlemsnytt

SIDE 58

Nytt om navn

SIDE 60

Sosiale medier

SIDE 67

Medievant sjef

– Mange advokater har kompetanse de kunne delt i offentligheten, ikke minst fra forretningsadvokatlivet, mener nyvalgt leder Jon Wessel-Aas.

SIDE 14

Offentlighetens blikk

– Retten utmåler straff etter de lovene som skal anvendes. Da er den ferdig. Men jeg synes ikke vi som formidlet det, skulle være ferdige, sier Ane Hem.

SIDE 42

Liker de upopulære

Da Unni Fries sluttet i politiet for å bli forsvarsadvokat, trodde hun at hun ikke ville like klient-kontakten.

SIDE 54

SAGT I DETTE BLADET

– Det er en utopi at alle skal ha nærhet til domstolene.

Lovutvalget for strafferett og straffeprosess i høring om ny struktur, SIDE 8

– Jeg tror at domstolene må være ekstremt frustrerte over å bli kasteballer i et slikt distriktpolitisk spill.

Peter Frølich, Høyres justispolitiske talsmann, om avlysning av domstolsreformen, SIDE 10

– Jeg er positiv til å følge valgkomiteens innstilling. Kristin Veierød er en god rollemodell for både mannlige og kvinnelige advokater.

Bettina Banoun, partner i Wiersholm, i debatt om ledervalget, SIDE 12

LEXUS SELF-CHARGING *HYBRID*

NYE LEXUS RX

EN EGEN DRIVKRAFT

Den originale selvladende luksushybriden er nå bedre enn noensinne. Kjøreegenskapene er finslippt, en ny berøringsskjerm med smarttelefonintegrasjon via Apple CarPlay og Android Auto gir deg full kontroll. BladeScan™ smartlysteknologi sørger for oversikt uten sidestykke og siste generasjon av Lexus Safety System+ gjør dette til tidenes sikreste RX. Drivkraften vår er kontinuerlig forbedring. Kanskje det er derfor Norges mest fornøyde bileiere kjører Lexus.

Opplev RX 450h på lexus.no

RX 450h
Fra 820 100

Vinner av Autoindex-undersøkelsen ni år på rad.
Les mer på www.lexus.no/autoindex. Forbruk blandet kjøring (WLTP): 7,6-7,9 l/100 km, CO2 173-179 g/km. Bilen på bildet har ekstrautstyr. Pris er levert Oslo.

REDAKTØR

Nina Schmidt
nina@advokatbladet.no
Mobil: 915 59 602

JOURNALIST

Henrik Skjevestad
henrik@advokatbladet.no
Mobil: 482 28 776

JOURNALIST

Thea N. Dahl
thea@advokatbladet.no
Mobil: 482 58 420

REDAKSJONSRAÐ

Halvard Helle (leder)
Ina Lindahl-Nyrud
Emanuel Feinberg
Silje Christine Hellesen
Ragnhild Lunner

Advokatbladet betinger seg rett til å arkivere og utgi stoff i elektronisk form. Redaksjonen forbeholder seg retten til å redigere og forkorte innlegg.

SEKRETARIATET

Den Norske Advokatforening
Kr. Augustsgate 9,
0164 Oslo
post@advokatforeningen.no
www.advokatforeningen.no
Telefon: 22 03 50 50

Merete Smith,
generalsekretær,
ms@advokatforeningen.no
Baard Amundsen,
kommunikasjonssjef,
ba@advokatforeningen.no

GRAFISK FORMGIVER

Mediamania.no

FORSIDEFOTO

Andreas Fadum

TRYKKERI

07 Media – 07.no
Telefon: 63 86 44 00

TIPS REDAKSJONEN

tips@advokatbladet.no
Kr. Augustsgate 9,
0164 Oslo

I kjølvannet av Covid-19

Hvilke rettslige etterspill vil korona-pandemien føre til? I USA mener nettstedet Law.com at det tegner til at det verdensomspennende sykdomsutbruddet vil føre til fire typer rettslige tvister.

- Krav om erstatning for tjenestefeil mot virksomheter med ansatte som er bundet til den fysiske arbeidsplassen, som sykehus, sykehjem, cruiseskip, restauranter, hoteller, flyselskaper og i matindustrien. For eksempel har allerede hundrevis av smittede cruise-passasjerer og pårørende til avdøde sykehjemsbeboere tatt ut søksmål. Den amerikanske legeföreningen driver lobbyvirksomhet for å gi ansatte i helsevesenet immunitet mot søksmål, ifølge Law.com.

- Krav fra ansatte mot arbeidsgivere som har unnlatt å beskytte de ansatte mot smitte.

- Tvister om rekkevidden av force majeure mot selskaper som grunnet korona-utbruddet har begått kontraktsbrudd.

- Krav mot forsikringsselskaper for manglende covid-19-dekning i polisene.

I det amerikanske senatet diskuteres det nå om det bør innføres generell immunitet mot Covid-19-søksmål for arbeidstakere og arbeidsgivere.

«Når ingen er ansvarlige, er ingen trygge», skriver Law.com, og advarer mot forslaget om immunitet.

Her hjemme har det tradisjonelt vært en mer tilbakeholden kultur for å stille virksomheter til ansvar for ulykker og skader. Men dette er i ferd med å endres. I sitt årlige frokostmøte med pressen i fjor, påpekte for eksempel justitiarius Toril Marie Øie at Høyesterett nå ser flere søksmål knyttet til ansvar for fritidsaktiviteter som rideulykker og trenings-senteruhell.

42 nordmenn som ble koronasmitte på skiferie i Østerrike er med på et mas-sesøksmål mot myndighetene i Ischgl i Tirol. 5380 personer fra 45 land har gått sammen om søksmålet, som er organisert av den østerrikske forbrukerorganisasjonen Verbraucherschutzverein, skriver VG.

Ofrene håper på økonomisk kompensasjon.

Koronautbruddet kan ikke bare gi en rekke nye søksmål og tvister her hjemme, men også føre til at ekstern finansiering av søksmål får større omfang.

DN og Fiskeribladet har fortalt om hvordan det sveitsiske søksmålsfondet Nivalion finansierer et søksmål grunnet Leif Håkon Strøm har anlagt mot Mattilsynet. Strøm krever 150 millioner kroner i erstatning og tapte fortjeneste etter at Mattilsynet stoppet hans planlagte eksport av kongsnegler til Asia.

Nivalion stiller med åtte millioner kroner til advokatutgifter, og dersom Strøm vinner, tar søksmålsfondet en såkalt multiplert av dette beløpet i betaling, ofte tregangeren, eller en prosentandel av erstatningssummen.

Det er advokatfirmaet Schjødt som har påtatt seg oppdraget. Til DN sier fondets juridiske ansvarlige for Norden, Stefan Kirsten, at han ser store muligheter i Norge.

«Koronakrisen har ført til at flere og flere store selskaper kontakter oss for å skaffe likviditet til å løse uenigheter», uttaler han til DN, som skriver at fondet bruker om lag femti millioner euro på ulike søksmål årlig i Europa.

I 2016 fortalte Advokatbladet at det britiske søksmålsfondet Therium etablerte seg i Norge. Fondet skal ha finansiert seks søksmål til nå.

Mange advokater opplever krevende tider. Samtidig er det nettopp i krisetider at innovasjon, fornyelse og utvikling oppstår.

Gjennom hele ferien kan du lese om hvordan advokater takler krisen i serien advokat-sommer.

God nettlese, og god sommer.

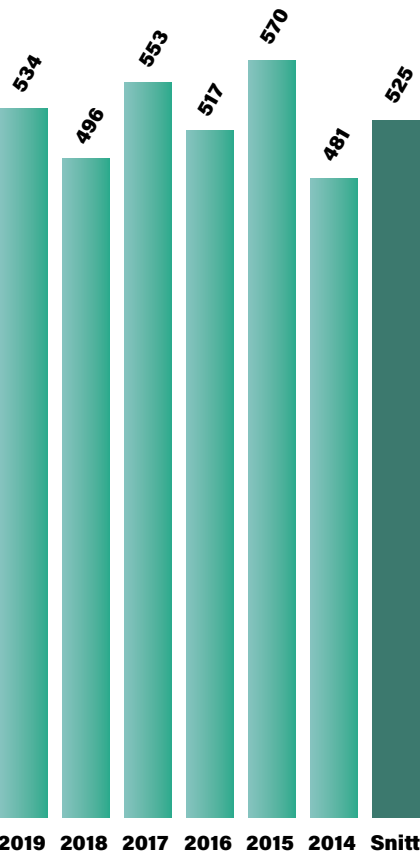
NINA SCHMIDT

Nina Schmidt

REDAKTØR
nina@advokatbladet.no
mobil: 915 59 602

3151 klager på advokater siste seks år

Kilde: Disiplinærutvalgene, Advokatforeningen

NYTT OM FOLK

PwC-partner og advokat **Pål Lønseth** er utnevnt til ny sjef for Økokrim. Han kommer fra stilling som leder for PwCs avdeling for granskning & compliance. Tidligere har han arbeidet som statssekretær i Justis- og beredskapsdepartementet, samt som statsadvokat i to perioder. I tillegg har han vært både dommerfullmektig i Asker og Bærum herredsrett, politifullmektig og politiadjutant.

Pål Lønseth. Foto: Aina Johnsen Rønning

1.030.652

Det var prisen for en plass i et av landets høysikkerhetsfengsler i fjor, ifølge Kriminalomsorgen. Til sammenlikning kostet det 708.213 kroner for en plass i et fengsel med lav sikkerhet, og 718.692 kroner for en plass i overgangsbolig.

Frøde Sulland under en demonstrasjon foran Stortinget i 2017. Foto: Andreas Fadum

Støtter salæraksjon, men ikke i år

2017 aksjonerte Advokatforeningen foran Stortinget med krav om forhandlingsrett om salærsatsen. Frøde Sulland, leder av arbeidsutvalget i Advokatforeningens representantskap og styremedlem i Forsvarergruppen, utreder muligheten for en ny aksjon.

— Arbeidsutvalget mener at spørsmålene knyttet til det offentlige retts-hjelpstilbudet — og herunder nivået på den offentlige salærsatsen — er det viktigste spørsmål for alle advokater som arbeider med slike saker, sa Sulland til Advokatbladet da han loddet aksjonsstemningen blant foreningens kretser på nyåret.

Under Forsvarergruppens siste styremøte i slutten av april besluttet den å stille seg bak salæraksjonen, samt å delta i forberedelsene. Derimot mener gruppen at 2020 «er et uheldig tidspunkt å fremme slike krav». Derfor bestemte styret seg for å vente med aksjonen.

VISSTE DU AT...

96 prosent av respondentene i en samfunnsundersøkelse gjennomført av Juristforbundet mener at likhet for loven er en viktig samfunnsverdi. Derimot er det kun 62 prosent som er enig i at loven faktisk er lik for alle uavhengig av økonomi og bosted.

Staten erkjente at Gro Anita Sakstad ble utsatt for nedverdiggende behandlign, etter at hun flere ganger ble beltet til sikkerhetsseng i Bredtveit fengsel. Illustrasjonsfoto: Rikke68, Istock

Isolasjons-seier får følger

Regjeringen vil redusere bruken av isolasjon i fengslene, men sier det ikke er gjort i en håndvending.

TEKST: THEA N. DAHL

starten av mai ble det kjent at staten erkjenner å ha krenket EMK artikkel tre overfor Gro Anita Sakstad under hennes fem opphold i Bredtveit fengsel mellom 2013 og 2015. Nå sier regjeringen at de vil redusere bruken av isolasjon og styrke behandlingstilbudet innen psykisk helsevern i kriminalomsorgen.

— Det må erkjennes at det er utfordringer knyttet til omfanget og bruken av isolasjon i norske fengsler. Regjeringen ser med stort alvor på den kritikken som har kommet både fra Sivilombudsmannen og andre nasjonale og internasjonale organer, sier statssekretær Thor Kleppen Sættem i Justis- og beredskapsdepartementet.

«HAR GJORT MYE»

— Kriminalomsorgsdirektoratet og departementet gjennomgår for tiden straffegjennomføringslovens regler om utelukkelse fra fellesskapet og bruk av tvangsmidler. Vi vurderer om det bør gjøres endringer. Endringer i praksis og rutiner er også aktuelt, utdyper Sættem.

På spørsmål fra Advokatbladet om hva regjeringen vil gjøre for å redusere isolasjonsbruken, svarer han at re-

gjeringen allerede «har gjort mye for å oppnå bedring» gjennom satsing på rehabilitering og nybygg.

— Nye fengsler vil gi bedre forhold for innsatte og legge til rette for en større grad av aktivisering, hevder Sættem.

GJENNOMGÅR REGELVERKET

— Hva er årsaken til at isolasjonspraksisen ikke er endret til tross for internasjonal kritikk?

— Dette er ikke utfordringer som kan endres i en håndvending. Uhen-siktsmessige fengselsbygg er en del av bakgrunnen for utfordringene knyttet til isolasjon i fengsel. I den særskilte meldingen til Stortinget har Sivilombudsmannen også frem-hevet manglende lovgivning og sen-trale føringer om oppfølging av og tilsyn med innsatte som er isolert, herunder fra helsepersonell, svarer statssekretæren.

— Regelverket gjennomgås, og Kriminalomsorgsdirektoratet har utarbeidet en egen tiltaksplan for å redusere bruken av isolasjon. Det er også igangsatt samarbeid mellom justissektoren og helsesektoren for å redusere bruken av isolasjon.

Innfører kontroversielle abort-forslag

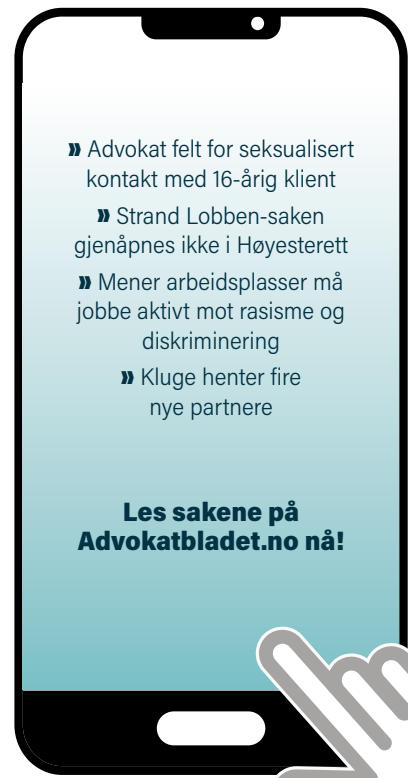
Ifølge International Bar Association (IBA) ser man nå flere eksempler på lov-givere som utnytter koronapandemien til å få gjennomslag for kontroversielle forslag og bestemmelser.

Et eksempel er Polen, hvor parlamen-tet denne våren har diskutert ytterli-gere begrensninger av kvinners abort-tilgang. Et liknende forslag ble også presentert i 2016, men ble senere truk-ket tilbake av regjeringen etter omfat-tende protester.

I flere amerikanske stater har kvin-ners tilgang til abort blitt kraftig inn-snevret under covid-19. Mange ste-der har inngrepet blitt merket som «ikke-viktige prosedyrer» og dermed blitt gjort utilgjengelig, ifølge IBA.

— Å gjennomføre denne typen lover når innbyggerens rett til å protestere er fjernet, er en forferdelig krenkelse av menneskerettighetene, sier Helena Kennedy, direktør for IBAs Human Rights Institute.

Rett på NETT

- » Advokat felt for seksualisert kontakt med 16-årig klient
- » Strand Lobben-saken gjenåpnes ikke i Høyesterett
- » Mener arbeidsplasser må jobbe aktivt mot rasisme og diskriminering
- » Kluge henter fire nye partnere

Les sakene på Advokatbladet.no nå!

Advokatforeningens hovedstyre behandlet høringsuttalelsen på sitt siste møte med Jens Johan Hjort som leder. Fra v. Arild Dyngeland, Susanne Munch Thore, Merete Smith, Jens Johan Hjort (på skjerm) og Jon Wessel-Aas.

Sterke faglige grunner

Lovutvalget for sivilprosess slutter seg til tilrådingene fra flertallet i Domstolkommisjonen, men fraråder at Oslo tingrett og Oslo byfogdembete slås sammen.

Utdrag fra vedleggene til Advokatforeningens høringsuttalelse. Les dem i sin helhet på Advokatbladet.no.

TRØNDELAG KRETS Ikke behov for samlet domstol

Kretsen argumenterer for at Inn-Trøndelag tingrett må bestå som en selvstendig enhet sammen med Sør-Trøndelag tingrett. Det vises til at store geografiske avstander vil gi økte reisekostnader, noe som kan få stor betydning spesielt i barnesaker. Kretsen viser også til at en sammenslåing vil svekke det juridiske fagmiljøet i det som tidligere het Nord-Trøndelag.

TELEMARK KRETS Vil ha to selvstendige tingretter

«Forslaget åpner tvert imot for at vi – etter noen år – vil sitte igjen med nettopp den sterkt sentraliserte domstolstrukturen som utvalget opprinnelig foreslo og at alle som har et ærend i domstolen må møte opp i Skien.» Kretsen mener det bør være to selvstendige tingretter i Telemark, og at man ved å slå sammen Aust-Telemark tingrett og Vest-Telemark tingrett, og lokaliserer den i Seljord, så vil øvre del av Telemark ha et akseptabelt rettshjelpstilbud.

AUST-AGDER KRETS Hovedrettssted i Arendal

Kretsen mener en rekke viktige hensyn taler imot at Aust-Agder tingrett og Aust-Agder jordskifterett, begge i Arendal, flyttes til Kristiansand. Domstolene er veldrevet, og en nedleggelse vil få store konsekvenser for regionen og bli fordyrende for publikum.

MIDT-HÅLOGALAND KRETS - Dagens struktur må bestå

Heller enn å legge ned domstoler, må ressurser utnyttes på tvers av rettskretsene ved at dommere flytter på seg, mener kretsen.

«Domstolkommisjonen berører i liten eller ingen grad direkte det konstitusjonelle element, nemlig at tingrettene er sentrale i den maktfordeling Grunloven er tuftet på. Historisk sett har det vært av betydning at førsteinstansdomstolene har vært tilstedeværende der folket bor, fordi den lovgivende og den utøvende makt er det.»

nestene er ofte lokale ressurspersoner; de sitter i styrer i idrettslag og lokale bedrifter, de har et nettverk inn mot nasjonal politikk og storsamfunn, de engasjerer seg i kommunestyret og så videre.

(...) En endring av domstolstruktur kan sette et helt juridisk miljø, med ulike yrker og med en rekke ressurspersoner, på det flyttelasset som domstolen eventuelt drar med.» •

- Utopi at alle skal ha nærhet til domstolene

Lovutvalget for strafferett og straffeprosess mener at større domstoler er en styrke for rettssikkerheten, og tiltrer i stor grad Domstolkommisjonens innstilling.

Større fagmiljøer vil styrke domstolens kompetanse, og gjøre miljøet mer attraktivt for kvalifiserte søkere, noe som også er viktig for innovasjon. Det er en utopi at alle skal ha nærhet til domstolene, mener utvalget.

Uenige om domstolstruktur

Advokater er delt i sitt syn på Domstolkommisjonen og regjeringens forslag til ny domstolstruktur. Mens flere lovutvalg ønsker ny struktur velkommen, er mange kretser negative.

TEKST: NINA SCHMIDT

Dette kommer frem i Advokatforeningens høringsuttalelse til ny domstolstruktur. Uttalelsen er utarbeidet av Advokatforeningens hovedstyre etter at det ble kjent at et flertall på Stortinget vil gå imot enhver endring av domstolstrukturen.

Foreningen tar ikke standpunkt til de to forslagene om ny domstolstruktur. Som vedlegg oversender Advokatforeningen en rekke interne høringsuttalelser fra lokale kretser og lovutvalg som den mener «er egnet til å øke forståelsen av hvor viktig domstolen er, og kanskje også til å øke det politiske engasjementet i domstolens driftsvilkår».

Den interne høringen ble gjennom-

ført før stortingsflertallet i praksis parkerte domstolsreformen.

De to lovutvalgene som har uttalt seg ønsker en reform velkommen, mens ni kretser er skeptiske, eller helt negative, til å slå sammen domstoler. Foreningen har nitten kretser.

JURIDISK MILJØER PÅ FLYTTEFOT

Advokater i Oslo og storbyene og advokater i mindre kretser kan ha helt ulike perspektiver på mulige strukturendringer, og lokalmiljøer som mister domstolen kan få stor betydning for levekår og livskvalitet, påpeker foreningen.

«Der du finner en domstol finner du også et advokatkontor, kanskje også et lensmannskontor, tolker og andre profesjoner som inngår i domstolenes daglige virksomhet. De som bemanner disse tje-

HEDMARK KRETS Frykter advokat-flukt

«Dersom aktiviteten ved rettsstedene blir redusert vil det utvilsomt få påvirkning på advokattettheten i distriktene. Pr. i dag finnes det gode advokatmiljøer i tilknytning til de regionsentrene hvor dagens domstoler ligger. Vi har vanskelig for å se at advokattettheten i distriktene kan opprettholdes uten at alle de lokale domstolene har tilsvarende aktivitet som i dag.»

OSLO KRETS Nei til å slå sammen tingrett og byfogdembete

Oslo byfogdembete og Oslo tingrett er to forskjellige domstoler med forskjellige saks- og fagfelt, som blant annet setter ulike krav til saksbehandling mv. I tillegg er Oslo byfogdembete landets tredje største førsteinstansdomstol. Størrelsen er i seg selv et argument for å ikke sammenslå domstolene, fordi dette vil skape en domstol hvor størrelsen i seg selv krever økt administrasjon», skriver kretsen.

VEST-AGDER KRETS - Bryter med rettssikkerhets-hensyn

Advokatene i Listerregionen er motstandere av forslaget om å legge ned Lister tingrett, og peker på at dette vil føre til at det ikke vil være domstol mellom Kristiansand og Stavanger.

HAUGESUND KRETS Vil beholde alle rettsstedene

Kretsen er enig i Domstolkommisjonens hovedanbefalinger, men støtter departementets alternative forslag om å opprettholde alle rettssteder.

MØRE OG ROMSDAL KRETS - Feil rekkefølge

Kretsen mener det er prinsipielt feil å ta stilling til domstolstrukturen før Domstolkommisjonens andre delutredning - om domstolens oppgaver og oppgaveløsning - er klar.

«Uavhengig av selve organiseringen er det svært viktig for advokatene i Møre og Romsdal at det settes rett over hele fylket, med samme geografiske beliggenhet som i dag.»

Regjeringen kommer til å fremme saken for Stortinget i inneværende periode, sier Peter Frølich (H). Foto: Nina Schmidt

— Domstolene er kasteballer i distriktspolitisk spill

— Dommere er jo ulastelig saklige, men nå koker det under overflaten, sier Peter Frølich. Høyres justispolitiske talsmann har fått mange reaksjoner fra dommere etter at stortingsflertallet varslet at den vil stemme ned ethvert forslag til endringer i rettskretsene.

TEKST: NINA SCHMIDT

At Dommerforeningen drar en parallell til Ungarn og Polen - det er deres ord og deres sammenligning - sier ganske mye om situasjonen vi står i, sier stortingsrepresentant Peter Frølich.

Den 19.mai, to uker før høringsfristen utløp, sendte Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Senter-

partiet og Sosialistisk venstreparti ut en NTB-melding der de varslet at de ville stemme imot regjeringens forslag om å kutte antall rettskretser.

Meldingen førte til sterke reaksjoner fra blant andre direktør i Domstoladministrasjonen, Sven Marius Urke.

— Jeg kan ikke huske en situasjon hvor dommere så unisont er bekymret over flertallets mangel på respektfull behandling, sier Frølich.

At domstolene er en selvstendig statsmakt bør invitere til varsomhet og respekt i spørsmålet om i hvilken grad den selv skal bidra til styring, kontroll og retning på sin egen struktur, mener han.

— Uten at man engang lot høringsinstansene få fullføre sin oppgave, har man i realiteten flyttet veldig mye av styringen av domstolene fra domstolene selv og ned på lokalpolitisk nivå. Jeg har sett tegn på at lokalpolitikere har større gjennomslagskraft enn Høyesterett, alle førstelagmennene,

det store flertallet av sorenskriverne, Domstolkommisjonen, Dommerforeningen, Riksrevisjonen og Riksadvokaten. Slik kan det rett og slett ikke fortsette, mener Frølich.

— Jeg tror at domstolene må være ekstremt frustrerte over å bli kasteballer i et slikt distriktspolitisk spill. Alle forstår at det skal være rettstilbud over hele landet. Men at spørsmålet om domstolenes fremtid så til de grader havner i samme kategori som en hvilken som helst lokaliseringsdebatt, er oppsiktsvekkende, sier Frølich.

IKKE TAPT KAMP

Domstolene er ikke bare et standard offentlig tjenestetilbud, men forvalter vår alles rettssikkerhet, understreker han.

— At tydelige advarsler fra et så samstemt faglig hold avvises av stortingsflertallet på en så utrolig lettfattelig måte, er rett og slett veldig bekymringsfullt.

Han anser ikke kampen for å reformere domstolstrukturen som tapt, og mener det eneste ansvarlige er å legge saken frem for Stortinget.

— Det er lett å sitte i opposisjon og avlyse, uten å ta ansvar, og uten å gjøre opp regning. Men på ett eller annet tidspunkt vil realitetene og tyngdekraftene innhente opposisjonen. Om de ønsker å opprettholde en utdatert struktur, må de bære det politiske ansvaret og finansiere den. Derfor må domstolstrukturen frem til votering i Stortinget. Vi voterer ikke gjennom NTB-meldinger, sier Frølich.

Både Aps Lene Vågslid og Sps Emilie Enger Mehl har påpekt at domstolsloven (§ 19 annet ledd og § 55 e) gir muligheter for å flytte dommere mellom domstoler og å overføre saker mellom domstolene. Disse kan tas i bruk, fremfor å endre på selve strukturen og rettskretsene, mener Ap og Sp. Dette holder ikke, mener Frølich.

— Jeg synes tidligere høyesterettsdommer Bård Tønder uttalte seg godt om dette da han sa at vi ikke kan basere domstolstrukturen vår på nødbestemmelser. Problemene er mer dyptpløyende og strukturelle.

Tønder er styreleder i Domstoladministrasjonen (DA).

Frølich forteller at hans fremste motivasjon for å støtte en strukturendring er at domstolene ønsker det selv.

— Du vinner ingen popularitetskonkurranse ved å stå på denne linjen, og det kan kanskje til og med føre til at vi taper velgere. Domstolene må ha noen som står opp for dem og står på deres side, selv i møte med upopulære valg.

DEN MØRKESTE DAGEN

Han er svært kritisk til at stortingsflertallet også sier nei til frivillig sammenslåing av domstoler,

noe som er blitt møtt med frustrasjon i Domstoladministrasjonen, forteller Frølich.

— Jeg har indikasjoner på at enkelte i Domstoladministrasjonens styre vurderte å trekke seg fordi de følte seg vingeklippet. Det forstår jeg godt. Hele tanken bak DA var at det skulle holdes en armlengdes avstand mellom administrasjonen og lovgiver. Det er en viktig og klok tanke. Men nå er DA fratatt muligheten til å inngå frivillig sammenslåing, en linje som Stortinget, inkludert Senterpartiet, stod på lenge. Nå har DA mistet alle fullmakter og all forutsigbarhet.

— Den mørkeste dagen for meg var ikke avlysningen av domstolsreformen, men da den frivillig inngåtte sammenslåingen ble kansellert. Den dagen mistet domstolen den siste lille fullmakt de hadde til å kontrollere egen organisering, sier Frølich.

At flertallet kommer til å bevilge mye mer penger til domstolene for å kompensere for den avlyste reformen, mener han at det ikke finnes et fnugg av realisme i.

— Vi kan ta en titt på de alternative budsjettene fra opposisjonen, så ser man at det knapt er forskjell på det opposisjonen foreslår å bevilge, og det regjeringen bevilger. For domstolen ville en reform føre til at den kunne ha brukt midlene sine bedre og stått friere i sin organisering. Men nå nektes den dette. Jeg forstår domstolenes frustrasjon. •

”
Det er lett å sitte i opposisjon og avlyse, uten å ta ansvar, og uten å gjøre opp regning.

Lene Vågslid:
— Domstolsstruktur er et politisk spørsmål
DEBATT SIDE 50

— Tar ikke hensyn til brukerne

— En utvidelse av rettskretsene er et helt sentralt grep for sikre et bedre domstoltilbud i hele landet, til gode for brukerne av domstolene, sier statssekretær Lars Jacob Hiim i Justis- og beredskapsdepartementet.

— Behovet for utvidelse av rettskretsene er tydelig beskrevet i Domstolkommisjonens rapport og i flere andre rapporter. Opposisjonen synes ikke å ta hensyn til brukerne, sier Hiim.

Han mener det er oppsiktsvekkende at opposisjonen ønsker å stanse reformen før de hadde fått forelagt en sak fra regjeringen, og før høringsfristen hadde gått ut.

— Gjennom departementets alternative forslag ble det lagt avgjørende vekt på å opprettholde arbeidsplasser i distriktene, og at befolkningen skulle ha nærhet til domstolen. Det er derfor vanskelig å se hvorfor opposisjonen går imot dette forslaget.

Høringsfristen gikk ut 2. juni. Det er kommet inn 246 høringsvar. Flere advokatfirmaer har sendt inn egne svar, deriblant Thallaug, Bull, og SBG Storløkken. Det er også kommet høringsvar fra advokater på Søre Sunnmøre, på Kongsberg, Hokksund og Vikersund, og i tillegg har både Oslo krets og Advokatforeningens lokallag i Molde sendt inn egne uttalelser.

— Vi skal nå gå gjennom høringssvarene, og så vil vi fremme en sak for Stortinget, sier Hiim.

Det årlige representantskapsmøte ble for første gang arrangert som videokonferanse.

Kjempet om ledervervet

For første gang på tjue år ble det kampvotering om ledervervet i Advokatforeningen. Jon Wessel-Aas ble etter en lang debatt valgt med 24 mot 17 stemmer.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

Arets representantskapsmøte var historisk av flere grunner: Møtet ble avholdt digitalt, og det ble ledet av et arbeidsutvalg.

— Dette møtet vil gå inn i historien som det mest ekstraordinære representantskapsmøte i Advokatforeningens 112 år lange historie, sa avtroppende leder Jens Johan Hjort da han ønsket velkommen.

61 personer deltok i det digitale møtet, der man til enhver tid fikk opp bilder på skjermen av de ni siste personene som hadde hatt ordet.

AKTIVISERE ØVERSTE ORGAN

Møtet ble ledet av Frode Sulland. Han er leder av arbeidsutvalget, et nytt organ som ble opprettet av representantskapet i fjor.

— Hele ideen bak vedtektsendringen i fjor og opprettelsen av et arbeidsutvalg var at representantskapet skulle aktiviseres og gjeninnta sin rolle som forenin-

gens øverste organ. Arbeidsutvalget har hatt store planer nettopp for dette møtet, sa Frode Sulland.

— Nå må vi i stedet bare ta oss av formalitetene, og vente med å ha et fysisk møte der vi alle kan møtes, summe rundt og diskutere viktige spørsmål. Jeg håper dette vil kunne skje til høsten, kanskje i forbindelse med årstalearrangementet, fortsatte han.

VILLE HA VEIERØD

For første gang siden år 2000, da Helge Aarseth ble valgt til leder i duell mot Ole A. Bachke, ble det kampvotering om ledervervet.

Valgkomiteen hadde innstilt Hjort-partner Kristin Veierød som ny leder. Mens fire representanter fra Oslo krets fremmet forslag om Jon Wessel-Aas, partner i Lund & Co., som de mente var bedre egnet.

— Det er etter vår oppfatning ikke tvil om at Veierød vil opptre utad med en veldig tydelig stemme. Hun var også den kandidaten som fremsto mest strukturert, og viste en helhetsforståelse av lederens samlede rolle i en organisasjon, sa valgkomiteens leder, Sigurd Knudtzon.

— Hun har ledererfaringer fra en stor kunnskapsbedrift, og erfaring som nestleder i en stor medlemsorganisasjon, og har som mål å få alle med. Hun oppfattes som en inspirerende og inkluderende leder, sa Sigurd Knudtzon.

At Veierød er kvinne, har ikke valgkomiteen vektlagt, sa han.

”

Dette møtet vil gå inn i historien som det mest ekstraordinære representantskapsmøte i Advokatforeningens 112 år lange historie

Nye i hovedstyret

Trude Marie Wold (Midt-Hålogaland), Silje Christine Hellesten (Haugesund), Mohsin Ramani (Oslo), Cecilie Nakstad (Oslo) og Bjarte Døssland (Vestland).

Ny valgkomité

Jens Johan Hjort, Ida Helene Braastad Balke, Susanne Munch Thore, Sicilie Tveøy og Paal-Henrich Berle.

– Må ta seg sammen

Lanseringen av en mannlig motkandidat til Kristin Veierød fikk Berit Reiss-Andersen, tidligere leder av Advokatforeningen, til å reagere.

— Hvis vi over tid skal ha ledere som gjenspeiler ulike erfaringer i advokatstanden, må vi jammen meg kunne gi plass til en meget kvalifisert kvinne som Kristin Veierød. Hun har tung, faglig kompetanse, ledererfaring fra et stort advokatfirma og bred erfaring fra frivillig arbeid. Ærlig talt, hva mer vil man ha, spurte Reiss-Andersen.

— For tredje gang på 112 år ha man klart å komme opp med en kvinnelig lederkandidat som er kvalifisert, og så vil man ikke ha henne. Da sier jeg at nå må gutta ta seg sammen, uttalte hun.

Berit Reiss-Andersen

— Men vi ser at dette kan ha positive sider. Dessverre er det mange kvinnelige advokater som slutter når de når seniornivå. At Kristin Veierød har innsyn i, og meninger om hva som skal til for å få kvinner til å satse, og til å gå inn i partnerrollen i store og små firmaer, er positivt, sa Knudtzon.

FOT I JOURNALIST-DØREN

De fire som hadde foreslått Jon Wessel-Aas - Lars Berge Andersen, Bendik Falch-Koslund, Kåre I. Moljord og Kaare A. Shetelig - reagerte på at valgkomiteen bare presenterte én kandidat i sin innstilling.

— Advokatforeningen står foran svært viktige år. Det aller viktigste er at det kommer en ny advokatlov til neste år. Videre pågår det lovarbeid om advokaters taushetsplikt i skattesaker. Det er helt sentralt at lederen evner å kommunisere hvorfor det ikke må gjøres inngrep i advokaters taushetsplikt. Jon klarer å formidle prinsipielle spørsmål på vegne av Advokatforeningen på en god måte.

— Han hadde en tydelig stemme i forbindelse med korona-loven, slik at utfallet ikke ble slik regjeringen ønsket seg. Det er sentralt for oss at han klarer å bryte gjennom mediastøyen, og at han vet hvordan man setter foten i døren hos journalister for å skaffe oss den oppmerksomheten vi trenger, sa Kaare A. Shetelig på vegne av de fire.

Han la også vekt på at Wessel-Aas har erfaring fra hovedstyret og andre verv i foreningen.

SAMLING INNENFRA

Deretter ble det debatt. — Personlig så er jeg nok

av den oppfatning at Jon Wessel-Aas kanskje vil være den best egnede kandidaten. Det skyldes ikke minst hans evne til å være synlig i media, og til å kommunisere, noe jeg tror er veldig viktig hvis vi skal klare å vinne opinionen, sa Else-Marie Merckoll, leder i Oslo krets.

Også Frode Sulland ville gi sin stemme til Wessel-Aas.

— De neste to årene vil særlig to kamper være viktige som lederen av Advokatforeningen må fronte på vegne av oss alle; kampen for rettsstaten, og kampen for rettshjelpen. Jeg er helt sikker på at Jon vil kunne være en solid hærfører i begge disse kampene. Han har allerede ved gjentatte anledninger vist kraftfullt og solid engasjement for rettsstaten i mange anledninger, sa Sulland.

Skatteadvokat Bettina Banoun, også hun fra Oslo krets, var en av dem som støttet Kristin Veierød.

— Jeg er positiv til å følge valgkomiteens innstilling. Kristin Veierød har ledelseserfaring som managing partner fra advokatfirmaet Hjort og er en god rollemodell for både mannlige og kvinnelige advokater, sa Banoun.

Marianne Teisbekk, leder av Vestfold krets, støttet Veierød.

— Når vi diskuterer strategi, blir det ofte bare salærsats, salærsats, salærsats. Jeg opplever at en del medlemmer har en negativ holdning til Advokatforeningen. Vi trenger en leder som også innad samler oss, og der tror jeg Kristin kan være veldig bra, sa Teisbakk.

Som ny nestleder valgte møtet Trude Marie Wold, leder av Midt-Hålogaland krets og medlem av forhandlingsutvalget. •

Kristin Veierød

Jon Wessel-Aas

Medienes mann

Da Jon Wessel-Aas nylig ble valgt som leder av Advokatforeningen ble hans sterke tilstedeværelse i sosiale medier trukket frem som et fortrinn. Nå vil den nyvalgte lederen gjerne ha flere deler av advokatstanden frem i lyset.

TEKST: HENRIK SKJEVESTAD FOTO: HENRIK EVERTSSON

Jon Wessel-Aas (53)

Partner i Lund & Co. siden 2019.

Partner i Bing Hodneland, konsernadvokat i NRK, advokat i Schjødt.

Spesialist i medierett, ytringsfrihet, personvern, opphavsrett og menneskerettigheter.

Utdannet ved London School of Economics og UiO.

Vi møter Jon Wessel-Aas til en sommerprat på hans kontor i Lund & Co. i Akersgata i Oslo, strategisk plassert midt imellom Advokatforeningens lokaler og Stortinget.

Advokat Berit Reiss-Andersen var blant dem som synes det var en dårlig idé å lansere Wessel-Aas som motkandidat mot Hjort-partner Kristin Veierød, som var valgkomiteens førstevalg.

— Hvordan ser du på kritikken som kom?

— Jeg opplevde den ikke som et angrep hverken på meg eller mitt kandidatur. Hun trakk inn et kjønnsperspektiv, og det er jo helt betimelig, men jeg vet ikke om det var noen stor fordel for min motkandidat. Jeg oppfattet ikke at valget var en kjønnskamp. Samtidig er det umulig å være uenig i at det opp igjennom årene har vært for få kvinnelige ledere i Advokatforeningen. I dag opplever jeg Advokatforeningen som representativ for vår medlemsstand. I

det nye hovedstyret er nå syv av ti stemmeberettigede kvinner.

Han understeker at han er vel forlikt med motkandidaten Kristin Veierød, og at de to utvekslet noen mailer med lykkeønskninger i forkant av valget.

FØLGES AV JENS

I Jon Wessel-Aas' følgerskare på Twitter, som i skrivende stund teller nærmere 22.000 personer, finnes profilerte personer som NATO-leder Jens Stoltenberg og kronprinsesse Mette-Marit — i tillegg til en lang rekke politikere og beslutningstagere fra inn- og utland.

— Har du en fordel der, at du har mye medieerfaring, og kjenner sosiale medier godt?

— Det er vel neppe en ulempe, i alle fall. Hvis jeg i tillegg til å jobbe med budskapet også hadde hatt vanskeligheter med å komme til orde i media, eller vite hvilke knapper man skal trykke på i sosiale medier, ville det blitt veldig utfordrende. Enn så lenge anser jeg

meg over gjennomsnittet på det feltet.

— Du har tvitret 79.000 ganger til nå, blir det like mye av det fremover?

— 80 prosent av tweetene er fra 2009 til 2012 — da rant det på skikkelig i forbindelse med datalagringsdirektivet. Det var første gang vi på samme tid hadde sosiale medier, og et lovforslag som engasjerte. Den gangen besto Twitter for det meste av mediefolk og politikere, og ganske få jurister. Nå er alt blitt større, sier Wessel-Aas.

— At man i dag ikke har kontroll på hva som er agendaen i mediene hver dag, merkes nok både blant politikere og andre. At det er lettere å komme til orde er en mulighet vi kan utnytte.

Han vil for eksempel gjerne se små videosnutter med foreningens hjertesaker, som økt salærsats, der budskapet er spisset, og der folk kan kjenne seg igjen i eksemplene.

— Utfordringen blir å ikke være så tabloide at det blir useriøst. Men nå er

ikke nødvendigvis tabloid noe negativt. I media er det bare et grep for å få frem et budskap på en god måte.

Wessel-Aas fremhever at han skal lede et kollegium.

— Jeg kan ikke bare innta en holdning til et lovspørsmål, men må sjekke hva foreningen har ment om det tidligere, selv om jeg kanskje noen ganger vil kunne forsøke å overtale de andre i hovedstyret til å snu, sier Wessel-Aas.

BARFOTKONTORET

På Facebook byr Advokatforeningens nyvalgte leder gjerne på bilder fra sitt feriehus på vestkysten av Jylland. Sammen med sin danske kone og deres tre barn tilbringer han gjerne store deler av sommeren med sol og surfing på det han omtaler som «barfotkontoret».

— Lar bare føtter i sosiale medier seg kombinere med ledervervet i Advokatforeningen?

— Ja, akkurat det ser jeg ingen grunn til å slutte med. Når jeg legger ut et slikt

”

Jeg tror det blir svært viktig å holde foreningen samlet fremover. Det er ikke det at den er i ferd med å splittes opp, men jeg opplever at det blir større og større forskjell på medlemmene våre.

bilde vil ingen være i tvil om at det er privatpersonen Jon som legger ut bildet.
— Bør flere advokater bli flinkere til å by på seg selv i offentligheten?

— Isolert sett er det mange advokater som sitter med masse kompetanse de kunne delt i offentligheten, ikke minst fra forretningsadvokatlivet. Nå er det allerede en del som gjør det til en viss grad, og jeg synes det er en påtagelig økning i deltagelsen blant alle grener av Advokatforeningens medlemmer, sier Wessel-Aas.

Han trekker frem at Advokatbladet.no og Rett24 har utviklet seg til nettsteder mange advokater benytter til å skrive innlegg.

— Når man skriver i nisjemedier kan man skrive på en litt annen måte enn det man gjør for de store mediene, og eksempelvis bruke en del fagterminologi, sier Wessel-Aas, som presiserer at han forstår at advokater har ulike klientporteføljer.

VET HVA DE FÅR FOR PENGENE

Han trekker frem at forretningsadvokatene gjør en viktig jobb for rettssamfunnet i næringsliv og forretningsliv som vi alle er avhengige av.

— Disse advokatene går ofte litt under radaren til folk, bortsett fra når det er oppslag om hvor mye de tjener. Det synes jeg er litt urettferdig. Hvis det er ett segment jeg ikke synes synd på, så er det klientene som betaler advokatene fem tusen kroner timen. De er profesjonelle klienter, vet hva de betaler for, og sier fra hvis de er misfornøyde.

— Samtidig leverer advokatene i dette segmentet tjenester ingen andre kan levere, og skal rigge seg sånn at de kan hoppe med tjue advokater på dagen når klienten trenger det.

— Hva blir din viktigste jobb som leder i Advokatforeningen fremover?

— Vi står midt i store prosesser med ny advokatlov, endring av fri rettshjelp, og en ny domstolstruktur; saker som ikke blir mindre viktige fordi jeg er blitt leder. Men jeg tror det blir svært viktig å

holde foreningen samlet fremover. Det er ikke det at den er i ferd med å splittes opp, men jeg opplever at det blir større og større forskjell på medlemmene våre.

— Vi skal være en forening for alle advokater. Samtidig som rettshjelpsen betyr masse for noen, må vi huske på at vi har medlemmer som kanskje ikke er så opptatt av dette i sin virksomhet. Da gjelder det å få frem at Advokatforeningen jobber for dem også, sier Wessel-Aas, og trekker frem arbeidet med advokaters taushetsplikt som noe alle bør være opptatt av.

— Denne er mer eller mindre alltid under angrep. Noen bør kanskje tenke over hvordan denne ville stått uten en sterk advokatforening, som forsvarte dette prinsippet helt til Høyesterett. De må gjerne se på taushetsplikten som et konkurransefortrinn når de tilbyr sine tjenester, sier Wessel-Aas. •

— Jeg oppfattet forslaget om meg som leder som et ledd i at det fra nå av bør være reelle ledervalg i foreningen. Sånn sett så ble nok jeg en del av at noen ønsket at representantskapet skulle ta makten tilbake, sier Jon Wessel-Aas.

Les hele intervjuet på Advokatbladet.no.

Har du talent for talent?

Talent er noe du har hele livet, ikke bare som ung nyansatt. Hva kreves for å spotte talent, og for å utvikle det? Og hva skjer med unge talenter i krisetider?

TEKST: THEA N. DAHL

Jeg oppfordrer alle selskaper til å bli bruke anledningen til å få tak i de beste. Mange er nå forsiktig med rekruttering, noe som skaper en mulighet for små og mellomstore bedrifter til å kapre topphodene. Jeg tror det er taktisk smart å rekruttere i krisetid, sier Dilek Ayhan, tidligere statssekretær og nå spesialrådgiver på BI.

Hun sitter i Advokatforeningens talentprisjury, og har erfart at advokatfirmaene har ulik tilnærming til talentutvikling.

— Stopper man opp, vil jo noen andre ta de beste talentene. Det er viktig å ha en jevn talentrekruttering inn i selskapene. Konkurransen om de beste hodene er der fremdeles, og vil sannsynligvis tilspisse seg ytterligere de neste årene. Normalen kommer nok raskere på oss enn vi tror, spår hun.

KREVER GOD LEDELSE

En studie gjennomført av Norges Handelshøyskole etter finanskrisen viste at bedrifter som prioriterer fornyelse og utnytter nedgangstider til å gjennomføre tiltak — som å satse på og å dyrke talenter — kan få konkurransefordeler.

Lederutvikler Cecilie Klæboe i konsulentselskapet Advisi, som blant annet er tilknyttet Kvinneutvalgets mentorprogram, mener pandemien setter betydningen av god ledelse på spissen.

— En del opplever stor usikkerhet og uforutsigbarhet i kriser. Det kan føre til at mange ansatte begynner å reflektere over sin egen situasjon og muligheter. Derfor er relasjonell og tilstedeværende ledelse, og opplevelsen av å bli satset på og regnet med videre, er viktige identitetsbyggere for mange, sier Klæboe.

— Hvis du ikke er interessert i ledelse, burde du ikke være leder. Det er altfor mange som får lederansvar i advokatbransjen uten at de hverken har interesse, lyst eller tid til det, hevder hun.

FADDERORDNINGER

Flere av landets største advokatfirmaer har egne program-

mer for talentutvikling for sine fullmektiger, for eksempel Thommessen-akademiet og Wiersholm-skolen.

Mohsin Ramani, senioradvokat i Glittertind, deltok som fullmektig på Wiersholm-skolen.

— Typisk er at man får en erfaren advokat som fadder som bistår med praktiske spørsmål og det sosiale. I tillegg har man gjerne en partnerfadder som sørger for å følge opp den faglige opplæringen, sier han.

Utviklingen fortsetter også etter fullmektigperioden.

— Partnerfadderer blir etter hvert en slags mentor. Samtidig utfordres man på lederansvar og kursing av andre, og flere steder involveres organisasjonspsykologer når talentbasen skal forberedes på å drive et firma, sier han.

LITE OPPFØLGING

For strafferettsadvokatene er støttefunksjonene ofte færre, og fullmektigene får et mer selvstendig ansvar for å bli god.

— Jobber man med sivilrett, er det flere firmaer som har et mer bevisst forhold til utvikling. Min oppfatning er at mange strafferettslige firmaer skiller seg negativt ut på dette punktet. Det er synd, sier leder av gruppen Yngre forsvarere, Fride Wirak.

Hun tror også at «learning by doing» er en mer etablert tradisjon for fullmektiger som jobber med strafferett.

— Jeg har aldri hørt om en prinsipal som faktisk har oppsøkt rettsalen for å se hvordan fullmektigen klarer seg. Ei heller om en prinsipal som har tatt en telefon til dommeren etter rettsmøtet for å høre hvordan det gikk. Prinsipalen er prisgitt tilbakemeldingene fullmektigen kommer med selv. Da er det vanskelig å vite behovet for videreutvikling, mener hun.

— Burde det stilles tydeligere krav til prinsipalens oppfølging av fullmektigens utvikling?

— Ja, absolutt, svarer Wirak og viser til at man som fullmektig er ansatt i en opplæringsstilling. Advokatfirmaene bør derfor ha et bevisst forhold til hva fullmektigen skal lære, mener hun.

— Hvordan har koronakrisen påvirket opplæringsvilkårene for fullmektigene?

— Jeg vil anslå at rundt åtti prosent av fullmektigene jeg kjenner til har blitt helt eller delvis permittert. Jeg skulle ønske at flere firmaer verdsatte arbeidstiden til fullmektigene annerledes under koronatiden, selv om det nødvendigvis ikke fører til fakturerbare timer. Kunne de eksempelvis rettet fokus mot faglig utvikling gjennom lesedager, kurs og liknende, spør Wirak. •

Verktøykasse for talentutvikling

- La folk komme til. Snakk med og involver dine medarbeidere framfor å snakke til og instruere.
- Gi medarbeiderne tillit og handlingsrommet de trenger for å gjøre jobben på en god måte.
- Inspirer til selvledelse. Skal man som leder gi ansvar, må medarbeiderne kjenne seg selv og være tydelige på hva slags ledelse de trenger. Utvikling er relasjonelt.
- Trygghet er grunnleggende for alt vi driver med. Mange advokater er veldig redde for å gjøre feil. Man må skape trygghet.

Kilde: Cecilie Klæboe

Nøkkelegenskapen

Legger man fag til side, er det spesielt én ferdighet det er viktig å ha for å bli en god advokat, ifølge Cecilie Klæboe: Kommunikasjon.

— Innsikt i kommunikasjon er viktig. Det å kommunisere godt med klienter, ledere, kolleger, medarbeidere — det å vite hva som treffer og ikke treffer. Samtidig må man være god til å lytte, evne å være empatisk og til å tolke andre menneskers reaksjoner. Man må være en god prosessleder.

Talentprisen utsatt

Advokatforeningens talentpris ble opprettet av Kvinneutvalget i 2012 for å jevne ut kjønnsbalansen i advokatbransjen. Prisen er nå løst fra utvalget og tar for seg mer enn bare kjønn.

«Prisen skal være til inspirasjon for advokatbransjens arbeid med å tiltrekke, utvikle og beholde talentfulle jurister», heter det i prisens beskrivelse.

— Det er et forsøk på å gjøre det attraktivt å fremme talenter uavhengig av kjønn eller kulturell - og sosial bakgrunn, utdyper utvalgsleder Tina Storsletten Nordstrøm.

— Jeg har inntrykk av at det er en gjev pris å få. Jeg tror også det er sånn at de nye talentene velger bevisst arbeidsplass etter hvilke verdier selskapet har, slik at det å være en bedrift som utvikler mangfoldige talenter er et viktig ledd for å rekruttere de beste hodene.

Utdelingen av talentprisen for 2020 er utsatt inntil videre.

– Det er en stor feil å la fullmektiger få rollen som ren «back office», mener Mohsin Ramani.

– La de unge gjøre feil!

For å være en god leder må du la de underordnede få prøve seg, mener Mohsin Ramani (35).

– Man må gjøre feil for å kunne lære, sier han.

TEKST OG FOTO: EMIL GJØRVAD

Mohsin Ramani er senioradvokat i Glittertind og har gjort lynkarriere som toppstillingsvalgt i Advokatforeningen som ny representant i hovedstyret for Oslo krets. Han var fullmektig og advokat i Wiersholm og deretter advokat i Hydro før han begynte i Glittertind i 2017.

Som fullmektig deltok han på Wiersholm-skolen, som han synes var veldig bra. I Hydro var han med å etablere nettverket «Hydro Young Professionals», som fortsatt lever i beste velgående. Nettverket arrangerer sosiale og faglige arrangementer på tvers av forretningsområdene.

– Det var et behov for å få frem yngre krefter i en tid der Hydro var midt i et generasjonsskifte, der mange ledere nærmet seg pensjonsalder

og mange yngre skulle rykke opp. Dette skapte et behov for talentutvikling av unge ledere, sier Ramani.

HELDIG MED MENTOR

I Glittertind har han jobbet tett sammen med Anders Ryssdal, tidligere leder av Advokatforeningen og kjent som en av landets beste prosedyreadvokater.

– Jeg har Anders Ryssdal som min nærmeste overordnede og en slags mentor. Jeg kunne vel egentlig ikke spurt om noe bedre mentorprogram, selv om det ikke er formalisert. Men når man jobber tett sammen med en så dyktig og erfaren advokat over lang tid, så plukker man jo opp ett og annet. I Glittertind er jeg blitt veldig godt tatt imot. Firmaet er såpass lite at folk ser hverandre, og tar vare på hverandre.

Men at man er en flink advokat og partner, betyr ikke nødvendigvis at man er en god leder, poengterer han.

– Det er forskjell på å være advokat og leder. Hvis du skal være en god leder i vår bransje, må du være villig til å la de underordnede få prøve seg på egen-

”

Det er forskjell på å være advokat og leder. Hvis du skal være en god leder i vår bransje, må du være villig til å la de underordnede få prøve seg på egenhånd.

hånd. Det er ikke sikkert at resultatet blir slik du selv hadde sett for deg, om du hadde gjort jobben selv, men det kan bli vel så godt. De fleste unge advokater er samvittighetsfulle og gjør en solid faglig jobb, selv om de ikke nødvendigvis har særlig erfaring. Og erfaringen må de jo få et eller annet sted.

– For meg har det vært utfordrende og lærerikt at Glittertind, og ikke minst Anders, har tatt sjansen på å slippe meg løs i både mindre og større saker, sier Ramani.

BACK OFFICE-FELLEN

Ofte oppsøker klienten en bestemt advokat som han eller hun har et forhold til fra før, eller er blitt henvist til.

– Å skulle få en yngre advokat på saken som de aldri har hørt om, er ikke noe alle vil ønske. Men god ledelse handler om å involvere de unge. Man må våge å ta enkelte sjanser, og da vil det kunne gjøres feil. Man kan ikke bare bli instruert hele tiden. Ikke alle advokater og partnere ønsker å ta den sjansen, fordi de vil at en oppgave skal bli gjort på best mulig måte, og derfor heller vil gjøre den selv. Likevel tenker jeg at de yngre bør få slippe til, sier Ramani.

– Og i større, komplekse saker, hvor man alle-

rede jobber i team med yngre om bord, så må man ikke glemme å inkludere dem. Den største feilen er når fullmektigene fungerer som «back office», hvor de gjør enkle oppgaver uten involvering eller forståelse av saken.

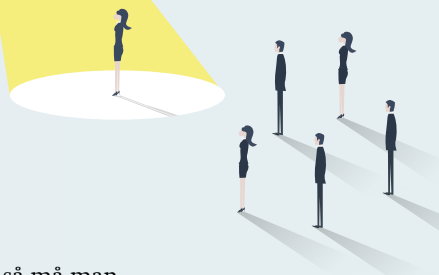
Han berømmer Glittertind for å ha det han kaller en åpen dør-policy.

– Det er lett å gå inn til ansvarlig advokat og stille spørsmål som virker på grensen til dumme. De hjelper folk å navigere på rett kurs.

KREVENDE TID

Hjemmekontor-løsninger er ikke optimalt for nyansatte, så høsten kan bli krevende for unge talenter, dersom ordningen fortsetter, tror han.

– De fleste advokatfirmaer tilbyr en fadder til nyansatte, som man kan sparre litt med. I starten har du mange praktiske spørsmål som det er enklest å ta muntlig når man er sammen. Når man jobber hjemmefra er det vanskeligere å ha dialog med organisasjonen fordi terskelen for å stille spørsmål gjerne øker. Det vil sikkert være en del nyutdannede som kan føle seg litt forlatte og ensomme. Det er ikke alltid like lett å ta initiativ for å inkludere dem med i en travel hverdag, sier Ramani. •

– Følg «the pleasure principle»

Gjør som dommerne, jobb bredt, anbefaler den erfarne advokaten Anders Ryssdal.

TEKST: NINA SCHMIDT

Glittertind-partner Anders Ryssdal regnes som en av landets ledende advokater innenfor sivilrett, konkurranserett og prosedyre.

– I de første arbeidsårene er det viktig å arbeide juridisk bredt, gjerne gjennom rettssaker på ulike rettsområder. Dommere arbeider bredt, og gode advokater må lære å gjøre det samme. Etter hvert ser de fleste av oss hva vi liker best, og da er det naturlig med en viss faglig konsentrasjon, sier Ryssdal.

Han liker ikke ordet «spesialisering».

– Rammen for arbeidet i retten er

den samme i alle saker, men rent faglig finner de fleste av oss etter hvert ut hva vi liker. Jobb med det; «the pleasure principle» er viktigere for å bli god enn pisk i form av timeplikt, eller gulrot i form av jakt på lønn og bonus.

I en stressende advokathverdag bør nye advokater skjermes mot stadige henvendelser fra klienter, motparter og domstoler i hektiske faser, anbefaler han.

– Slikt må partneren ta hovedansvaret for. Læringen blir best når yngre advokater får tid til å fordype seg i saken og være med på faglige drøftelser. Da blir det også morsommere å være med i retten, man kan puste med magen, sier Ryssdal.

Talentutviklingssystemer kan være gode huskelister for etterutdanning og struktur, men som arbeidsverktøy fungerer de dårlig, mener han. – De

bryter ofte sammen under øyeblikkets krav og mas.

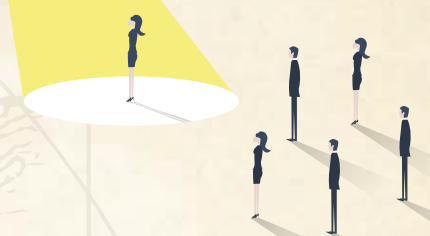
Selv fulgte han så godt som mulig med på hva hans første sjef, regjeringsadvokat Bjørn Haug gjorde.

– Men han var høyt og lavt, så hverdagen måtte jeg fylle selv. Stod jeg fast, snakket jeg gjerne med gode kolleger. Et godt faglig fellesskap er nok i praksis viktigere enn en god mentor. •

Hvem er inni? Hvor ligger personens talent? Michelangelos skulptur Il prigion. Foto: Wikimedia

HVA KAN DAGENS TALENTUTVIKLERE LÆRE AV DENNE SKULPTUREN?

– Du må utvikle deg til du trekker ditt siste sukk for å kjenne at du lever.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

Talentutvikling og ledelsesutvikling er en motepreget bransje der nye trender pakkeres som sannhet og presenteres i «moteblad» som Harvard Business Review, mener Steinar Bjartveit. Men du skal aldri stoppe å utvikle deg, sier han, for det er det som gjør deg dyktig og levende.

Han underviser i ledelsesutvikling på BI, kjører Rolls Royce-versjoner av utviklings- og dannelseskurs for ledere både i Norge og utlandet («de er visst for dyre for advokatbransjen») i ledelsesutviklingsfirmaet Keiron, og er utdannet psykolog.

Men selv om Steinar Bjartveit er skeptisk til mange «motepregede» ledelsesteorier («hvem husker vel lenger Ona fyr?»), så snakker han gjerne om hva advokater – både de unge sultne og de etablerte – kan lære om talent- og selvutvikling fra de store tenkerne og filosofene i europeisk historie.

Keirons forretningsidé er nettopp å utvikle ledere ved å fokusere på klassiske perspektiver fra historiske personer og epoker i kombinasjon med velutviklede ledelsesteorier.

– Tankegangen i renessansen var at ditt talent var noe du hadde fått i gave som menneske, og livets mål var å bruke talentet ved å finne noe som var verdimeisig og intellektuelt verdt å satse på. De ville ikke kjent seg igjen i vår tid, som er mye mer fokusert på umiddelbar nytelse og lyst. For dem handlet det om at noe skulle stå igjen etter deg, sier Bjartveit.

Å BRYTE SEG LØS

En skulptur fra renessansen som illustrerer menneskets kamp for å finne sin plass er Michelangelos «Il prigion». Den viser en mann fanget i en steinblokk.

– Mannen står fast, men er i ferd med å bryte seg ut. Dette er nærmest essensen av renessansehumanismen; et menneske som er i ferd med å frigjøre seg, for å skape seg selv. Ingen er et ferdig produkt. Vi må alle jobbe for å utvikle oss, helt til vi trekker vårt siste sukk.

Faglig utvikling og selvutvikling krever at du eksponerer deg selv for annerledeshet og ny kunnskap, sier Bjartveit.

– For meg har det vært helt sentralt

**”
For meg har det vært
helt sentralt å gå til
andre fagområder.
Jeg leste meg opp på fi-
losofi, historie og
sosiologi for å kunne gi
meg selv et større
register.**

å gå til andre fagområder. Jeg leste meg opp på filosofi, historie og sosiologi for å kunne gi meg selv et større register. Når vi går ut av våre vante posisjoner, gjør det noe med oss. Vi er langt mer formet av våre omgivelser enn vi tror. Hvis du virkelig vil endre deg som menneske, så skill deg, selg huset ditt og bytt jobb. Da vil du se situasjonens betydning for hvem du er.

Da Keiron lagde et kurs i Cordoba (som rundt år 1000 var den største og mest utviklede byen i Vest-Europa og senter for det muslimske Spania), leste Bjartveit seg opp på islams historie.

– Da var det en helt ny verden som

åpnet seg. Om du vil utvikle deg, må du lære deg nye ting. Advokater bør eksponere seg for annerledeshet. Jeg tenker ikke på at firmaene skal dra på rafting i Sjøa eller på sensitivitets-trening i skogen, slikt er bare entertainment. Men å gå i dybden og eksponere seg for noe. Norge er i dag både flerkulturelt og flerreligiøst. Om dette er problemstillinger man jobber med, så kan CC Vest bli en fattig primærreferanse. Da bør firmaturen heller legges til senteret på Furuset.

– Det behøver ikke være så eksotisk som å dra hjem og lese noe av Friedrich Nietzsche eller Albert Camus, selv om Fallet er en bok alle advokater burde lese, men så enkelt som å finne ut hva det hadde vært spennende å vite mer om for din fagutøvelse og profesjon. Og forstå at viten krever ny viten.

VELG RIKTIG MILJØ

Et ungt advokat-talent må selvsagt fokusere på å bli god i faget sitt, men også være veldig bevisst på hvor det skal skje, anbefaler Bjartveit.

– Det vil være miljøer som er bedre til å utvikle talenter enn andre. Byer, steder eller organisasjoner kan ha en gullalder, hvor de har massevis av talenter knyttet til seg. Dette skjer både fordi miljøet tiltrekker seg flinke folk, og fordi det skapes noe i det. For eksempel boblet Firenze over av flinke talenter i renessansen. Der var Leonardo da Vinci, Michelangelo, Machiavelli, Bottelli; humanismens grunnleggere alle sammen. Var det tilfeldig? Nei, for sannsynligvis var det noe i miljøet som fremmet kreativitet.

Spør deg selv hvilke firmaer som har et godt læringsmiljø, anbefaler han.

– Hvilke advokatfirmaer er flinke til å utvikle folk? Hvilken avdeling i det advokatfirmaet? Det som kjennetegner et slikt miljø, er så enkelt som at det kom-

– I renessansen mente man at menneskeverdet var noe du måtte gjøre deg fortjent til. At du ikke er født med verdighet, men må skape deg selv og bruke deg selv, sier Steinar Bjartveit.

fagutøver og person. Du er ikke like god på alt.

Som menneske er du nødt til å kjenne deg selv, sier Bjartveit.

– Hva er mine styrker, svakheter, muligheter og hvilke brister kan torpedere ting for meg? Dette er vi mennesker ikke så flinke til. Vi liker ikke helt våre egne skyggesider. Men husk at hvem du er, utvikles gjennom hele livet. Jeg er fra Groruddalen, men Groruddalen er ikke meg nå, men biter av meg er det. Jeg forandrer meg gjennom eksponering.

Å VELGE SEG SELV

Den danske filosofen Søren Kierkegaard sa at det var viktig å kjenne seg selv, men at det er enda viktigere å velge seg selv.

– Med dette mener han at du som menneske faktisk har en mulighet til å skape deg selv videre. Du kan ikke endre din historie, men du kan endre din fremtid.

Hvis du ikke orker å jakte etter noe og utvikle deg selv, så er faren at du egentlig ikke blir deg selv, men alle andre, mente filosofer som Kierkegaard, Nietzsche og Heidegger.

– Det er en form for skyggeaktig klamhet å bli som alle andre, for ethvert menneske ønsker egentlig å uttrykke seg selv. Mitt råd er at det finnes en glede i å søke. Du må skape noe for å finne deg selv, og når du står overfor et valg, må du tåle at det er risikofyllt. Men det er dette som gjør at du føler deg levende.

Kierkegaard sier at når du kjenner den uroen komme, han kaller det angst, så skal du ikke bli redd, for det er frihetens svimmelhet. Hvis du aldri har kjent noe på den, så har du levd for trygt, og for sikkert. •

mer veldig dyktige folk, eller stjerner om du vil, ut derfra. Firmaet har sannsynligvis en leder som er veldig bevisst på talentutvikling, og som gjerne fungerer som mentor.

Å være en god mentor har ingen sammenheng med å være en god profesjonsutøver.

– Om du går rett til de flinkeste advokatene, vil du nødvendigvis ikke lære mest. Du vil selvsagt lære noe ved observasjon, men mentoring er ikke det samme som observasjon. En mentor er en som er flink til å utvikle deg. De dårligste vil ha kopier av seg selv, men en dyktig mentor får frem styrkene som er særegne for hver enkelt person. Som ser hva folk er gode til, og hva de ikke kan.

LIKER IKKE SKYGGESIDENE

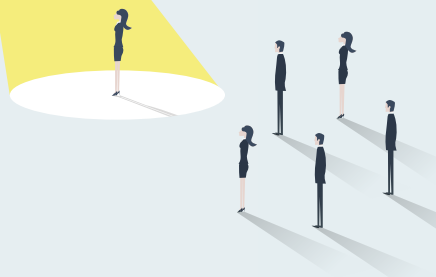
– Det blir som statuen til Michelangelo; mentorens oppgave er å se hvilken skikkelse som er inni steinen. Den samme figuren er ikke inni hver stein. Du må spotte talentet. Michelangelo mente at det var skulptørens jobb. Først må du finne ut hvilken skikkelse som

er inni marmorblokken, og så er det din oppgave å fjerne overflødig stein. Plagiat er dårlig læring. Hvert talent er unikt.

– Advokatutøvelse er direkte knyttet til prestasjoner, og det er mulig å følge folks track-record, og da vil det være interessant å finne ut hva prestasjonene skyldes. Hva gjør at de presterer? For det er ikke faget alene, for da hadde alle vært like gode da de kom ut av jusstudiet.

Når man skal velge seg en retning eller spesialisering, bør man velge ut fra hva man synes er morsomt, og hva man tenker man er god på, helst bedre enn andre.

– Å vite hva man ikke er god på, er en vesentlig kunnskap. Som talent bør du stille deg spørsmål om hvorfor; hvorfor vil du velge denne spesialiteten, eller hvorfor vil du være leder. For «å gjøre karriere» er ikke et godt nok svar. Heller ikke å tjene mest mulig penger. I spesialiteten, i faget, ligger det også et indre gode, der du er bedre enn de andre, men der også det indre gode beriker deg som

– Gode ledere er X-faktoren

– Å utvikle medarbeidere er egentlig det viktigste vi driver med. Vi pleier å si at våre ressurser går på to bein som går hjem hver dag, og vi må for all del sørge for at de kommer tilbake dagen etter.

TEKST: NINA SCHMIDT

Det sier Fride Andrea Hærem, konserndirektør stab i Norconsult, Norges største rådgivningsselskap innen arkitektur- og ingeniørtjenester. Norconsult har som mål å nå syv milliarder kroner i årlig omsetning innen utgangen av neste år, og har 3200 medarbeidere i Norge. Hovedkontoret ligger i Sandvika utenfor Oslo.

Selskapet har satt talent- og ledelsesutvikling i system, og har blant annet plukket ut 26 utvalgte toppleder kandidater til å delta i programmet Heads for Leadership som går over to år og inkluderer åtte samlinger både i Firenze, Paris, Roma og Norge.

Målet er at lederne skal utvide sine perspektiver på mange plan.

– De vil blant annet bli utfordret på hva som driver dem, og på hvorfor folk skal ønske å bli ledet av dem. Vi har kalt det mentaliserende lederskap; det å kunne se seg selv fra utsiden som leder og andre fra innsiden. Det høres kanskje litt pompøst ut, og vår organisasjon er veldig jordnær og fokusert på å ta vare på marginene våre. Men vi har testet programmet på konsernledelsen, og har stor tro på det, sier Hærem.

MÅ AGERE RASKT

Selv om medarbeiderne er selvdrevne og jobber i gode team, så bør man ikke undervurdere verdien av en god leder, mener hun.

– Du må ha ledere som er i stand til å vise fleksibilitet for å ha en organisasjon som evner å agere raskt på endrede markedsforutsetninger. Vårt talentprogram jobber mest med lederlinjen, for det er lederne som binder en organisasjon sammen og som er X-faktoren når en organisasjon skal utvikle seg videre. Å ha gode ledere går ikke av moten.

Alle ledere med personalansvar evalueres kontinuerlig i Norconsult, både av medarbeidere og av ledere på alle nivåer.

– De evalueres etter kriteriene prestasjon, potensial og ambisjon. Prestasjonene deles i to di-

mensjoner; hva du leverer målt i objektive resultater, og hvordan du leverer. Vi har laget tydelige kriterier for atferd.

– Den andre aksene er potensial, som vurderes av lederens leder. I hvilken grad er personen moden for å påta seg større oppgaver eller rykke opp i hierarkiene eller sidelengs, og hvilke ambisjoner har man gitt uttrykk for i den årlige utviklingssamtalen, og så videre.

Resultatet er at selskapet evner å rette søkelyset på ledere som presterer på høyt nivå og har stort potensial, ifølge Hærem.

UTYDELIG KARRIEREVEI

Norconsult gjør også både årlige og ukentlige såkalte «temperaturmålinger» der medarbeidere kan gi tilbakemeldinger på selskapets strategi og arbeidsmetoder.

– I det siste har det kommet meldinger fra yngre medarbeidere som synes at karriereveien er utydelig for dem som ikke har som mål å bli leder. Derfor innfører vi i disse dager en karrierestige også for dem, forteller Hærem.

Hennes råd til mindre virksomheter er å drive lederutvikling basert på egne ressurser.

– Snakk om ledelse som fag, og fokuser på hva som kjennetegner dem som lykkes. Og ikke minst; løft frem gode rollemodeller. Sjefen min har snakket om betydningen av ledelse på inn- og utpust; om hvor viktig det er å ta vare på medarbeiderne, opprettholde kompetansen og se de flinke folkene, og å prøve å korrigere dem som ikke er på rett kurs.

Men mulighet for personlig utvikling er viktig på alle nivåer i organisasjonen, mener hun.

– Talentutvikling er viktig fordi det har å gjøre med motivasjonen din som medarbeider; du ser at du har en mulighet for å utvikle deg, enten faglig eller som leder. Vi må synliggjøre utviklingsmulighetene og sørge for at folk opplever at oppgavene er meningsfylte. •

– I Norconsult har vi trent på å gi konkrete tilbakemeldinger. For eksempel at det du sa der i møtet var bra, men dette konkrete avsnittet var ikke så bra. Dette er å bli sett, sier Fride Andrea Hærem.

”

Talentutvikling er viktig fordi det har å gjøre med motivasjonen din som medarbeider.

– Det viktigste man kan gjøre for å utvikle talenter, er å skaffe seg dem

Hamars største advokatfirma Mageli har ansatt flere nye advokater under korona-krisen.

TEKST OG FOTO: EMIL GJØRVAD

HAMAR: Advokatbladet møter et lite team fra advokatfirmaet Mageli til en prat om hvordan firmaets tre grunnpilarer, som firmaet har definert som kompetanse, fritid og humor, har hjulpet dem med å dyrke talent og plassert dem i konkurranse med landets største advokatselskaper.

Advokatfirmaet Mageli har 22 advokater, hvorav 19 partnere, og kontorer på Hamar, Lillestrøm og i Oslo. Av disse har syv partnere møterett i Høyesterett. Firmaet vant Advokatforeningens talentpris i 2015, da temaet var balanse mellom jobb og fritid.

Firmaets utvikling av egne medarbeidere er ikke nedfelt i noe manifest eller «Mageli-skole».

– Vi har ikke en intern skole, eller et flere hundre siders program om hvordan vi skal utvikle talent. Det viktigste vi kan gjøre for å utvikle talent, er å skaffe talentet. Hvis vi skal tiltrekke oss talenter må vi være en kompetansebedrift som kan konkurrere med Oslo-firmaene, men også lokke med noe de ikke kan tilby, sier partner Birgitte Bie Mørkved.

Blant firmaets faglige satsningsområder er fast eiendom det største og mest solide.

– Jeg tror vi kan skryte på oss at vi har ett av landets beste fagmiljøer på det feltet. Selv om vi er små, har vi folk som

er veldig gode, sier partner og daglig leder Trude Holmen.

IKKE BARE JOBB

«Fritid» og «humor» er definert som viktige verdier i firmaet.

– Klarer vi å tiltrekke oss talenter, så må vi også holde på dem, og da spiller disse inn. Her på Hamar jobber vi hardt for å tiltrekke oss dem som vil flytte hjem igjen, mens i Oslo og Lillestrøm tiltrekker vi oss typisk folk som har jobbet i de store Oslo-firmaene, og som synes det blir for

mye jag og faktureringspress. De ønsker å jobbe på et likt kvalitetsmessig nivå, men uten å bli presset på hvor mange timer de har på blokken hver uke, eller på hvor mange nye kunder de har lyktes med å hanke inn, sier Mørkved.

– Hva skiller dere fra andre advokatfirmaer?

– Vi er mest opptatt av oss selv, og ikke hva alle andre gjør. Vi er veldig opptatt av at vi skal være gode på fag. Vi skal tjene penger, men det er faktisk litt underordnet det å være en god juridisk leverandør for kundene våre. Alle som jobber

Advokatfirmaet Mageli er tidligere vinner av Talentprisen, og gjør ting annerledes enn i de store firmaene i Oslo, mener Rune Myhre Nilsen, Øyvind Erga Skjeseth, Trude Holmen og Birgitte Bie Mørkved.

hos oss er veldig interessert i faget, og har lyst til å drive med faglige problemstillinger heller enn salg og økonomi. Hos oss er det ikke om å gjøre å tjene mest. Ellers er vi veldig opptatt av å ha et liv utenfor kontoret, det ligger i den grunnleggende bedriftskulturen hos oss, og det har det alltid gjort, sier Holmen.

FOLKELIG PROFIL

– Når dere ansetter fullmektiger, hva slags egenskaper leter dere etter?

– De må være faglige flinke, og genu-

int opptatt av faget, med et godt juridisk skjønn. Det er viktig å ha personlige egenskaper som passer vårt bilde av hva en advokat skal være. Vi liker å ha en litt folkelig profil, så det er ganske høyt under taket, sier Holmen.

Mageli har høy kvinneandel, noe som skyldes en bevisst satsning, påpeker Mørkved.

– Jeg har blitt sendt hjem fra møter av Steinar Mageli. «Den foreldrekaften i barnehagen, den er viktigere enn dette møtet», sa han. Når man har en styrele-

der som er så fokusert på en sunn fordeling mellom jobb og familie, så forplanter det seg i firmaet. For min del var en viktig grunn til å begynne i Mageli, hvor det er greit å takke nei til ting fordi jeg skal i en skoleavslutning. Det har gjort at det føltes trygt for meg, som ønsker å ha et familieliv, å gå inn som partner i Mageli.

– Jeg tror likevel ikke at den fleksibiliteten vi har gjør at vi jobber noe mindre, eller at kundene våre føler seg mindre prioritert, men at man kanskje tar igjen den tiden man mister på foreldremøte senere, og det er det full forståelse for. Der har ledelsen vært spesielt flink.

Advokat Øyvind Erga Skjeseth var tidligere i Hjort, men flyttet hjem til Hamar og en jobb i Mageli.

– Totaltilbudet med jobb og muligheter var så bra, spesielt fordi dette er et advokatfirma med et kompetansefokus du ikke finner så veldig mange steder utenfor Oslo, sier Skjeseth.

MER DIGITALT

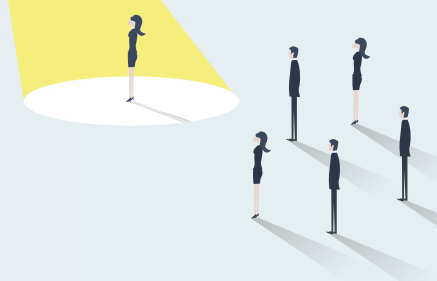
Advokat Rune Myhre Nilsen er fersk i firmaet, og begynte i Mageli midt under korona-pandemien.

– Jeg er blitt godt fulgt opp, og føler ikke at pandemien har lagt begrensninger på min mulighet til å jobbe med faget, sier han.

Advokatfirmaet Mageli har klart seg bra til tross for korona-stengningen.

– Vi har egentlig kommet oss tørrskodd gjennom denne perioden i vårt firma, men jeg oppfatter at enkelte andre advokater, særlig de som går mye i retten med barnevernssaker og strafferettssaker har slitt. Ellers tror jeg de fleste, definitivt oss, ble overrasket over hvor greit alt gikk etter 12. mars. Vi har jo lært mye også.

– Vi har kommet mye lengre i digitaliseringsprosessen. Vi kommer til å fortsette med flere fjernmøter, og reise mindre. Vi har sett at det er mye mer enn det vi trodde som kan gjøres elektronisk, sier Holmen. •

– De unge jobber tett på de beste

I Wikborg Rein får unge talenter gå på forretningsadvokat-skole.

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD

Ole Henrik Wille er partner og rekrutteringsansvarlig i Wikborg Rein. Firmaet har ifølge ham en uttalt strategi om å rekruttere jevnt, og tar aldri inn en haug med nyansatte når de opplever en boom på et område, samtidig som de heller aldri har ansettelsesstopp i vanskeligere tider, som nå.

– Dørene står alltid åpne for riktige kandidater. Vi går ikke bort fra dette nå under pandemien. Samtidig er det jo viktig at de fullmektigene vi rekrutterer får meningsfulle oppgaver når de begynner i firmaet, sier Wille.

De fleste fullmektigene firmaet rekrutterer har gjerne et halvt eller et helt år igjen av studiet.

– I utgangspunktet ønsker vi å ansette fullmektiger så sent som mulig, for jo lenger du har studert, jo bedre oppfatning har du av hva du ønsker å jobbe med, og synspunkter på hvilke fagområder du finner interessant. Problemet er at flere kandidater får tilbud og velger jobb halvannet år før de er ferdige. Da må vi også være med på det racet for å få de beste kandidatene, sier Wille.

LAGSPILLERE

Så langt har Wikborg Rein klart seg gjennom koronaepidemien uten permitteringer. Det ønsker firmaet å fortsette med.

– Hvis vi ser at 2021 blir mye dårligere enn i år, er det ikke umulig at vi må redusere antall nyansettelser. Vi må ha meningsfullt arbeid til de som begynner også, sier Wille.

Wikborg Rein-partner Ole Henrik Wille er med på alle andregangsintervjuer ved Wikborg Reins Oslokontor. – Vi ser etter kandidater med en passion for advokatyret, sier Wille.

– Hva ser dere etter i talentene dere ansetter?

– Det faglige må ligge i bunn. Så må personen passe inn her, og kan bli en «Wikborg Rein'er». I det ligger det å være en lagspiller som kommer overens med alle typer mennesker. Stilen med spisse albuer fungerer dårlig.

– Dersom man har hatt et verv i en studentorganisasjon eller i et politisk parti, kan det også telle positivt. Å ha studert i utlandet, kan også trekke opp, sier Wille.

Ifølge Wille er det også en fordel om de nyansatte har litt kommersiell interesse.

– De fleste opparbeider seg denne interessen etter hvert. Talentene må

både evne å jobbe selvstendig, samt jobbe i større team, sier Wille.

EGEN «SKOLE»

I firmaet er oppfatningen at dersom talentene får jobbe tett med de beste, har de svært gode forutsetninger for å bli best, forteller HR-sjef Christian Winsnes.

– Det er også viktig at nye advokater blir eksponert for flere fagområder. Å arbeide på tvers av disse er en del av vår arbeidshverdag, sier Winsnes.

– Vi får tilbakemeldinger fra unge advokater om at våre komplekse saker og store klienter er spesielt attraktive, samt arbeidsmiljøet, sier Winsnes.

Firmaet har gode oppstartsrutiner og en egen forretningsadvokat-skole.

– Vi har også gode fadderordninger og fokus på inkludering i arbeidsmiljøet. Mange av våre fullmektiger får sjansen til å arbeide på oppdrag hos klienter, og har også opphold ved domstoler og i forvaltningen, sier Winsnes.

På forretningsadvokatskolen gjennomfører talentene ulike moduler over flere dager. Disse inkluderer foredrag med managing partner og seniorpartnere om temaer som etikk, avtaler og transaksjoner, skatt og konkurs, og regnskapsforståelse.

BØR LIKE DET SOSIALE

I Wikborg Rein vektlegges også det sosiale.

– Når du begynner her, skjer det veldig mye sosialt og man kan nesten sammenligne det litt med å begynne på jussstudiet igjen. Det er det alltid lurt å være med på, sier Wille.

Også partnerne har fått klar beskjed om å prioritere sosiale arrangementer.

At advokater hentes fra konkurrerende firmaer skjer sjelden.

– Hovedregelen vår er at vi heller tar inn en kandidat rett fra universitetet enn

en med noen års erfaring fra en konkurrent. Det skal lønne seg å begynne hos oss med en gang etter studiet. Hvis en relevant kandidat fra et annet firma er interessert i å jobbe her, vil vi selvsagt vurdere det, men da gjerne en med litt mer erfaring, sier Wille.

LAV TURNOVER

Han er stolt over Wikborg Reins lave turnover på fullmektignivå.

– Nesten alle som begynner her fullfører hele fullmektigperioden sin hos oss, og det mener jeg er det viktigste tegnet på at vi lykkes med rekrutteringen og talentutviklingen vår. Hvis vi hadde hatt høy turnover på juniornivå, hadde det bekymret meg. Da hadde ikke fullmektigprogrammet eller miljøet i firmaet vært bra nok. At en fullmektig slutter hos oss og begynner i et konkurrerende firma, skjer nesten aldri.

Pandemien har ikke gjort at Wikborg Rein skal bruke mindre ressurser på talentutvikling fremover.

– Her blir det «business as usual», sier Ole Henrik Wille. •

8 PUNKTER til suksess i Wikborg Rein

1. Gode karakterer.
2. Politisk engasjement eller andre verv.
3. Studier i utlandet.
4. Sosialt talent.
5. Kommersiell interesse.
6. Evne til å spille på lag.
7. Evne til å jobbe selvstendig.
8. Ydmyk tilnærming, uten spisse albuer.

Studenter på «advokat-akademi»

Engasjement for mer enn bare faget man skal jobbe med, og å uttrykke egne meninger kan være nøkkelen for å lykkes i Thommessen.

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD

Det sier Helene Nylende Sørli, HR-konsulent i Thommessen, og ansvarlig for rekruttering til firmaets traineeprogrammer.

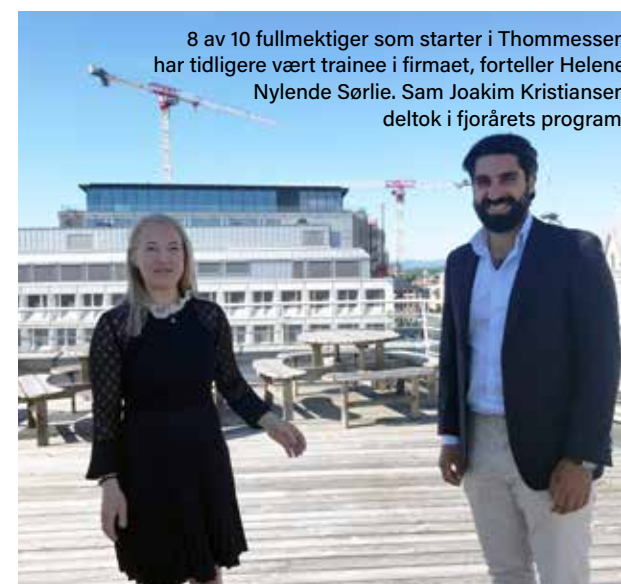
– Thommessen-akademiet følger utvalgte studenter tett over to semestre. Deltagelse forutsetter interesse for forretningsjuss, høy motivasjon for faget og et sterkt samfunnsengasjement, sier Sørli.

Opplegget inkluderer både teori og praktiske øvelser, deriblant forhandlinger. Hvert år deltar om lag ti studenter. De siste to årene har sju av ti av de som deltok i akademiet startet som fullmektig i firmaet. I oktober er det oppstart for programmet.

– Vi følger studentene tett og investerer mye i dem. De får innblikk i flere av områdene vi jobber med. Alle som deltar får en mentor de kan sparre med, og som følger dem opp underveis.

SPENNENDE PROGRAM

Blant dem som tidligere har deltatt er Sam Joakim Kristiansen, som begynte som advokatfullmektig i november i fjor.

8 av 10 fullmektiger som starter i Thommessen har tidligere vært trainee i firmaet, forteller Helene Nylende Sørli. Sam Joakim Kristiansen deltok i fjorårets program.

– Jeg fikk innblikk i flere områder, og ble godt kjent med Thommessen som arbeidsgiver. Det er annerledes enn hva som er tilfelle i et traineeopphold, hvor du kun er innom en avdeling, sier Kristiansen.

Han synes det var stas å delta. Han jobber i dag med sjørett, sjøforsikring og kontraktsrettslige problemstillinger innen entrepris og offshore. •

– Da jeg var statssekretær traff jeg folk fra Elden overalt. Det er et firma jeg beundrer, de klarer å oppnå det andre tenker er umulig, sier Kristoffer Sivertsen. John Christian Elden har ansatt den nylig avgåtte statssekretæren Sivertsen (31) som partner.

Håndplukker advokater UTEN UTLYSNING

I Elden blir advokatstillinger sjelden lyst ut. Firmaets strategi er å ansette folk de har lagt merke til i retten eller på andre arenaer.

TEKST: HENRIK SKJEVESTAD FOTO: ANDREAS FADUM

John Christian Elden er Norges mest profilerte forsvarsadvokat, og har vært partner i Elden siden 1993, et advokatfirma som nå er vokst til over hundre ansatte, og hadde over 150 millioner kroner i omsetning i 2018, og kontorer på fire steder i tillegg til hovedkontoret i Oslo.

Nylig kunne han ønske den tidligere statssekretæren i Justis- og beredskapsdepartementet, Kristoffer Sivertsen (31) (Frp), velkommen til firmaets Stavanger-avdeling. Han blir advokatfirmaet Eldens aller yngste partner. Advokatbladet samlet de nye kollegene til en prat om talentutvikling anno 2020.

– For å komme inn som partner forutsetter vi at du har en viss erfaring og kan fungere på egenhånd. For Kristoffer var det kombinasjonen av erfaring fra politisk arbeid og samfunnsliv samt advokaterfaringen som gjorde at vi syntes han virket spennende, sier Elden.

VELEGNED POLITIKERE

John Christian Elden sier han ser etter jurister med samfunnsengasjement når han rekrutterer. Selv satt han i Oslo bystyre i hovedstaden allerede som 18-åring, og jobbet senere som journalist i Høyres avis. Blant firmaets ansatte finnes i dag flere tidligere politikere. Langt fra tilfeldig, ifølge Elden.

– Politisk engasjement og erfaring er en kjempefordel både når du skal finne frem til en minnelig løsning, eller forhandle og diskutere og se sammenhenger om hvordan samfunnet fungerer. Det er ikke alle juridiske søksmål som er lure å ta videre, selv om du kan vinne dem, konstaterer Elden.

– For å bli en god advokat må du gjøre andre ting ved siden av, og vise at du følger med på hvordan samfunnet fungerer, og det du er en del av, sier Elden.

ELDEN-SKOLEN

Siden han tok over farens virksomhet i 1991 har

firmaet vokst til å bli Norges største strafferettsfirma. I dag teller Advokatfirmaet Elden over hundre advokater.

– Vi tar inn talenter fortløpende dersom vi ser at de har noe å tilføre oss. Ingen partnere ansettes med stillingsannonser, men etter at vi har møtt dem i retten eller andre steder. Dette er den beste måten å rekruttere på, sier Elden.

Nyansatte får opplæring på det som de internt kaller «Elden-skolen».

– Alle nye som begynner hos oss får tett oppfølging. Disse handler om alt fra å skrive oppdragsbekreftelser til problemstillinger vi møter i det virkelige liv. Det er ingen som kan dette når de er nyutdannede. Opplæring er en viktig del av vår virksomhet. I tillegg har vi kurs som alle ansatte kan være med på, sier Elden.

– Noen advokatfullmektiger går rett inn og kan skrive utredninger til Høyesterett, mens andre har skikkelig klienttekke, og er flinke til å lytte til de innsatte i fengslene. Dette er de to ytterpunktene, og så er det mange midt imellom. Samtidig vil vi jo at flinke teoretikere skal bli bedre på å møte folk, og at menneskekennerne også må kunne jussen, sier Elden.

VÆR YDMYK

– Hva er den største tabben en fersk fullmektig kan gjøre?

– Å ta på seg oppgaver man egentlig ikke kan. Det blir fort avslørt. Skal du gå i retten må du ha kontroll på saken, både faktum og juss, og vite hvordan rettsystemet fungerer. Selvfølgelig skal du kunne gjøre tabber, men du må gjøre disse som fullmektig, og erkjenne at du ikke vet alt, sier Elden.

– For ferske fullmektiger handler det om å lytte, og å gå i retten og se rettsaker med flere advokater. Noen har gått opp løypa før deg. Snakk med dommere og eldre advokater både på og utenfor kontoret, tipser Elden.

Han understreker at det samtidig er viktig å

”

For å bli en god advokat må du gjøre andre ting ved siden av, og vise at du følger med på hvordan samfunnet fungerer.

»

– Jeg har lyst på en øl, sa John Christian Elden da han møtte Advokatbladet til en ettermiddagsprat om talentutvikling i en sommervarm hovedstad.

være seg selv, og ikke låse seg til hvordan andre gjør det.

– Å være litt ydmyk, er ganske lurt. Ikke tro at du er verdensmester når du kommer ut av universitetet. Noen gjør det, og det kan de gjerne tro det for min del, men det er ikke gitt at det blir så vellykket, advarer Elden.

Det var Svein Kjetil Svendsen ved Stavanger-kontoret som tok initiativet til å hente inn Sivertsen til firmaet.

– Men partnerskapet er fortsatt organisert sånn at jeg har veto rett på hvem som skal tas opp som partner. Jeg forhørte meg litt rundt, og fikk bare positive tilbakemeldinger på ham, sier Elden.

RETT I KARANTENE

31 år gamle Sivertsen, som i sitt drøye år som statssekretær i departementet blant annet hadde ansvar for oppfølgingen av den nye advokatloven, blir firmaets aller yngste partner.

– For meg er det helt supert å komme inn i det store miljøet i Elden. Jeg opplever de ansatte i Stavanger som eksepsjonelt flinke til det de driver med, og er sikker på at dette gjelder i Oslo også. Det er mange tunge advokatnavn i Elden. Det har vært fantastisk befriende å få lov å begynne å jobbe igjen, og komme inn i et fagmiljø der du blir

dyttet ut i det med en gang, sier Sivertsen, som hadde karantene etter at han sluttet i Justisdepartementet.

Han var to dager i sin nye jobb før han måtte i retten.

– Det er sånn det skal være. Å dytte talentene ut i det med en gang er kanskje den beste måten å drive talentutvikling på. Det handler om å gi tillit og støtte fra første sekund, sier Sivertsen.

UTNYTTER KUNNSKAPEN

Kristoffer Sivertsen er fortsatt politisk aktiv som kommunestyrerepresentant i Stavanger. Hos Elden skal han hovedsakelig jobbe med forretningsjus, og arbeidsrett.

– I Elden får jeg brukt veldig mye av den kunnskapen jeg har tilegnet meg fra departementet. Det er en stor fordel når jeg skal jobbe opp mot forvaltningen. Evnen til å kunne lede prosjekter, gi strategiske råd og styre klientenes interesser til det som gir resultatoppnåelse etterspørres nok i enda større grad nå enn før, ikke bare det å gå i retten, sier Sivertsen, som setter pris på å jobbe i et høyprofilert advokatfirma.

– Elden har mange profilerte klienter, også mange store firmaer – som jeg virkelig gleder meg til å arbeide med fremover. •

– Bransjen rekrutterer FOR LIKE TALENTER

Advokatbransjens synspunkter om hva som kjenner en god jurist er snevre og utdaterte, og fører til en kvotering av unge, hvite menn, mener professor.

TEKST OG FOTO: THEA N. DAHL

Det er på høy tid at advokatbransjen begynner å ansette mangfoldig, mener Kristin Bergtora Sandvik. Hun er professor ved Institutt for kriminologi og rettssosiologi i Oslo, samt seniorforsker ved Institutt for fredsforskning (PRIO).

Hun mener at vårens minoritetsdebatt - som oppstod i kjølvannet av at advokat Olav Lægread uttalte at jusstudenter med minoritetsbakgrunn sliter med dybdeforståelse i jussen - trekker linjene til et klassisk tema i rettssosiologien; nemlig hva og hvem som egentlig er en god jurist.

Bransjen har snevre og utdaterte synspunkter på den gode jurist som er en utfordring for hele juriststanden, skriver hun i en artikkel på Juridika.

Når advokatbransjen skal finne og utvikle talenter, bør den se etter flere egenskaper enn den tradisjonelt har gjort, sier hun til Advokatbladet.

– Både bransjen og universitetene bør ha en klarere rekrutteringsstrategi mot de unge. Vi må tenke hardt på hva som er kvalitet, og hva som er flinkt. Vi trenger mange ulike egenskaper. Den eksellente forretningsjuristen er både lobbyist, forhandler, leder og entreprenør – i tillegg til å være jurist.

Første steg er å erkjenne at standen har en utfordring, mener hun.

– For å sette det på spissen: I dag er det en tynn hvit mann som er den beste og mest effektive juristen. Men slik er ikke verden, også jurister er mangfoldige. Vi må komme dit.

KRITISKE TENKERE

Professoren vil at ideen om den gode jurist skal omfatte flere utseender, egenskaper og bakgrunner. Hun er overbevist om at det også vil gjøre Norge mer konkurransedyktig.

– Universitetets del av jobben er å gi folk flere redskaper og produsere kritiske tenkere, og også ha en offentlig samtale om dette temaet på jussen, der det er høyt under taket. Det er vår jobb å sørge for at studentene kommer ut kvessede og glade fra studiet. At de ikke har hatt opplevelser hvor de er blitt fortalt at de ikke er gode nok, sier Sandvik.

Hun mener også at eldre og mer erfarne juristers erfaringer bør verdsettes høyere.

– Arbeids- og livserfaring er verdifulle ressurser. Man må gi alle like muligheter. Det gjør man ikke i dag. Samtidig tar teknologien over en del tradisjonelle juristoppgaver, som gjør at hele sektoren er i endring.

Det høye karaktersnittet på jussen virker selektivt på utvelgelsen av jurister, poengterer hun.

– Men om de heter Aisha eller Louise eller Damiir eller Petter skulle jeg ønske at var mer likegyldig.

KVOTERING AV HVITE MENN

Ifølge Sandvik kan man ikke snakke om like konkurransevilkår ennå.

– Jeg tror fremdeles det foregår en gigantisk kvotering av hvite menn. Du kvoterer på etternavn, på kroppsfasong, på klassebakgrunn, på medlemskap i roklubben – du kvoterer på at de kjenner deg og at du er gjenkjennelig. Vi må finne måter å utvikle talent på som gjør at dette ikke blir så viktig. Som stillingsannonse spør, får de svar.

Advokatbransjen gjør nå jobben med å kvitte seg med åpenbar rasisme, og må nå erkjenne at det skjer en kvotering av hvite menn, hevder Sandvik.

– Utstrakt og systematisk kvotering. Hvis advokatbransjen tar et oppgjør, tenker jeg at vi er på en spennende arena der man virkelig kan få utnyttet talentene. •

Kristin Bergtora Sandvik har en master i rettsvitenskap fra UiO, samt en master fra Harvard Law School. Ved Harvard tok hun også doktorgrad i 2008. Sandvik har i tillegg studert sosialantropologi ved UiO, samt vært gjesteforsker i Uganda.

– Advokatbransjen og fakultetet har en for konservativ tilnærming til hva som gjør en jurist god. Verden er full av gode jurister av alle slag, sier professor Kristin Bergtora Sandvik.

”

Vi må tenke hardt på hva som er kvalitet, og hva som er flinkt.

Skal hjelpe briter i Brexit-trøbbel

Advokat Halvor Frihagen skal bistå briter i Norge med rettighetsspørsmål som følge av Brexit. Korona-pandemien kan gjøre jobben særlig viktig.

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD

Retts hjelpssenter The Aire Centre i London har vunnet et offentlig anbud om å gi retts hjelp til briter bosatt i Norge, Island, Bulgaria og Romania. Advokat Halvor Frihagen fra advokatfirmaet Andersen & Bache-Wiig i Oslo har påtatt seg å være deres norske ekspert. Han skal først og fremst bistå med hjelp knyttet til norske lover og regler, men også gi konkret bistand og spre informasjon om prosjektet. — Det bor cirka femten tusen britiske borgere i Norge, og de er en veldig sammensatt gruppe. Vi ønsker å nå ut til briter som får problemer i Norge knyttet til Brexit, forteller Frihagen. Frihagen ble kjent med advokater i det britiske senteret fordi firmaet hans driver med flyktningrett, og ble spurt

Halvor Frihagen er norsk representant for et britisk rettshjelpssenter.

om å bli deres norske kontaktpunkt. — Det skal komme en egen lov innen overgangsperioden utløper ved nyttår, sier Frihagen. Han legger til at den norske regjeringen har vært tydelige på at de ikke vil skape problemer for briter i Norge, og at de fleste britene som bor i Norge har en sikker jobb med en god lønn, og at disse trolig ikke vil ha problemer med sine rettigheter. **FRYKTER OPPSIGELSER** For folk som har mistet jobben kan det bli verre. — UDI anser at man ikke er EU-/EØS-migrant dersom man ikke er i arbeid. Vi frykter at disse personene kan komme til å miste rettighetene de har i Norge når de snart må kunne vise til at de har oppholdstillatelse, en tillatelse som er knyttet

til arbeidsforholdet, sier Frihagen. Blant britene i Norge finnes også en del sårbare grupper, blant annet personer med opprinnelse utenfor Storbritannia, som man forventer vil kunne være særlig utsatt. — Dette er svært aktuelt nå under koronapandemien med personer som nylig har kommet hit, og midlertidig falt ut av arbeidsmarkedet. Min oppgave blir å følge opp at regjeringen og UDI holder løftene sine om at britiske borgere skal ivaretas. Hvis eksempelvis UDI fatter vedtak om at borgere mister oppholdsretten sin, må vi sjekke at det er i tråd med føringene fra regjeringen, sier Frihagen. For å finne ut hvilke problemstillinger briter i Norge står overfor har advokaten blitt medlem av flere Facebook-grupper for briter i Norge.

INGEN OVERSIKT

Mange briter lurer på om de må reise til Storbritannia for å få tilgang til helsetjenester. — Mange har nok ikke tenkt på at de kanskje ikke vil ha rett på helsetjenester i Storbritannia om de ikke har bodd der de siste årene, sier Frihagen. — Forventer dere et rush med henvendelser for overgangsperioden går ut ved nyttår? — Jeg er veldig usikker. Ingen har en ordentlig god oversikt over britene i Norge, og hva de jobber med. Det jeg kan si er at vi har mottatt flere henvendelser allerede, men at det nok ennå ikke er så mange som er klar over hva vi holder på med. Mitt inntrykk er uansett at de britene som er klar over tilbudet, er veldig glade for at de nå kan henvende seg til oss, sier Frihagen. •

Fagsidene er skrevet av lagdommer i Borgarting lagmannsrett, **Per Racin Fosmark**. Han har over 25 års erfaring som advokat, og har møterett for Høyesterett. Fosmark er leder av Reklamasjonsnemnda for Eiendomsmeglingstjenester og redaktør av Lovdatas sivile flaggsaker. Han skriver også merknader i Lovdata.

E-post: per.racin.fosmark@domstol.no

Telefon: 21 55 85 56

Vergemålsrett: Domstolenes kompetanse etter vergemålsloven § 68

Lovavdelingens uttalelse - **JD-LOV-2019-5927** - er et viktig bidrag til den nærmere forståelse av domstolenes kompetanse etter vergemålsloven § 68. Bestemmelsen bygger på et tosporet system: Vergemål uten fratagelse av rettslig handleevne besluttet av vergemålsmyndigheten, men med mulighet for domstolsprøving av vedtaket, mens «[v]ergemål med fratakelse av den rettslige handleevnen» besluttet av domstolene (se § 61 første ledd andre punktum om midlertidige vedtak). Spørsmålet for Lovavdelingen var om retten kan avsi dom om vergemål uten fratagelse av rettslig handleevne i en sak som etter partenes påstander kun gjelder vergemål med fratagelse av rettslig handleevne. Kan følgelig domstolene i forbindelse

med behandlingen av en slik sak også «overprøve» vergemålsmyndighetens vedtak om ordinært vergemål, jf. § 68 andre ledd, uten at dette spørsmålet av partene er bragt inn for retten? Lovavdelingen har en grundig drøftelse av denne problemstillingen. Opprettelse av et ordinært vergemål kan ikke anses som samme «krav» eller «rettsforhold» som et krav om vergemål med fratagelse av rettslig handleevne. Vergemål med fratagelse av rettslig handleevne skiller seg vesentlig og prinsipielt fra et ordinært vergemål. Saker om fratagelse av rettslig handleevne må anses som en sakstype der partene ikke har rådighet over noen sider av saken når den er bragt inn for domstolene, se Jens Edvin A. Skoghøy: Tvisteløsning, 3. utg. 2017, side 596. Det følger av § 11-4 første punktum at retten i slike saker

ikke er bundet av partenes prosesshandlinger lenger enn dette er forenlig med de offentlige hensyn som gjør seg gjeldende, jf. til sammenligning tvisteloven § 11-2 første ledd. Samtidig følger det av § 11-4 andre punktum at retten likevel bare kan avgjøre de «krav» som er reist i saken. Lovavdelingen mener at vergemålsloven § 68 og tvisteloven § 11-4 skal forstås slik at retten i en vergemålssak om fratagelse av rettslig handleevne, ikke har kompetanse til å fastsette et ordinært vergemål, med mindre det underliggende forvaltningsvedtaket om dette spørsmålet av partene også er gjort til gjenstand for domstolsprøving. Advokater, dommere og andre som arbeider med vergemålslovsaker, må være klar over denne begrensningen i domstolenes kompetanse.

Grunnloven: Omstridt endring i Grl. § 89 om domstolenes prøvingsrett

Stortinget vedtok 14. mai 2020 med to tredjedels flertall en endring i Grunnloven § 89 (domstolskontroll med lover mv.), som trådte i kraft straks. Flertallet bestod av representantene fra Ap, H og Sp, mens mindretallet, FrP, V og SV, var imot endringen. Den tidligere bestemmelsen lød: «I saker som reises for domstolene, har domstolene rett og plikt til å prøve om lover og andre beslutninger truffet av statens myndigheter strider mot Grunnloven.»

Den nye bestemmelsen lyder: «I saker som reises for domstolene, har domstolene rett og plikt til å prøve om det strider mot Grunnloven å anvende en lovbestemmelse, og om det strider mot Grunnloven eller landets lover å anvende andre beslutninger truffet under utøving av offentlig myndighet". NIM, Norges institusjon for menneskerettigheter, har vært kritiske til endringen av Grunnloven § 89. ICJ, Inter-

national Comission of Jurists, mente at § 89 allerede dekker legalitetskontroll med forvaltningen og ellers var adekvat formulert. Men dersom Stortinget fant grunn til å forsikre seg om at legalitetskontrollen skal være del av prøvingsplikten i medhold av Grunnloven § 89, var det alternativet som ble vedtatt, det klart beste alternativet. Også blant andre jurister har det vært delte meninger om endringen.

ANNONSE

Ønsker du å vite mer om vår nye karriereportal, gå inn på: karriere.finansavisen.no eller ta kontakt med oss:

karriere@finansavisen.no

23 29 63 00

Finansavisen.no

Endringslover:

7. MAI 2020

Justis- og beredskapsdepartementet:

LOV-2020-05-07-39 om endringer i vegfraktkloven mv. (elektroniske fraktbrev), delt ikraftsettelse loven del II, endringen i sjøloven § 430. Del I gjelder fra det tidspunkt som tilleggssprotokoll 20. februar 2008 om elektroniske fraktbrev (eCMR) til Genève-konvensjonen 19. mai 1956 om frakttavtaler ved internasjonal godsbefordring på veg (CMR) trer i kraft for Norge. Loven er også gjort mer teknologinøytral.

1. JULI 2020 (flere ikrafttredelser ventes) *Samferdselsdepartementet:*

LOV-2019-06-21-67 om endringer i yrkestransportloven (oppheving av behovsprøvingen for drosje mv.). **NB!** Som følge av covid-19-utbruddet er ikrafttredelsen av nytt drosjeregulverk utsatt fra 1. juli til 1. november 2020. §§ 4 første ledd og 40 a første ledd trådte i kraft 1. juli 2019. Det nye regelverket innebærer blant annet at antallsreguleringen med tilhørende driveplikt oppheves. Sentraltilknytningsplikten for drosjer oppheves, og det innføres en plikt til loggføring av alle drosjeturer.

LOV-2019-06-21-69 om endringer i postloven (antall omdelingsdager), hele loven i kraft. Omdeling av post skal skje annenhver dag i en to-ukers syklus, det vil si mandag, onsdag og fredag den ene uken og tirsdag og torsdag den andre uken, jf. § 7 første ledd nr. 3. På denne måten kan samme postbud dekke to ruter ved å alternere mellom rutene. Utlevering av pakker og utlevering i postbokser skal fortsatt skje fem dager i uken.

Arbeids- og sosialdepartementet:

LOV-2019-12-13-78 om endringer i folketrygdloven (krav om bosted og opphold i Norge for rett til ektefelle- og barnetillegg). Formålet med endringene er å begrense velferdsekspert, samt å stramme inn på offentlig støtte til foreldre som sender barn til land hvor de potensielt kan risikere å bli utsatt for tvang og omsorgssvikt, og på denne måten søke å forebygge slike handlinger.

Justis- og beredskapsdepartementet:

LOV-2020-04-17-26 om endringer i tvisteloven (verdigransene). Ankegrensen i § 29-13 første ledd, jf. tredje ledd, er fordoblet og vil fra 1. juli 2020 være 250.000 kroner. Endringen får ikke anvendelse for saker der anke er inngitt før 1. juli 2020, noe advokater

må være oppmerksomme på. Verdigransene i tvisteloven § 6-2 andre ledd bokstav a og § 6-10 andre ledd vedrørende behandling i forliksrådet og verdigransene i tvisteloven § 10-1 andre ledd bokstav a og b og § 10-5 andre ledd vedrørende småkravprosess er også endret.

Verdigransene er i dag på 125.000 kroner og endres 1. juli til 200.000 kroner for obligatorisk forliksrådsbehandling og til 250.000 kroner for småkravprosess.

Nærings- og fiskeridepartementet:

LOV-2020-04-17-28 om endringer i sjøloven og NIS-loven (bareboatregistrering og overtredelsesgebyr). Blant annet har sjøloven kapittel 2 fått et nytt avsnitt VII om bareboatregistrering. Formålet med endringene er (1) å åpne for bareboatregistrering og (2) hjemle en adgang til å ilegge overtredelsesgebyr ved brudd på fartsområdebegrensningene i eller i medhold av NIS-loven § 4 som gjelder for skip i Norsk internasjonalt skipsregister (NIS).

Bareboatregistrering var tidligere ikke tillatt etter norsk rett. Et av formålene med å åpne for bareboatregistrering er å legge til rette for at norske rederier gis tilgang til viktige markeder og samtidig hindre alminnelig, permanent utflagging fra norske skipsregistre. Bareboatregistrering innebærer at et skip som er registrert i én stat (primærstaten), på grunnlag av et bareboat-certerparti, samtidig registreres midlertidig i en annen stat (bareboat-staten). Skipet får sistnevnte stats nasjonalitet og gis rett til å seile under denne statens flagg i en begrenset periode.

Barne- og familiedepartementet:

LOV-2020-05-20-42 om endringer i markedsføringsloven mv. (gjennomføring av forordning (EU) 2017/2394 om forbrukervernsamarbeid), delt ikrafttredelse. Loven gjennomfører CPC-forordningen om samarbeid mellom nasjonale myndigheter med ansvar for håndheving av forbrukervernlovgivning. Forordningen inneholder mer detaljerte og forpliktende regler om samarbeid ved grenseoverskridende overtredelser av forbrukervernregler enn i tidligere forordning. Endringene gjelder undersøkelses- og håndhevingsreglene som gjelder for Forbrukertilsynet, Helse- og omsorgsdepartementet, Legemiddelverket, Lotteritilsynet, Luftfartstilsynet, Medietilsynet, Sjøfartsdirektoratet, Statens jernbanetilsyn

og Statens vegvesen. I tillegg til markedsføringsloven er 13 lover endret.

Kulturdepartementet:

LOV-2020-05-20-43 om endringer i kringkastingsloven mv. (tiltak mot markedsføring av pengespill som ikke har tillatelse i Norge). **Ny § 4-7** som gjør det mulig å hindre eller vanskeliggjøre tilgangen til markedsføring for pengespill som ikke har tillatelse i Norge. Medietilsynet kan pålegge den som eier eller disponerer nett som formidler fjernsyn eller audiovisuelle bestillingstjenester å hindre eller vanskeliggjøre tilgangen til slik markedsføring som formidles i fjernsynskanaler eller audiovisuelle bestillingstjenester.

Bakgrunnen for lovendringen er at det har vist seg vanskelig å håndheve det gjeldende forbudet mot markedsføring etter pengespilllovgivningen overfor utenlandske pengespillselskaper og audiovisuelle medietjenester som ligger utenfor norsk jurisdiksjon. Før det gis pålegg, skal Medietilsynet vurdere om hensynene som taler for at pålegg gis, veier tyngre enn ulempene pålegget vil medføre. Pålegg skal ikke gis når Medietilsynet finner at det vil være uforholdsmessig.

”

Bakgrunnen for lovendringen er at det har vist seg vanskelig å håndheve det gjeldende forbudet mot markedsføring etter pengespilllovgivningen overfor utenlandske selskaper og audiovisuelle medietjenester som ligger utenfor norsk jurisdiksjon.

Nye lover

7. MAI 2020

Helse- og omsorgsdepartementet:

LOV-2020-05-07-37 om medisinsk utstyr, delt ikraftsettelse § 17 nr. 1, endringene i helseberedskapsloven. Loven gjennomfører i norsk rett forordning (EU) 2017/745 om medisinsk utstyr og forordning (EU) 2017/746 om in vitro-diagnostisk medisinsk utstyr. Formålene med de nye forordningene er å sikre at medisinsk utstyr er trygt når det plasseres på markedet og samtidig fremme innovasjon. Den nye loven vil tre i kraft når EU-forordningene får anvendelse i EU og opphever lov 12. januar 1995 nr. 6 om medisinsk utstyr.

11. MAI 2020

Justis- og beredskapsdepartementet:

Midlertidig **LOV-2020-05-07-38** om rekonstruksjon for å avhjelpe økonomiske problemer som følge av utbrudd av covid-19 (rekonstruksjonsloven) har som hovedformål å redusere risikoen for uønskede konkurser i levedyktige virksomheter som er rammet av en akutt inntektssvikt som følge av covid-19-utbruddet. Loven oppheves 1. januar 2022.

Det åpnes i dag svært få gjeldsforhandlinger fordi reglene er lite egnet til å gjennomføre en vellykket rekonstruksjon av virksomheten. Den nye loven erstatter konkurslovens regler på dette området og gir regler om det som kalles *rekonstruksjonsforhandlinger*.

Formålet med endringene er å etablere

et mer effektivt verktøy for å få ryddet opp i virksomheters gjeldsproblemer og identifisere hvilke bedrifter som kan være levedyktige. Begjæring om gjeldsforhandling som er fremmet, men ikke avgjort av retten før 11. mai 2020, vil behandles etter de nye reglene. Skyldnere kan også be om at gjeldsforhandlinger som allerede er åpnet, behandles etter de nye reglene så lenge åpningen skjedde etter 1. mars 2020 og det ikke allerede er tatt stilling til et forslag om frivillig gjeldsordning eller stemt over et forslag til tvangsakkord.

12. MAI 2020

Kommunal- og moderniseringsdepartementet:

LOV-2020-05-12-41 om informasjonstilgang mv. for Kommisjonen for å granske fororskningspolitikk og urett overfor samer, kvener og norskfinner. Loven oppheves når kommisjonen har avgitt sin rapport.

1. JULI 2020

Kommunal- og moderniseringsdepartementet:

LOV-2020-05-07-40 om tilrettelegging for utbygging av høyhastighetsnett for elektronisk kommunikasjon (**bredbåndsutbyggingsloven**), unntatt kap. 6. Lovens formål er å bidra til kostnadseffektiv etablering av høyhastighetsnett for elektronisk kommunikasjon ved å sikre tilgang til og informasjon om passiv fysisk infrastruktur og bygge- og anleggsarbeider.

Strafferett: Straffutmåling ved mindre forsikringsbedrageri

Høyesterett har i dom 27. april 2020 - **HR-2020-894-A** – gitt veiledning for når det er tilstrekkelig med bot som reaksjon ved mindre forsikringsbedragerier, jf. straffeloven § 375, og når det i tillegg bør idømmes betinget fengsel. Domfelte i saken hadde urettmessig forsøkt å få forsikringsselskapet til å utbetale 12.000 kroner for en angivelig ødelagt TV.

Høyesterett uttalte at avgjørelsen av om det er tilstrekkelig med bot som straff for mindre forsikringsbedragerier må baseres på en helhetsvurdering, hvor beløpets størrelse, graden av skyld og profe-

sjonalitet og hvor utspekulert forholdet er, er blant de momentene som skal tas i betraktning.

I saken dreide det seg om et relativt typisk tilfelle av forsikringsbedrageri. Bortsett fra domfeltes tilståelse forelå ingen spesielle formildende omstendigheter. Saken ble oppfattet som et grensetilfelle, og straffen ble betinget fengsel i 14 dager og en bot på 14.000 kroner.

Dommere: Ragnhild Noer, Espen Bergh, Per Erik Bergsjø, Aage Thor Falkanger og Toril Marie Øie.

Salær: Beregning av fraværsgodtgjørelse – lagmannsrettens kompetanse

For fraværsgodtgjørelse er utgangspunktet salærforskriften § 8 første ledd, som lyder:

«I tidsrommet kl. 0800-1600 på hverdager (mandag til fredag) gis godtgjøring for reisetid og annet fravær. Til andre tider gis godtgjøring for reisetid.»

Men bestemmelsen sier ikke noe om når og hvor reisetiden starter eller slutter. Utgifter som påløper i forbindelse med fravær, f. eks. utgifter til reise, opphold osv., skal ikke honoreres etter salærforskriften, men utbetales i henhold til statens reiseregulativ, jf. § 8 femte ledd. Reiseregulativet gir imidlertid kun regler for hvordan reisekostnader skal beregnes, men sier ikke noe om når/hvor start- eller slutt punktet skal være.

Reglene kan fremstå som kompliserte, men vi har nå to kjennelser fra lagmannsretten som kaster lys over hvilke vurderinger som må gjøres ved salærfastsettelsen: LA-2014-53915 (varetektsfengsling) og LE-2020-15506 (fengselsbesøk). Se også dokumentet «Ofte stilte spørsmål om salær», som er utarbeidet av salærgruppen i Oslo tingrett. Dokumentet er tilgjengelig på hjemmesiden til Domstoladministrasjonen på adressen: www.domstol.no/contentassets/13981dc731a048aca6bcd782a2255ab3/faq-om-salar-fra-oslo-tingrett.pdf

Beslutninger etter salærforskriften kan ankes til overordnet domstol etter reglene i rettshjelploven § 27, jf. salærforskriften § 13 første ledd første punktum. Saken skal behandles etter tvistelovens regler. Lagmannsrettens kompetanse er i utgangspunktet begrenset i samsvar med tvisteloven § 29-3 tredje ledd, men den skal anvendes i henhold til Høyesteretts ankeutvalgs kjennelse i Rt-2012-127 (anke over lagmannsrettens beslutning om ikke å oppheve bostedsforbeholdet ved forsvareroppnevning).

Lagmannsretten kan prøve om tingrettens beslutning bygger på en riktig generell lovforståelse, og om beslutningen er i samsvar med retten til fritt forsvarervalg etter EMK artikkel 6 nr. 3 bokstav c. Lagmannsretten kan også prøve om tingrettens beslutning er åpenbart uforvarlig eller urimelig.

Skatterett: Før 2014, arveavgiftsgrunnlaget som skattemessig inngangsverdi ved gevinstberegning

Sivilombudsmannens uttalelse **SOM-2019-3405** er et eksempel på hvordan inngangsverdien for eiendom gitt i gave i 2012 skal fastsettes ved en senere skattepliktig realisasjon. Gevinst ved salg av fast eiendom er skattepliktig, jf. skatteloven § 5-1. Den skattepliktige gevinsten tilsvarer differansen mellom eiendommens inngangsverdi og utgangsverdi. Fastsettelsen av inngangsverdien for formuesobjekter ervervet ved arv eller gave reguleres av skatteloven § 9-7. Etter dagens regler innebærer det at mottager overtar givers skatterettslige posisjoner, herunder trer inn i givers inngangsverdier (kontinuitetsprinsippet).

Før 2014 bygget reglene om arv og gave på skattemessig diskontinuitet. Dette betydde at det skjedde et brudd i beskatningen i forbindelse med arvefallet eller gaveoverføringen, ved at mottager kunne oppjustere den skattemessige inngangsverdien til markedsverdien. For formuesobjekter ervervet ved arv eller ar-

veavgiftspliktig gave var det imidlertid en begrensning i dagjeldende § 9-7 i skatteloven. Bestemmelsen lød som følger:

«Inngangsverdien for formuesobjekt som er ervervet ved arv eller gave eller overtatt på skifte med medarvinger, kan ved senere inntektsoppgjør – herunder ved beregning av avskrivning eller ved realisasjon – ikke settes høyere enn til det beløpet som er lagt til grunn ved arveavgiftsberegningen.»

Begrensningen innebar at arveavgiftsgrunnlaget dannet det øvre taket for hvor mye inngangsverdien kunne oppjusteres. Etter arveavgiftsloven § 11 var hovedregelen at det var antatt salgsverdi som skulle legges til grunn ved beregningen av arveavgift.

I ombudsmannens sak var det ikke utskrevet eller beregnet arveavgift for eiendommene hverken på gavetidspunktet i 2012 eller i etterkant av givers dødsfall i 2015. Spørsmålet om gaven var arveavgiftspliktig kom først opp i 2018 i forbin-

delse med endringen av skattefastsettningen for inntektsåret 2016. Det avgjørende spørsmålet for Skatteklagenemnda var hvorvidt mottagerne hadde plikt til å svare arveavgift på gaven i medhold av arveavgiftsloven § 2 andre ledd andre punktum. Da dette ble besvart bekræftende, fastsatte Skatteklagenemnda inngangsverdien til kr 0 på grunn av manglende gavemelding og arveavgiftsberegning. Problemstillingene for ombudsmannen var hvilken betydning det har for fastsettingen av inngangsverdien at det ikke var foretatt en arveavgiftsberegning, og om gaven var arveavgiftspliktig.

Ombudsmannens konklusjon var at det må foretas en faktisk arveavgiftsberegning for at dette skal danne grunnlaget for inngangsverdien. Dersom det ikke er gjort, gjelder hovedregelen om at inngangsverdien fastsettes til *omsetningsverdien* på gavetidspunktet. Ombudsmannen kom også til at det knyttet seg begrunnet tvil til om gaven var arveavgiftspliktig.

Straffeprosess: Mangler ved viljeserklæringen ved vedtagelse av dom

Høyesteretts ankeutvalg har i kjennelse **HR-2020-759-U** vist til at det er lagt til grunn i rettspraksis at domfeltes psykiske tilstand ved vedtagelsen av en dom, jf. straffeprosessloven § 50, etter omstendighetene kan medføre at vedtagelsen ikke anses bindende, jf. HR-2011-1050-U med henvisning til Rt-1992-1185.

I saken ble tiltalte ved tingrettens dom funnet utilregnelig og ble idømt overføring til tvungent psykisk helsevern. I forkynningsskjemaet markerte han for «Vedtakelse av dommen», men påførte også skjemaet flere merknader. Tingretten uttalte i dommen, under henvisning til vurderingene fra de rettsoppnevnte sakkyndige, at retten etter bevisførselen ikke var i tvil om at «tiltalte har en alvorlig psykisk lidelse med forstyrret evne til realistisk vurdering av omverdenen». På denne bakgrunn og det partene for øvrig anførte ble lagmannsrettens avvisning av tiltaltes anke på formelt grunnlag opphevet.

Kommunalrett: Kontrollutvalgets og revisors innsynsrett

Kommunal- og moderniseringsdepartementets tolkningsuttalelse - **TUDEP-2020-1803-2** - gjelder om det må foreligge en avtalerettslig forpliktelse mellom kommunen og privat leverandør, for eksempel en privat barnehage, for at kontrollutvalget og revisor skal kunne gjøre gjeldende innsynsrett. Departementet tok utgangspunktet i at det følger av kommuneloven § 23-6 femte ledd første punktum at det er virksomheter som utfører oppgaver på vegne av kommunen, som er omfattet av bestemmelsen.

Av andre punktum følger det forutsetningsvis at det må foreligge en kontrakt mellom kommunen og virksomheten. Lovens ordlyd taler dermed klart for at det må foreligge en avtale eller kontrakt mellom kommunen og virksomheten for at innsynsretten etter bestemmelsen kan gjøres gjeldende. Forarbeidene trekker også i samme retning, se NOU 2016: 4 Ny kommunelov og Prop. 46 L (2017–2018), hvor det brukes uttrykk som «avtale» og «kontrakt» for å beskrive grunnlaget for innsynsretten.

Eiendomsmegling: Kobling – eiendomsmeglingsloven § 6-3 tredje ledd

Finanstilsynet har i brev 7. mai 2020 (ref. 20/5248) til Eiendom Norge og Norges Eiendomsmeglingsforbund utdypet Finanstilsynets rundskriv **RFT-2016-7** når det gjelder eiendomsmeglingsforetak, jf. eiendomsmeglingsloven § 6-3 tredje ledd. Rundskrivet gjelder ikke direkte for eiendomsmeglingsforetak. Eiendomsmeglingsforetak skal ikke inngå avtale om eiendomsmegling dersom inngåelse av slik avtale er satt som vilkår i avtale om annet enn eiendomsmegling, jf. § 6-3 tredje ledd og prinsippet om fritt meglervalg.

For eksempel gjelder dette hvis det settes som vilkår for et banklån til ny bolig at låntageren skal benytte bankens eiendomsavdeling ved salg av den gamle boligen. Eiendomsmeglingsforetak som er eiet av eller har en form for kommersielt samarbeid med finansforetak, må ha rutiner for å sikre at eiendomsmeglingsoppdrag ikke inngås i strid med § 6-3 tredje ledd.

Hvis den potensielle oppdragsgiveren allerede har eller er i ferd med å etablere et kundeforhold med meglers eier eller samarbeidsbank, må megleren avklare om banken har markedsført eller anbefalt eiendomsmeglingsforetaket i forbindelse med långivning eller andre banktjenester. I så fall må megleren innhente dokumentasjon på at banken på en tydelig og klar måte har gitt opplysning om at oppdragsinngåelsen med megler ikke er et vilkår for den aktuelle banktjenesten. Dersom slik dokumentasjon ikke kan fremlegges, kan ikke eiendomsmeglingsforetaket påta seg oppdraget.

Sivilprosess: Hvem skal gjøres til motpart i en sak om gjenåpning?

Høyesteretts ankeutvalg har i kjennelse **HR-2020-949-U** (barnevernssak) uttalelser om hvem som skal gjøres til motpart i en sak om gjenåpning. Tvisteloven kapittel 31 om gjenåpning inneholder ikke nærmere bestemmelser om hvem som skal gjøres til motpart i en gjenåpningssak. Reglene om anke må gis analogisk anvendelse, se. Jens Edvin A. Skoghøy, Tvisteløsning, 3. utg. 2017 side 1295.

Det følger av tvisteloven § 29-8 første ledd, jf. § 30-3 første ledd, at partene i søksmålet kan anke rettslige avgjørelser for å oppnå endring i sin favør, og at «[d]en som vil bli berørt av endringen, skal gjøres til motpart.» Spørsmålet i saken var om adoptivforeldrene kan sies å bli berørt av den endringen som A (biologisk

Fri rettshjelp: Forslag ny lov

Rettshjelpsutvalget har fremlagt **NOU 2020: 5 Likhet for loven**, som inneholder forslag til ny rettshjelplov. Loven skal avløse rettshjelploven 1980. Utvalgets viktigste forslag til forbedring av dagens rettshjelpsordning handler om å endre de økonomiske vilkårene for ytelsen. De økonomiske vilkårene er knyttet opp mot grunnbeløpet i folketrygden. Etter forslaget § 5 gis støtte til rettshjelp til personer som har et økonomisk beregningsgrunnlag som ikke overstiger 5 G, pr. i dag nesten kr 500.000.

De saksområdene som i dag er prioritert, videreføres i den nye loven, men på en del saksområder er det foreslått utvidelser. I tillegg er foreslått at det skal gis støtte til rettshjelp i saksaker og i saker om oppheving av gjeldsordning. Det bør også være større rom enn i dag for å få innvilget rettshjelp på saksområder som ikke er angitt i loven. Mye av dagens lov videreføres for øvrig, og utredningen kan være nyttig lesning også med henblikk 1980-loven.

Leder for utvalget har vært tingrettsdommer (Oslo) Ingebjørg Tønnessen. Man kan merke seg at hele utredningen er avgitt under dissens, da medlemmet Moksness, daglig leder i Gatejuristen, Oslo, ønsker en annen innretning på rettshjelpsordningen enn resten av utvalget.

Når det gjelder begrepsbruk, er det foreslått at formell betegnelse på ytelsen etter den nye loven skal være støtte til rettshjelp. Begrepene fritt rettsråd og fri sakførsel er ikke videreført. Uttrykket salærsatsen er erstattet med rettshjelpssatsen.

Lovforslaget legger opp til at det ikke lenger vil være adgang til etterbevilling av rettshjelp. Det skal heller ikke være mulig å gjøre søknaden om støtte avhengig av sakens utfall (betinget sakførsel). I motsetning til i dag, må det søkes på nytt for hver instans i saker som behandles av domstolene uavhengig av hvem som anker.

Strafferett: Siktedes rett til fremstilling ved første gangs fengsling

Høyesteretts ankeutvalgs kjennelse - **HR-2020-972-U** - 8. mai 2020 er en viktig kjennelse i disse koronatider, og gjaldt siktedes rett til fremstilling ved første gangs fengsling, jf. straffeprosessloven § 183 og EMK artikkel 5 nr. 3.

En person siktet for forsøk på drap eller medvirkning til dette ble begjært varetektsfengslet. Før rettsmøtet anmodet påtalemyndigheten og tingretten om at rettsmøtet skulle holdes som fjernmøte, jf. koronaforskriften § 2, jf. koronaloven § 2. Etter at siktede og forsvareren hadde fått uttale seg, og motsatt seg fjernmøte, besluttet tingretten at rettsmøtet skulle gjennomføres som fjernmøte. Siktede ble varetektsfengslet. Anke til lagmannsretten ble forkastet.

Ankeutvalget viste til at retten til fremstilling for en domstol ved pågrep og fengsling er en grunnleggende rettsikkerhetsgaranti. Retten er nedfelt i EMK artikkel 5 nr. 3, som angir at enhver som blir pågrepet eller berøvet friheten straks skal bli stilt for en dommer. Grunnloven § 94 andre ledd slår også fast at den pågrepne snarest mulig skal fremstilles for en domstol. Koronaforskriften § 2 og koronaloven § 2 må tolkes og anvendes innenfor denne rammen. **Avsnitt 30:**

«... I høringsrunden før forskriften ble vedtatt, fremhevet Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM) at bruk av fjernmøteteknologi i straffesaker etter EMDs praksis ikke som sådan er uforenlig med siktedes rett til rettfærdig rettergang etter EMK artikkel 6, men at siktedes rett til å fremstilles for en domstol ved frihetsberøvelse etter artikkel 5 nr. 3 står i en særstilling, og at EMD her har lagt til grunn at personen skal fremstilles fysisk. ...»

Ankeutvalget tok ikke nærmere stilling til adgangen til å gjøre unntak fra retten til fremstilling, men viste til at en forutsetning i tilfelle må være at retten vurderer konkret om det av smitteverngrunner er uforvarlig å avholde fengslingsmøtet på annen måte enn ved fjernmøte i den aktuelle saken. Tiltak for å unngå smitterisiko må i den forbindelse vurderes, blant annet med utgangspunkt i de retningslinjene som er fastsatt av helsemyndighetene. Noen slik konkret vurdering hadde hverken tingretten eller lagmannsretten gjort. Tingretten og lagmannsrettens kjennelser ble opphevet.

Skatterett: Omgåelsesregelen i skatteloven § 13-2

Finansdepartementet, Skattelovavdelingen, har i **TUDEP-2020-1023-2** uttalt seg om formålsvurderingen i skatteloven § 13-2. Utgangspunktet er omtalt i punkt 7.5.3 i Prop. 98 L (2018-2019). Formålsvurderingen skal knyttes til hva en tenkt rasjonell aktør ville ansett som sannsynlige virkninger på transaksjonstidspunktet, men det innebærer ikke at konkrete omstendigheter i det aktuelle tilfellet ikke skal tas i betraktning. Formålsvurderingen skal bygge på samme prinsipp i skatteloven § 13-2 og i skatteloven § 14-90, og det er ikke bare virkninger som er lette å identifisere og tallfeste, som skal være relevante. Også andre typer objektive omstendigheter som kan ha hatt betydning for formålet, skal tas i betraktning, se **Rt-2017-2410-A (Armada) avsnitt 59:**

«Skattefordelen vil normalt kunne verdsettes uten for store problemer, på tross av den usikkerhet som kan være forbundet med hvor mye av skatteposisjonen som vil kunne påregnes utnyttet, og hvor snart det kan skje. Det vil ikke alltid være tilfellet for de mer forretningsmessige sider av transaksjonen. Ved vurderingen av transaksjonen vil det også, etter omstendighetene, måtte trekkes inn elementer som

ikke så lett lar seg tallfeste. Omfanget av den virksomheten som videreføres, finansiell eksponering, sikring av nødvendig leveranser til selskap innenfor samme konsern, er alle eksempler på omstendigheter som vil kunne inngå i vurderingen av om en transaksjon er overveiende skattemessig motivert.»

Det vil også være grunnlag for å ta hensyn til andre konkrete omstendigheter i det konkrete tilfellet. Det kan gjelde risikoaspekter ved en transaksjon, økonomisk stilling, arten av virksomhet og familiemessige eller personlige forhold. Skattyter vil ha anledning til å redegjøre for formålet med en disposisjon i tilknytning til saksbehandlingen, vedtak og klagebehandling, men skattyters forklaring om dette skal ikke ha noen større bevismessig vekt enn andre bevismomenter, jf. Prop. 98 L (2018-2019) side 41.

**Også andre typer objektive
omstendigheter som kan ha
hatt betydning for formålet,
skal tas i betraktning**

Konkursrett: Uttrykket «fordringshaver» i konkursloven § 60

Høyesteretts ankeutvalgs kjennelse **HR-2020-902-U** klargjør forståelsen av uttrykket «fordringshaver» i konkursloven § 60. Spørsmålet var om kreditor etter en fordring er å regne som «fordringshaver» når tredjemann har utlegg i fordringen, og utlegget ikke er anvist til innkreving. I så fall er «fordringshaveren» berettiget til å fremsette konkursbegjæring etter konkursloven § 60. Ankeutvalget var enig med lagmannsrettens lovtolkning, hvor lagmannsretten uttalte:

«Ved utleggspant overtar ... ikke panthaveren kreditorbeføyelsene på sikringsstadiet. Kreditorbeføyelsene overtas av panthaver først ved anvisningen, jf. tvangsfullbyrdsloven § 10-9. Ettersom kravet ikke var anvist til Skatteetaten må kreditorbeføyelsene anses å fortsatt ligge hos E&P Holding. Lagmannsretten er enig med tingretten i at dette omfatter retten til å inn drive kravet ved konkursbegjæring.»

Menswear Hegdehaugsveien
Hegdehaugsveien 36C

Menswear Lysaker
Lysaker Torg 10

Menswear Tjuvholmen
Tjuvholmen allé 10

Menswear Trondheim
Dronningens gate 28

Du finner et stort utvalg skjorter i våre fysiske butikker og i nettbutikken. Nyheter legges til fortløpende så meld deg gjerne på vår populære mailingliste!

menswear.no

Forfatter: Bjørn Edvard Engstrøm
Forlag: Gyldendal 2020
Sider: 352
Pris: 729 kroner

Skadeserstatningsloven med kommentarer, 2. utg.

Det er i år ti år siden 1. utgaven kom. Boken er ajourført med lovendringer og omfattende ny rettspraksis. Boken er ifølge forlaget en oversiktlig og praktisk kommentarutgave som også kan brukes som oppslagsverk. Boken redegjør for og tolker lovens bestemmelser.

Forfatter: Anne Grøstad
Forlag: Cappelen Damm Akademisk 2020
Sider: 292
Pris: 699 kroner

Internasjonalt strafferettslig samarbeid

Boken er ment å være en oppslagsbok om internasjonalt samarbeid i straffesaker. Forfatteren er statsadvokat ved Riksadvokatembetet, og skrev boken mens hun var gjesteforsker ved UiB.

«Bokens hovedtema er bevisinnhenting i utlandet til bruk i norske straffesaker og bevissikring i Norge til bruk i utenlandske straffesaker», skriver forlaget.

Boken er inndelt i 18 kapitler med temaer som hvilke bevis norske myndigheter selv kan innhente i utlandet, innhenting av bevis med bistand fra myndigheter i en annen stat, rettsanmodning, overføring av strafforfølgning, og EU-instrumenter om samarbeid, for å nevne et utvalg.

Forfattere: Einar Askvig og Arne Bjørndal
Forlag: Forlaget Ditt Spania 2019
Sider: 157
Pris: 166 kroner

Å flytte til Spania

Advokat Einar Askvig har i en årrekke drevet advokatfirma i Marbella, og har nå skrevet en bok sammen med journalist Arne Bjørndal med praktiske tips til dem som vil virkeliggjøre Spania-drømmen. Ifølge forordet er boken ment som en førstehjelp til spanske juridiske regler om skatterett, arv, testamente, boligsalg, med mer, og inneholder også informasjon om hvordan man går frem for å etablere bankkonto og NIE-nummer, samt om norske trygde- og pensjonsrettigheter, med mere.

Forfatter: Morten Kjelland
Forlag: Universitetsforlaget 2020
Sider: 512
Pris: 799 kroner

Erstatningsrett - en lærebok, 2. utg.

Ifølge forlaget en ren lærebok i erstatningsrett som også skal være nyttig for dommere og advokater. Boken er delt i femten kapitler, og «gir en helhetlig fremstilling av erstatningsrettens to hovedspørsmål; Foreligger det erstatningsansvar, og i så fall, hvor langt rekker ansvaret?». Boken er siden forrige utgave oppdatert med om lag førti avgjørelser fra Høyesterett, boken inneholder også figurer og tabeller.

JUS – Juristenes utdanningscenter

Følg JUS-kurs via direktestrømming

Flere av høstens årlige kurs er gjort om til dagskurs med mulighet for både fysisk og digital deltakelse. Her er en oversikt.

DEN ÅRLIGE PLAN- OG BYGNINGSRETTSDAGEN

Relevante og aktuelle temaer, i år med fokus på strandsone-problematikken og rettsstillingen etter Kvam-saken.

Tid: 20. oktober **Sted:** Oslo **Pris:** 4200 kroner
E-kurs: 3700 kroner

EØS-RETT I PRAKSIS

Hvordan er din EØS-rettslige ryggmargsrefleks? Kurset sikter på å identifisere relevante problemstillinger og rettsregler innen sentrale rettsområder. Kurset er heldigitalt, og består av tre moduler i form av e-kurs og webinar.

E-kurs. Tid: 25. juni, 29. september eller 11. november **Pris:** 4050 kroner

DEN ÅRLIGE PERSONSKADE-ERSTATNINGSRETTSDAGEN

To timers dypdykk i nyere praksis, samt gjenopptak og erstatningsutmålingen ved gjenopptak og én time etikk.

Tid: 13. november **Sted:** Oslo **Pris:** 4200 kroner
E-kurs: 3700 kroner

DEN ÅRLIGE FAMILIE- OG ARVERETTSDAGEN

Ajourføringsforedrag samt temaer som verdivurdering og skjevdeling av næringsvirksomhet, nytt kapittel i ekteskapsloven om skifte og fastlegging av eierforhold.

Tid: 22. oktober **Sted:** Oslo **Pris:** 5200 kroner
E-kurs: 4200 kroner

Digitale rettsmøter skal faktureres med MVA

Advokatforeningen har bedt Skatteetaten avklare om digitale rettsmøter med utenlandsk klient anses som fjernleverbare tjenester i henhold til merverdiavgiftsloven. Etaten konkluderer med at det ikke er tilfelle, hvilket innebærer at digitale prosessoppdrag i Norge for utenlandsk klient som hovedregel skal faktureres med merverdiavgift. Spørsmålet er relevant for advokater som gjennomfører rettssaker digitalt der klienten er næringsdrivende eller offentlig virksomhet i utlandet.

20-års jubileum

AdvokatOnline.no feirer 20 års jubileum som advokatenes «back office partner» med et supert tilbud på abonnement til nye og tidligere kunder. Våre trofaste abonnentbrukere ved norske advokatkontorer har i løpet av disse 20 årene lastet ned over 368.000 avtalemaler og blanketter som alltid er oppdatert og kvalitetssikret av advokater.

I anledning jubileet har vi følgende tilbud:

AVTALEMALER – Jubileumsrabatt - 50% for 12 måneders abonnement

Abonnementet inneholder 500 kvalitetssikrede og oppdaterte avtalemaler og blanketter som supplement til advokatens eget malarkiv. Til hver mal følger praktisk og kvalitetssikret informasjon som for eksempel lenker til lovdata, gebyrsatser og huskelister etc.

Kontakt AdvokatOnline for bestilling, eller tegn abonnement selv på www.advokatonline.no for umiddelbar tilgang. Bestilling til vanlig pris, rabatten vil bli automatisk trukket fra på fakturaen. Vi gir deg 14 dagers åpent kjøp. Angrer du, kan du innen 14 dager avbestille uten kostnader.

Nystartede advokater som er medlem av Advokatforeningen får hele 60% rabatt første året.

WHISTLE – webløsning for varsling av kritikkverdige forhold

Jubileumsrabatt- 20% de første 12 månedene

I 2008 lanserte vi en ny sikker webløsning hvor ansatte kan varsle om kritikkverdige forhold i virksomheten. Nå lanserer vi *Whistle 2.0* hvor det er mulig med dialog med anonyme varslere og sikker innlogging i portal for å lese varsler ved bruk av Vipps (gratis).

Whistle leveres som en «nøkkelferdig» løsning for advokatfirmaene eller deres klienter.

INTELLIDOC – document automation – smarte dokumentmaler

Smart web-basert løsning som automatiserer, effektiviserer og kvalitetssikrer utarbeidelse av juridiske dokumenter eller dokumentsett. Spesialløsninger på basis av advokatenes egne maler. Intellidoc passer både til intern bruk i advokatfirmaet og som leveranse til advokatens klienter.

PORTFOLIO – smart arkivering og gjenbruk av egne maler

Web-portal for mellomstore og større advokatfirmaer for smart arkivering av advokatfirmaets egne maler. Portalen gjør det enkelt å oppdatere, strukturere og søke opp maler, huskelister, prosedyrebeskrivelser for ansatte m.v. Portfolio er til internt bruk i advokatfirmaet.

LAWFIL – nyhet! Gratis markedsføring

LawFil er en webbasert markedskanal hvor advokater gratis kan markedsføre sine tjenester for å skaffe seg nye klienter fra helle landet. Lawfil er en plattform for deling av juridiske maler, informasjon og kunnskap. Se www.lawfil.no

Kontakt AdvokatOnline for mer informasjon på post@advokatonline.no eller 22 83 00 90. Jubileumstilbudet gjelder for nye kunder og er gyldig fram til 20.august 2020.

www.advokatonline.no

Tegner det du ikke får se

Alt som skjer i domstolene har så tydelige grenser, mener rettstegner Ane Hem. I en kritikerrost fersk bok ønsker hun å gi et bredere bilde av det som skjer i retten. Samtidig advarer hun mot en utvikling som hun mener skaper avstand mellom jussen og den allmenne rettsfølelse.

TEKST OG FOTO: THEA N. DAHL TEGNINGER: ANE HEM

Husker du jenta på ett år og ni måneder som døde etter at moren hadde holdt hodet hennes i en bøtte vann i Oslo? Moren ble dømt for forsettlig drap, og en britisk mann, som via nettet oppfordret moren til å ta i bruk avstraffelsesmetoden, dømt for medvirkning til forsettlig drap. De fikk henholdsvis 14 og 16 års fengsel. Saken var Ane Hems første møte med retten.

Etter initiativ fra den erfarne rettsreporteren Inge D. Hanssen, tok hun opp en plass på pressebenken med tegneblokk for første gang i 2014 på vegne av Aftenposten.

Nå har Hem gitt ut en bok, et samtidsportrett av rettssystemet kaller hun den, med tittelen «Et spørsmål om skyld».

— Jeg er primært drevet av nysgjerrighet. Når jeg møter på noe som virker uforståelig, får jeg et veldig sterkt behov for å dissekere det og få svar, sier hun til Advokatbladet.

SAVNET HELHET

I boka skildrer Hem tiltalte, fornærmede, pårørende og vitner. Institusjoner, advokater og påtalemyndighet. Domstoler og nemnder. Hun ønsker å gi plass til menneskene som vi ellers ikke hører så mye om.

Etter flere år som rettstegner erkjente Hem at hennes samfunnsoppdrag ikke var oppfylt. Presens selekterte presentasjon av straffesakene ga ikke et fullstendig bilde av virkeligheten i retten eller av det som skjer etterpå, mener hun.

«Det var ikke noe utilstrekkelig i det retten hadde gjort. Alt ved den har så tydelige grenser. Den skal ta imot det som legges fram, og ikke mer. Den utmåler skyld og straff etter de lovene som skal anvendes. Da er den ferdig. Men jeg synes ikke vi som formidlet det, skulle vært ferdige. Ingen hadde krevd av oss at vi skulle stoppe der. For alle visste at dette har skjedd før og kommer til å skje

LANDETS SISTE JURY-SAK: Eirik Jensen-saken satte siste punktum i lagrettens historie. At juryordningen ble avvirket mener Ane Hem er en uting. – Det er egentlig det eneste politiske standpunktet jeg tar i boka, sier hun.

ET SPØRSMÅL OM SKYLD

Forfatter: Ane Hem
Forlag: Aschehoug
Sider: 360
Pris: 375 kroner

I dag jobber Ane Hem frilans som tegner, skribent og designer. Foto: Juno Jensen

SVIGERMOR: Moren til en enke som mistet ektemannen i æresdrap. Moren var selv tiltalt for drapet sammen med far til enken og en onkel omtalt som «Hamza» i boka. Hem skriver om hvordan deres opplevelse av rett og galt havnet på kollisjonskurs med juryens rettferdighetsfølelse. Moren skrek og kastet ting rundt seg da dommen falt.

igjen. Hvis det ikke var greit, skulle vi ikke da ha forsøkt å se etter et sted der noe kunne vært gjort annerledes?», skriver Hem om jenta som druknet. Med boka håper hun å vise et mer utfyllende bilde av det som skjer i retten.
— Virkeligheten vil alltid være mye større enn det utvalget man gjør. Det er så mange ting vi bør ta vare på og vise frem, som det kanskje ellers ikke ville finnes noen ordentlig spor etter. På den måten opplever jeg boka som helhetlig.
«(...) og etter tre dager i rampelyset var de som hadde drept NN, like glemt som NNs korte liv hadde virket hele veien. Jeg forsto ikke hva vi hadde villet fortelle med det», kan man lese videre.

BYGGER BRO
Hem brenner for pressens samfunnsoppdrag, men

også for relasjonen mellom allmennhetens rettsfølelse; det som oppfattes som rettferdig, og rettsvesenet. Hun er bekymret for at de er på vei til å gli fra hverandre.
— Jeg tror det er utrolig viktig at det finnes broer mellom offentlighetens forståelse av rettferdighet og jussen. En slik bro som nå er borte, er juryordningen. Pressen er en annen bro. Her har det også skjedd endringer. Der man før kunne ta seg god tid og spesialisere seg, har premissene for store deler av journalistikken forandret seg, sier Hem.
— Noe av nettverket forsvinner, de dype samtaler mellom pressen og retten, man er mindre til stede, man har det mer travelt, må levere fortere. Mellom teknologien, tidspresset og den økte informasjonstilgangen har det kommet noen rammer som gir den langsomme måten å se på litt dårlig-

»

PEDOFILI: Den kvinnelige tiltalte i en rettssak mot et pedofilt nettverk i Drammen. Vedkommende var kjæresten til hovedtiltalte, og hadde latt ham begå overgrep mot barnet sitt. Overgrepene hadde blitt planlagt mens hun var gravid. Totalt fem personer var tiltalt for å ha begått overgrep mot både spedbarn og eldre barn. «(...) vi hadde ikke kommet noen vei. Noe skulle ha vært lært eller utrettet eller fullført fra saken i Drammen før vi gikk løs på en ny», skriver Hem om pressens dekning av nettverket.

»

FRA TILREGNELIG TIL UTILREGNELIG: Vitner i saken mot 28-åringen tiltalt for å ha drept Galina Sandeva på Bispekaia i Oslo. I tingretten ble tiltalte kjent tilregnelig, men i ankesaken kom det frem andre momenter som fikk de sakkyndige til å endre mening. Nye vitners opplevelser av den tiltalte ble avgjørende for at retten konkluderte med at han var psykotisk i gjerningsøyeblikket.

”
Jeg kan ikke fortelle hverken politiet eller advokater hvordan de skal gjøre jobben sin, men jeg kan vise dem virkeligheten fra et annet ståsted.

ANE HEM, RETSSTEGNER

gere betingelser. Dermed er også denne broen mellom allmennheten og jussen, som jo pressen representerer, i endring.

Om juryordningen skriver hun:

«Alt var en strøm av individer som var forskjellige hver gang. Likevel var det et mønster der — måten jussen og allmennheten møttes på, hadde de samme mekanismene, de samme rammene. Hver gang forsøkte de å bygge bro, enten de lyktes eller ikke. Det ble tungt og viktig og skummelt at ordningen skulle bort når jeg tenkte slik på det. (...) En forbindelse til virkeligheten ble borte, og jeg var usikker på om det som var igjen, var nok til å holde allmennheten og jussen sammen i et lykkelig forhold. Lekdommerne hadde ikke det samme gjennomslaget som en jury».

ET ANNET STÅSTED

Samtidig snakker Hem om det hun kaller

«skyggerettsvesenet» — at saker oftere trekkes inn i lukkede rom der allmennheten ikke har tilgang.

— Åpenheten forsvinner. Møtene mellom allmennheten og statens voldsmakt, som rettsvesenet jo forvalter, blir færre. Domstolens kontakt med den allmenne rettsfølelsen blir til på de arenaene som svekkes nå. Det gjør meg engstelig.

På Facebook har Advokatforeningens ferske leder Jon Wessel-Aas, som også har bistått Hem med juridisk og etisk rådgivning, skrevet at boken «bør være pensum for alle jurister».

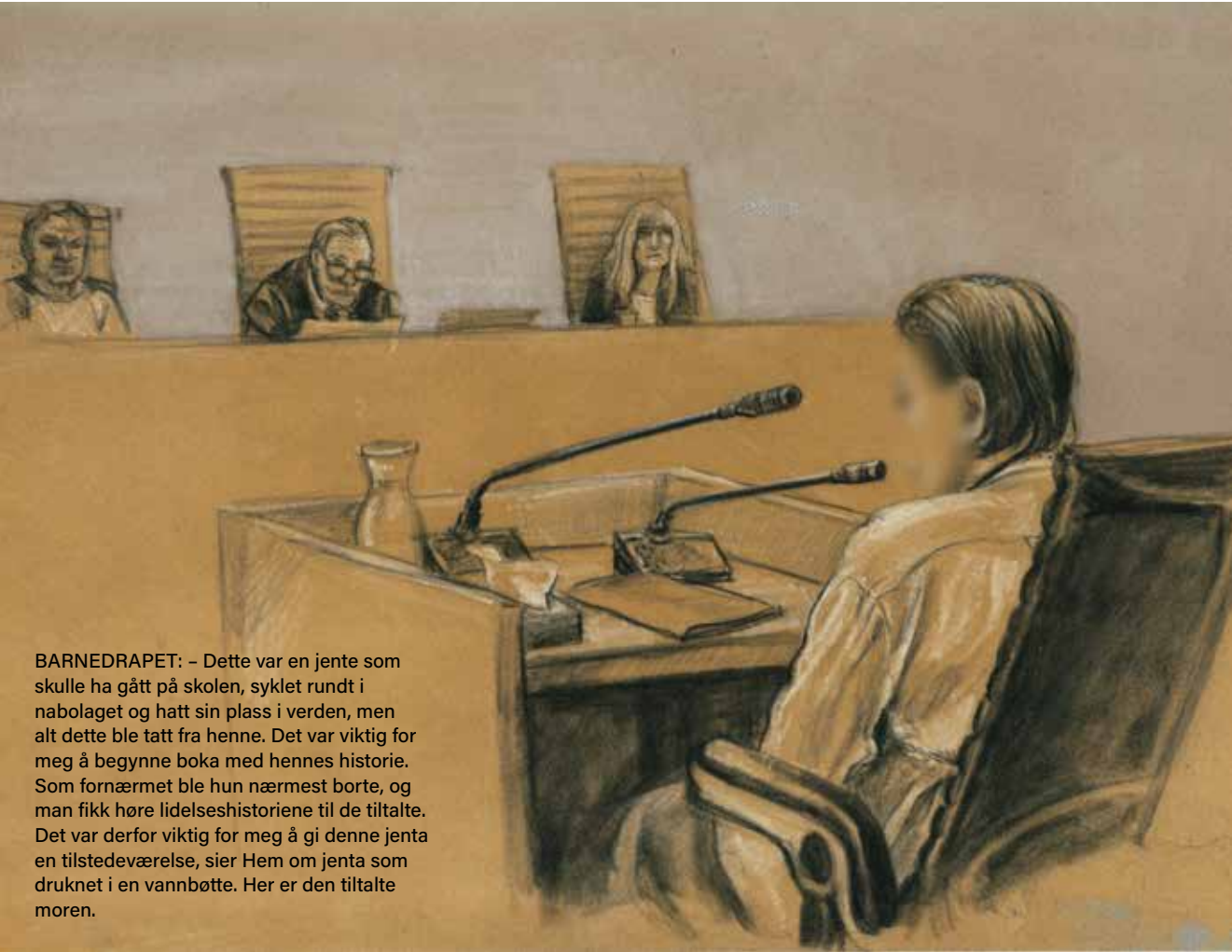
— Jeg kan ikke fortelle hverken politiet eller advokater hvordan de skal gjøre jobben sin, men jeg kan vise dem virkeligheten fra et annet ståsted. Det tror jeg er verdifullt nettopp for å gjenopprette noe av det vi holder på å miste i dette fellesrommet for forståelse, sier Hem. •

BARNEVITNET: Tegning av et barn som vitner i en familievoldssak mot en alkoholisert far. – Jeg er veldig opptatt av hva journalistikken vi lager gjør med folk. Når vi skriver den bittelille historien med en hard vinkling, forholder man seg kun til den og konkluderer med at man ikke vil ha det slik. I boka skriver jeg eksempelvis om saker hvor barnevernet både burde ha sett og reddet et barn, men også om saker hvor det virker som om ingen kontrollerer dem. Jeg har passet på å ta med utfyllende opplevelser gjennom boka for å gi leseren rom for refleksjon, forteller Hem.

VIDEOBEVIS: Dommere ser på videobevis i en rettssak der en mann stod tiltalt for overgrep mot både barn og dyr. Totalt 60.000 bilder og 2145 filmer som til sammen varte i 278 timer. I boka forteller Hem også om tiltaltes kone, og om hennes opplevelse av rettferdighet som pårørende.

BARNEDRAPET: – Dette var en jente som skulle ha gått på skolen, syklet rundt i nabolaget og hatt sin plass i verden, men alt dette ble tatt fra henne. Det var viktig for meg å begynne boka med hennes historie. Som fornærmet ble hun nærmest borte, og man fikk høre lidelseshistoriene til de tiltalte. Det var derfor viktig for meg å gi denne jenta en tilstedeværelse, sier Hem om jenta som druknet i en vannbøtte. Her er den tiltalte moren.

Aftenposten:
– Fantastisk sannkrim

«Hem begynner å stille spørsmål til rettsvesenets mange aktører. Rettspsykiatere hjelper oss med å forstå hvordan den ene tiltalte kan kjennes utilregnelig, den andre ikke. Forsvarsadvokaten forteller om omsorgen hun fortsetter å ha for sine klienter selv når de soner sin lange straff.

Forfatteren snakker også med straffedømtes pårørende. På grunn av Hems gode formidlingsevne skjønner vi hvorfor konas kjærlighet til sin ektemann ikke forsvinner. Hun mener at han var en fantastisk far og ektemann. Til tross for at han er dømt til forvaring for overgrep.

Som jurist vet jeg at rettsapparatet vårt er velfungerende. Jeg kjenner fra før til problemstillingene og rettssakene Hem skriver om. Likevel sluker jeg boken og snakker om det jeg har lest, rundt middagsbordet.

Denne forfatteren gir oss innsyn i det usagte. Lar de som ikke vanligvis får taletid i dagspressen, mulighet til å fortelle og reflektere. Hun balanserer elegant mellom fakta og følelser. Er respektfull, men samtidig kritisk.»

Fra anmeldelse skrevet av bokanmelder og jurist Tani-ta Saranya Landgraf.

Klassekampen:
– Sprengkraft

«Boka skriver seg inn mot et smertepunkt: Hva er forholdet mellom allmenn rettsfølelse og norsk rettspraksis? Om de glir fra hverandre, slik at praktiseringen av lov og rett mister oppslutning i folket, er forvaltningen ille ute.

Ved tankevekkende bruk av egne familiehistorier minner Hem om at Norge har mistet forbindelsen tidligere, mest akutt under nazistynet 1940-45, med lover og praksis som stred mot allmenn rettsoppfatning. Og det kan skje igjen.

Nylig ble lignende spørsmål satt på spissen, idet regjeringen ville innføre særegne fullmaktslover under korona-pandemien. Allmennheten reagerte, Stortinget tok den offentlige debatten på alvor, lovene ble omformet og innskrenket før vedtak ble gjort. Eksemplet viser hvordan lov og rett kan bli til i opplysende forhandling mellom innbyggere og lovgivere.

(...)

Underveis imponeres jeg av hvor godt forfatteren klarer å kombinere saklighet og juridisk innsikt med personlige betraktninger. Formidlingen av Ane Hems subjektive reaksjoner, skildringen av møter på kafeer, av interiøret i tingretten, ansiktsuttrykk og kroppsholdninger – alt bidrar til å gjøre «Et spørsmål om skyld» til en litterær opplevelse, idet teksten nærmer seg romanens form.»

Fra anmeldelse skrevet av Tom Egil Hverven.

Kjære medlemmer, kjære kolleger!

Først vil jeg takke for tilliten som ligger i at jeg er valgt til å være foreningens leder i den kommende toårsperioden. Den tillitserklæringen og de forventningene som bor i den, stiller jeg meg ydmyk overfor.

Noen av foreningens – og dermed også mine – opplagte saker i den kommende perioden, er å følge opp det videre arbeidet med blant annet ny advokatlov, eventuell ny domstolstruktur og -organisering, og ny rettshjelplovgivning. Disse prosessene og deres utfall berører både våre egne arbeidsvilkår i hverdagen og hele befolkningens tilgang til rett – og beskyttelse mot urett.

I foreningens arbeid med dette, vil vi derfor opptre dels som interesseorganisasjon for vår egen profesjon. Men først og fremst opptre vi som fagkyndig instans med god innsikt i hvordan det abstrakte begrepet «rettsstat» fungerer og ikke fungerer i praksis, og i hva som skal til for at de institusjoner og den infrastrukturen som til sammen utgjør en fungerende rettsstat, oppfyller sine funksjoner.

Hvis vi skal bli lyttet til i slike sammenhenger, er det (heller ikke her) nok å ha rett. Vi må ha befolkningens og derigjennom de politiske myndighetenes tillit. Vi må ha troverdighet. Ikke bare med hensyn til den faglige kvaliteten i det vi leverer, men også med hensyn til at vi faktisk bruker tid og krefter på saker som ikke angår våre egne, snevrere interesser.

Det mener jeg at Advokatforeningen har gjort over tid. Jeg vil i den sammenheng også berømme både våre mange frivillige tillitsvalgte i våre mange lovutvalg og våre ansatte i sekretariatet for den formidable innsatsen som er lagt ned i de siste fire månedene. En periode preget av unntakstilstand og krise både for enkeltpersoner og for samfunnet som helhet.

Vi leverer i et normalt år omtrent ett hundre høringsuttalelser. I år har vi på få måneder levert over tjue høringsuttalelser kun relatert til Covid-19, i tillegg til uttalelser til alminnelige lov- og forskriftsforslag. Våre kolleger i lovutvalgene har, i en periode der de selv og deres virksomheter har vært under press, brukt av sin fritid til å levere høringsuttalelser om til dels avansert statsrett, med brutalt korte høringsfrister, ofte på under to døgn.

Selve koronaloven, som takket være blant annet foreningens intervensjon, fikk en helt annen og grunnlovsmessig mer akseptabel utforming, kan trekkes frem som eksempel. Forslaget ville ikke en

”

Det er vanskelig å være vitne til at mange av våre medlemmer har blitt permittert og sliter økonomisk.

gang ha blitt gjenstand for høring, om ikke foreningens medlemmer og andre jurister hadde ropt varsko via media. 18 timers høringsfrist (inkludert en natt) ble brukt av høyt kompetente medlemmer i lovutvalg, i samarbeid med vårt solide sekretariat, til å levere en uttalelse som ble lyttet til av et storting som timer tidligere hadde lovet å vedta regjeringens forslag uten sverdslag.

Slikt bidrar forhåpentlig til å bygge den egenkapitalen av troverdighet som gjør at Advokatforeningen blir tatt på alvor også fremover, når vi gir uttrykk for våre faglig begrunnede syn på hvordan rettssamfunnet vårt skal bygges og vedlikeholdes.

Koronakrisen har også vist en annen og viktig side av foreningen vår, som vi skal ta vare på og utbygge: Omsorgen for egne medlemmer i krise. Sekretariatet har hatt høy kriseberedskap, og har hver dag samlet, bearbeidet og tilrettelagt informasjon om myndighetenes ulike tiltak og krisepakker, og formidlet dette på en oversiktlig måte til medlemmene – gjennom nyhetsbrev og på Advokatforeningens hjemmeside. Sekretariatets jurister har samtidig bemannet rådgivningstelefonene under hele perioden, med stor pågang fra medlemmer.

Som medlem, og nå for en periode som leder, blir jeg stolt når jeg ser hva foreningen vår får til på sitt beste. Dette gjelder det å ta med seg videre, samtidig som ambisjonen må være å bli enda bedre og enda mer relevant – både for både medlemmene våre og for samfunnet rundt oss.

God sommer!

– DOMSTOLSSTRUKTUR ER ET POLITISK SPØRSMÅL

Av LENE VÅGSLID (Ap), leder av Stortingets justiskomité

Debatten om domstolstruktur går friskt, og med stort engasjement. Det er bra, det er viktig med en god debatt om fremtidens domstoler, om organisering og om hvem som skal avgjøre den.

Vi har gode domstoler i Norge, og det kan ikke dokumenteres at det skulle være kvalitative forskjeller i den dømmende virksomheten mellom små og store domstoler som et resultat av struktur. Det er likevel en realitet at det finnes sårbarheter og utfordringer i domstolene våre i dag.

Om problemene kan lastes strukturen er ikke åpenbart. Derfor uttalte vi tidlig at Arbeiderpartiet ikke avviste et forslag om større rettskretser, men at vi først ville undersøke om det fantes muligheter i dagens lovverk. Det gjør det.

Vi vet at det enkelte steder i landet er for dårlig kapasitetsutnyttelse, enkelte tingretter har svært få saker, mens andre har lange køer. Køer hvor ofre for kriminalitet må vente lenger enn hva menneskerettighetene tilsier, som for ofte fører til at kriminelle gis strafferbatt. Dette er uverdige, og dette må det gjøres noe med.

Vi vet også at det kan være utfordringer enkelte steder med inhabilitet, at det er behov for mer fleksibilitet i saksbehandlingen, behov for større grad av kompetansedeling og av det vi får innspill om blant annet et behov for en «bemanningspool». Vi er enig i at vi må finne løsninger som sikrer tilgang på dommere med erfaring eller mer grad av spesialisering i enkelte sakskomplekser i for eksempel internasjonal rett.

Dette kan løses med større rettskretser. Men det må ikke løses med større rettskretser. Vi i Arbeiderpartiet har ikke tillit til dagens Høyre-regjering og re-

formgjennomføring. Det er all grunn til å frykte en reell nedleggelse av en rekke tingretter dersom Høyre-regjeringen får det som de vil med den såkalte domstolsreformen. For særlig til reform er det vel kanskje ikke snakk om foreløpig.

Vi mener også at man ikke bare kan overse hvor mye kompetansearbeidsplassene i tingretter og jordskifteretter betyr for Notodden, Senja, Hardanger eller Volda. Det er et politisk ansvar å se utover egen dam, og det ansvaret tar vi. Vi jobber etter en klar rettesnor; sentraliser det du må, desentraliser det du kan.

Arbeiderpartiet har over lang tid bedt regjeringen om å avvente behandlingen av domstolsreformen til Domstolkommisjonen er ferdig med hele sin utredning. Dette har ikke blitt lyttet til. Arbeiderpartiet har foreslått å stille sammenslåinger i bero frem til kommisjonen er ferdig med hele sin utredning. Dette har heller ikke blitt lyttet til.

Arbeiderpartiet har tydelig uttalt det vårt landsmøte har vedtatt og som er vår politikk; vi ønsker en desentralisert struktur for landets domstoler.

Derfor var det viktig at vi gjorde en jobb med å sette oss inn i domstolsloven sammen med resten av opposisjonen for å se etter andre muligheter å løse utfordringene i domstolene våre på enn å endre strukturene. Det er sjeldent bare ett svar på komplekse utfordringer. Det hender også at vi politikere har flere hensyn vi ønsker å ta samtidig, og derfor bør gjøre øvelsen med å vurdere flere alternativer.

Etter gode runder med fagmiljøer i flere domstoler foreslår derfor et flertall på Stortinget at man tydeliggjør mulighetene for å dele både på dommere og saker mellom rettskretser, i stedet for å endre på selve strukturen og rettskretsene. Virkeligheten er at mulighetene egentlig ligger der i dag, men vi mener dette bør tydeliggjøres siden det åpenbart ikke brukes godt nok.

I dag er det slik at domstolslovens § 19, annet ledd, gir muligheter for å overføre tingrettsdommere i enkeltstående saker, og i forbindelse med kortvarig konstitusjoner kan domstoloven §55 e brukes. Det er også mulig i dagens domstolslov å overføre saker, jf. Domstoloven §38. Vi mener mulighetene i §55 e med fordel kan presiseres, slik at det blir tydeligere.

For Arbeiderpartiet er det sentralt å løse utfordringene domstolene og brukerne av domstolene opplever. Det er etter vår mening ressursituasjonen som er det mest alvorlige for domstolene og brukerne av den, som står i lange køer.

Riksrevisjonens alvorlige rapport handler om mangel på ressurser, dårlig kapasitetsutnyttelse og alt for lang saksbehandlingstid. Rapporten handler ikke om struktur, selv om enkelte i debatten påstår det. Vi mener også at det har en selvstendig verdi at makt og myndighet er spredt i landet, at domstolene våre er desentraliserte. Vi mener at kompetansearbeidsplassene i domstolene har stor verdi for sitt område og sin region.

Domstolstruktur er et politisk spørsmål. Domstolenes dømmende virksomhet er ikke et politisk spørsmål, og uavhengigheten i den enkelte sak er sikret gjennom Grunnloven. Domstolene vår tredje statsmakt, skal være og er uavhengige, Domstoladministrasjonen er det ikke.

Jeg forstår frustrasjonen i både Domstoladministrasjonen og i for eksempel Dommerforeningen overfor Arbeiderpartiet og flertallet på Stortingets politikk. Det er en annen politikk enn den de ønsker seg. Det har jeg respekt for.

Det jeg ikke forstår, er reaksjoner i retning av at dette rører ved domstolenes uavhengighet. Det gjør det så absolutt ikke. Det er, som man kan lese på domstolenes egne sider, slik at det er Stortinget som vedtar regler om organisering av domstolene, blant annet hvor mange domstoler landet skal ha, hvor de skal ligge, hvor mange dommere vi skal ha og fremgangsmåten for dommerutnevnelser.

Vi mener også det er grunn til å se nærmere på om retningslinjene for Domstoladministrasjonens adgang til å gjennomføre sammenslåing og endring av strukturen er presise og gode nok.

Regjeringen har varslet sak til Stortinget om endringer i domstoloven og struktur for domstolene. Selv om regjeringen ikke har flertall for å endre rettskretsene, ser vi likevel frem til debatten og behandlingen av saken.

Det finnes andre måter å løse utfordringene i domstolene våre på, og vi håper våre forslag kan bidra positivt til det. •

Vil forby advokater å drive inkassovirksomhet

Advokatforeningen er uenig i spesielt ett punkt i forslaget til ny inkassolov: At advokater ikke skal kunne drive med såkalt fremmedinkasso. Fremmedinkasso vil si å inndrive krav på vegne av andre.

TEKST: NINA SCHMIDT

Forslaget er uheldig, skriver Advokatforeningen i sitt høringssvar. Selv om det ikke er så mange advokater som driver med fremmedinkasso, så er det likevel en del advokater som på vegne av mindre næringslivsklienter driver inn krav, påpeker foreningen.

Arbeidsgruppen som foreslår ny inkassolov argumenterer i sin rapport med at advokater ikke er utdannet til å drive med inkassovirksomhet, og at de derfor ikke bør drive med det.

– IKKE NOK INNSIKT

«Inkasso inngår ikke i vanlig advokatvirksomhet, og verken justudiene eller advokatkurset gir nødvendig innsikt i inndrivning av forfalte pengekrav etter inkassolovens regler, alternative løsninger, risikostyring og internkontroll, regnskap eller klientmiddelbehandling», heter det i rapporten.

Men svært mye av det advokater arbeider med er ikke en del av undervisningen på jusstudiet, skriver Advokatforeningen.

«Den juridiske metoden og evnen til å sette seg inn i regelverk jusstudentene lærer under studiet gir imidlertid gode forutsetninger for å sette seg inn rettsområder som ikke er en del av studiet», skriver foreningen.

Advokatforeningen mener i hovedsak at advokaters adgang til å drive fremmedinkasso ikke bør begrenses, men at det kan vurderes å underlegge advokater enten hele eller deler av den såkalte internkontrollforskriften som gjelder for inkassoforetak.

DYBDEFORSTÅELSE

Advokatfirmaet Vestor i Oslo har spesialisert seg på å inndrive forfalte pengekrav på vegne av næringslivs- og organisasjonsklienter. Partner Geir K. Røttingsnes slutter seg til Advokatforeningens synspunkter.

– I kompliserte inndrivningssaker tilfører advokater fagkompetanse og dybdeforståelse av relevant lovverk. Det er ingen som har bedre forutsetninger enn advokater til å håndtere slike problemstillinger, sier Røttingsnes.

Han minner om at inndrivning av forfalte pengekrav omfatter mye mer enn forfalte telefonregninger.

– I den tradisjonelle inkassosaken som ikke fordrer juridiske utfordringer, er ikke advokaten nødvendig. Men i saker der det er behov for å bruke domstolene til midlertidig sikring av et forfalt pengekrav ved å ta arrest i et formuesgode, sikre panthavers rett til å gjennomføre et tvangssalg, eller å

Foto: #Urban-Photographer, Istock

sikre at panthaver gis korrekt prioritet i fordelingskjennelser, så er det kun advokater som har den nødvendige forståelse av de rettslige problemstillingene, sier Røttingsnes.

Inkassoarbeid er absolutt relevant for det advokater driver med til daglig, sier Røttingsnes.

INTERNKONTROLLFORSKRIFT

Han er positiv til at advokater som driver aktivt med fremmedinkasso underlegges hele eller deler av internkontrollforskriften for inkassoforetak.

Det er Advokatforeningens lovutvalg for konkurs, akkord, panterett, tvangsfullbyrdelse og inkasso som har arbeidet med uttalelsen.

Lovutvalget består av Håvard Wiker (leder), Frank C. Aase, Odd Bovim, Jorunn Kristin Moltu Jacobsen, Reidar Myhre og John Aksel Stav. •

Geir K. Røttingsnes.

ANNONSE

VELETABLERT ADVOKATPRAKSIS

Overdras og/eller kontorfellesskap
Unik beliggenhet – Bærum/Oslo vest
Utviklingsmuligheter.
Plass til 1 eller 2 til.

KONTAKT:
92 41 40 89
pmortve@broadpark.no

Husfest med arbeidsjuss

– Vi kommer til å se mange arbeidsrettssaker i kjølvannet av korona-pandemien. Mange vil velge å klamre seg fast til jobben sin, for alt det er verdt.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

Det sa advokat og arbeidsrettskspert Annicken Iversen da hun nylig holdt foredraget «10 gode råd til arbeidstaker ved nedbemanning» for en gruppe inviterte gjester til advokatfellesskapet Lovendes housewarming-party i nye lokaler på Lysaker.

Fellesskapet består av Iversen og advokat Heidi Lill Mollestad Oppegaard. De to ble i sin tid kjent på jussen, og har etter mange år som organisasjonsadvokater i henholdsvis NHO og Virke funnet sammen.

– Vi har tro på at vi kommer til å klare oss bra. Vi er to voksne kvinner med lang erfaring og mye kompetanse, sier Oppegaard, som var den av de to som først startet for seg selv, og så fikk med seg studievenninnen.

Frem til koronapandemien stengte ned landet i mars, strømmet det på med nye oppdrag.

– Vi har foreløpig nok å gjøre, men er selvsagt litt preget av korona-pandemien. Derfor inviterer vi til dette; for at folk skal bli bedre kjent oss, og for at vi skal få oppdrag, sier Oppegaard.

PREKÆRT FOR MANGE

Til sammenkomsten hadde de invitert et trettitalls klienter, samarbeidspartnere og potensielle klienter. På gjestelisten stod både lokale bedrifter, organisasjoner og nasjonale selskaper som Norwegian og Widerøe.

I sitt foredrag anbefalte Iversen bedriftene om å benytte korona-pandemien til å vurdere sine fremtidige behov for arbeidskraft.

– Situasjonen er prekær i mange bransjer nå, og svært mange har permittert. Vi har derfor utarbeidet ti tips

– Vi får mye skryt for navnet, forteller Heidi Lill Mollestad Oppegaard og Annicken Iversen i det nystartede advokatfellesskapet Lovende.

som er viktige råd for arbeidsgivere som vurderer å gå fra permittering til oppsigelse, sa Iversen.

FROKOSTMØTER

De to advokatene tilbyr bistand innen blant annet arbeidsrett, strafferett, personvern, kontraktsrett, selskapsrett og eiendomstvister. De selger også juridiske, digitale produkter innen HR, GDPR og arbeidsrett, og bistår idrett og foreningsliv.

Advokatene arrangerer også kurs og frokostmøter i arbeidsrettslige problemstillinger.

Iversen har bakgrunn fra NHO, der hun jobbet med Byggenæringens Lands-

forening. Hun har også jobbet som politiadvokat i Trondheim og på Romerike, og som politiinspektør ved seksjon for organisert kriminalitet i Politidirektoratet.

Oppegaard var den første kvinnelige generalsekretæren i Lions, har tidligere jobbet som advokat i Virke, og har undervist på BI.

De har startet ikke firmaet for pengenes skyld, men fordi de ønsket å bestemme over egen arbeidshverdag.

– Det har jeg tenkt på. Penger er ikke så viktig, jeg må ikke tjene millioner, sier Iversen.

– Vi er voksne, gjeldsfrie og med voksne barn. Det kommer til å gå seg til, sier Oppegaard. •

Etterlyser havvind-avklaringer

Ny forskrift til havenergiloova er et steg nærmere utvikling av havvind i Norge, men spesielt to sentrale forhold bør avklares, mener Thommessen.

TEKST: THEA N. DAHL

Den 12. juni åpnet regjeringen to områder for utvikling av havvind, Utsira Nord og Sørlege Nordsjø II. For disse har regjeringen gitt klarsignal til utbygging av totalt 4500 MW. Samtidig ble en ny forskrift til havenergiloova vedtatt.

Dette blir av Wikborg Rein omtalt som en «viktig milepæl for Norge som energinasjon». Det samme mener også Thommessen, som samtidig påpeker

at det er to sentrale uklarheter i forskriften som de antar Olje- og energidepartementet må jobbe videre med for å sikre aktørene tilstrekkelig forutsigbarhet.

Dersom det er mange aktører som ønsker å utvikle et prosjekt i samme område, har ikke departementet laget et system for å fastslå hvem som skal gå videre med sitt prosjekt. Thommessen antar at departementet kan la meldinger ligge i påvente av at flere interessenter skal melde seg før de eventuelt avgjør hvem som kan gå videre med konsesjonssøknaden. I så tilfelle må det avklares noen regler for hvordan en slik konkurranse skal foregå, mener advokatfirmaet.

«Slike regler må være transparente, objektive og ikke-diskriminerende og bør gi forutsigbarhet til en bransje

hvor flere forskjellige typer aktører vil etablere seg i tiden fremover», skriver Thommessen.

PANTSETTELSESREGISTER

I dag finnes det ikke pantsettelsesregister for havvindparker, og da havvind-forslaget var på høring, etterlyste flere av høringsinstansene nettopp regler for pantsettelse av installasjoner, kabler og konsesjoner.

Selv mener departementet at det ikke er hjemmel i havenergiloova til å etablere et slikt register.

«Dette er en betydelig utfordring ettersom utbygging av vindkraft til havs etter alle solemerker vil skje som lånefinansierte utbygginger. Etter vår oppfatning er dette et forhold som departementet nå må få ordnet så snart som mulig», skriver Thommessen. •

ANNONSE

Advokatfirmaet PwC / Trondheim har behov for nye medarbeidere med interesse for forretningsjuridiske fagområder som fast eiendoms rettsforhold, selskapsrett, arbeidsrett, personvern og offentlige anskaffelser, og/eller ønsker å jobbe med skatte- og avgiftsrett. Vi søker både etter deg som er advokat/advokatfullmektig med erfaring, og deg som er nyutdannet. Hos oss vil du få mulighet til å jobbe tverrfaglig med andre tjenesteområder i PwC, noe som gjør at du får jobbe med å løse spennende utfordringer for store og små norske og internasjonale selskaper. Advokatfirmaet PwC består i dag av ca. 220 ansatte fordelt på 9 kontorer i Norge. Vi utgjør dermed Norges største private skatte- og avgiftsmiljø, og har også et forretningsjuridisk miljø i sterk vekst i vår legal-avdeling. Vårt kontor i Trondheim består i dag av til sammen ca. 100 revisorer, konsulenter og advokater.

Er du vår kandidat?

Fullført master i rettsvitenskap/cand.jur. med gode akademiske resultater

God forretningsforståelse, markedsfokus og analytiske egenskaper

Strukturert, selvstendig og evne til å tenke helhetlig

Lagspiller, med gode relasjonsegenskaper

Høy grad av integritet og engasjement

Interesse for forretningsjuridiske fag, skatt-, avgifts- og selskapsrett

Søknadsfrist 1. juli. Se våre hjemmesider www.pwc.no/karriere for å søke på stillingen. Ytterligere spørsmål om stillingen kan rettes til advokat Ola Fredriksen.

De bedriftene som endrer verden er de som vil det mest. De som har de mest nysgjerrige menneskene. De som gjør det lille ekstra. PwC har kompetanse fra alle verdens hjørner og lokale kontorer i Norge, og er et av verdens største nettverk av revisorer, advokater og rådgivere. Basert på et bredt kompetansemiljø skal vi bygge tillit og bidra til god styring og kontroll hos våre klienter, og positivt påvirke selskapets evne til verdiskaping og utvikling.

Act with Integrity - Make a difference – Care - Work Together - Reimagine the Possible

HILS PÅ UNNI

NAVN: Unni Fries

ALDER: 52

BOSTED: Nesbru, Asker

OPPRINNELSESSTED: Lier

SIVIL STATUS: Samboer, to voksne barn

ANTALL TIMER PÅ JOBB I UKEN:

ANTALL CHAMPAGNEGLASS I MÅNEDEN:

Veldig få.
Foretrekker
Corona-ol!

FAVORITTER:

ADVOKAT-KJENDIS:
INGENBOK:
BEVISETS STILLING,
ANDERS BODELSENTV-SERIE:
HOUSE OF CARDS
OG MAKING A
MURDERERSOMMERLÅT:
ACDC,
THUNDERSTRUCK

– IKKE ALT I EN POLITI- ETTERFORSKNING SOM GAGNER SAMFUNNET

Advokat Unni Fries er vant til å ha klienter som publikum ikke liker så godt. Å forsvare en upopulær person tar hun som en utfordring. Og hun liker å snakke om klausulering av dokumenter, der hun mener politiets praksis er ute av kontroll.

TEKST: EMIL GJØRVAD

Unni Fries har stått i ram-pelyset på forsommeren som Philip Manshaus' forsvarsadvokat. Hun skapte debatt da hun mot Manshaus' ønske prosederte på at han var utilregnelig, etter at de tre sakkyndige hadde kommet til motsatt resultat.

«Det er viktig å påpeke at hva som er ønskelig fra samfunnets side, det er ikke et relevant hensyn for retten når dere skal avgjøre spørsmålet om tilregnelighet», sa Fries i sin prosedyre i Asker og Bærum tingrett.

Hun nådde ikke frem med synspunktet, men skapte en ny debatt om tilregnelighet og høyreekstremisme.

– Klienten selv ønsket ikke å bli dømt som utilregnelig. Skapte dette noen kvaler for deg som advokat?

– Det er alltid en utfordrende situasjon for en advokat når man må gjøre noe annet enn det klienten ønsker, og på et så sentralt tema er det en utfordrende situasjon man skal tenke nøye igjennom. Dette er et dilemma som jeg som forsvarer måtte løse på en måte jeg mente var best for klienten, uavhengig av hva klienten mente.

– Hva har motivert deg i denne saken?

– Det som alltid motiverer meg er et

engasjement for rettsikkerhet for alle. Personer som publikum har sympati for har det oftest enklere, men når flertallet virkelig ikke liker noen, da kan alle rettssikkerhetsprinsippene settes under press. Da trenger man en forsvarer som ikke bakker ut. Utfordringen som virkelig tenner meg er å utøve et godt forsvar for en upopulær person. Det er ikke bare faglig stimulerende, det er noe jeg brenner for. Det er så viktig for et rettsikkert samfunn og for vårt demokrati at vi holder på rettssikkerhetsprinsippene våre også når vi har lyst til å la være.

– Du jobbet som politiadvokat fra 1994 til 2010. Hva er annerledes med å jobbe som advokat?

– En åpenbar forskjell er det økonomiske – som offentlig ansatt politiadvokat får man fastlønn, uansett om man gjør populære eller upopulære ting. Det er en helt annen tilværelse enn å være advokat, hvor det ligger i systemet at inntekten er langt mer usikker, og kanskje spesielt for forsvarere, som arbeider på så lave satser at de ikke har noen marginer for svikt i sakstilgangen.

– Den andre, helt åpenbare forskjellen er at som politiadvokat er du i de flestes øyne på den rette siden av saken, du er ofte sett på som en slags ridder i rustning. Som politiadvokat må du

– Litt av utfordringen og gleden med jobben er å starte med en klient som er vanskelig å hjelpe, for å så finne en vei til et samarbeid, sier Unni Fries. Her i retten med Philip Manshaus. Foto: Håkon Mosvold Larsen, NTB Scanpix

sjelden forsvare deg selv i selskapslivet, den luksusen har du ikke som forsvarer. Noen blir sinte og forstår ikke hvordan man kan forsvare overgripere. Nå plager det ikke meg å få den typen spørsmål, men det kan være vondt for noen forsvarere å måtte forsvare det de driver med.

– Så er det mange som tror at jeg syntes det er veldig fælt å bli eksponert for så mange vonde ting, og selv om det av og til kan være tungt, er det vanlig-

vis et privilegium å møte de menneskene jeg møter i yrket mitt, også klientene. Men som forsvarer har man jevnlig en følelse av å måtte jobbe for å bli sett på som en legitim aktør i rettssystemet.

– Var dette en utfordring som trakk deg til forsvarsadvokatyrrket?

– Nei, snarere tvert imot var nok dette en av årsakene til at jeg ventet så lenge med rollebyttet. Jeg trodde ikke at jeg ville like klientkontakten, men det gjør

jeg faktisk, det er noe av det fineste med denne jobben. Det var mange grunner til at jeg ville prøve meg som forsvarer, men en av dem var følelsen av at man trenger forsvarere som kjenner politisystemet. I tillegg var det nok en oppfattelse av at det ikke er alt som skjer i en politietterforskning som gagnar samfunnet.

– Kan du peke på en mentor som har hjulpet deg dit du er nå?

– Det er mange personer i livet som »

FØLG SOMMER-SERIEN PÅ NETT!

”

Jeg pleier å reise til varmere strøk hver sommer, men måtte avlyse i år. Men jeg lider ingen nød. Jeg har takterrasse og hage, seilbåt og motorsykkel.

gjør deg bedre, men for eksempel møtte jeg Berit Reiss-Andersen i retten da jeg var politiadvokat, det var jo veldig spennende. Hun er en fantastisk advokat, ikke minst hennes væremåte, som er veldig inspirerende. Jeg lærer for øvrig mye av å diskutere med folk som er annerledes enn meg selv, og min kollega Joar Henjum har jeg lært masse av, og av min tidligere kollega Elisabeth Myhre. Jeg må også trekke frem kollegaene mine her i advokatfirmaet Henjum.

– Hvilken lov bør endres raskest mulig og hvorfor?

– Det er vanskelig! Jeg ville nok ha endret reglene i straffeprosessloven om dokumentinnsyn for siktede, og gjort det vanskeligere for påtalemyndigheten å holde tilbake saksdokumenter, særlig over tid. Det syntes jeg er veldig sentralt. Det er så viktig at jeg ikke vil si noe annet som forstyrrer det bildet.

– Det er jo blitt en ukultur, etter min oppfatning, at alt klausuleres. Siktede får ikke innsyn, uansett hva. Til og med innholdet i siktedes PC blir jo klausulert for dem, ikke bare i starten, men i månedsvis. Det er helt ute av kontroll, og det ingenting som tyder på at det vil bli reversert uten en lovendring. Det har utviklet seg en ukultur hvor unntaksregelen har blitt hovedregelen i praksis.

– Har andre saker i nyhetsbildet engasjert deg?

– Innenfor det rettspolitiske er jeg interessert i maktfordelingsprinsippet, som er under press ikke bare i USA, men også her i Norge. Det er mange politiske aktører på høyt nivå som synes ikke å skjønne det prinsippet, og som heller ikke har forståelse for at domstolene må være uavhengige, og hvorfor politiets arbeid skal være uavhengig av de folkevalgte. Dette er viktige problemstillinger som helt åpenbart under press.

– Synes du at erfaringen til andre såkalte modne demokratier burde være en advarsel til nordmenn som tar rettsstaten for gitt?

– Jeg tror det er viktig at mennesker som har kompetanse på disse prinsippene, ikke minst jurister, ytrer seg om sine reaksjoner når en sentral høytstående politiker griper direkte inn i en påtaleavgjørelse, eller begynner å instruere domstolene om hvordan de skal avgjøre saker. Da er man på vei, med stormskritt, mot et diktatur. Det er utrolig viktig at man ytrer seg om det, og selv om vi i Norge vanligvis observerer dette på avstand, så skjer det også her at grensene blir tråkket over.

– Utfordringen er at folkeopplysning stadig blir mer utfordrende. De antielitistiske strømningene har ledet

til populær forakt for formell kunnskap, som kan komme fra en for så vidt berettiget følelse av å ikke bli tatt alvorlig, av ikke å bli sett av myndighetene. Det er ikke så rart at du får antielitisme i land hvor folk ikke har rett til basale helsetjenester. Folk blir rasende når de mister tennene sine, og myndighetene ikke bryr seg.

– Blir det Norgesferie på deg i år?

– Jeg har måttet forandre på ferieplanene mine som mange andre. Jeg pleier å reise til varmere strøk hver sommer, men måtte avlyse i år. Men jeg lider ingen nød. Jeg har takterrasse og hage, seilbåt og motorsykkel. Og viktigst av alt, hyggelig familie å være sammen med. Da blir det ferie!

– Du kjører motorsykkel. Blir det en roadtrip?

– Ja, det blir faktisk en tur med min datter, men i bil, og selv om vi er voksne begge to, så skal vi Dyreparken, for det er bare kjempegøy!

– Hva er ditt beste tips til kolleger som skal på norgesferie i år?

– De fineste stedene vil jeg helst ha for meg selv, men jeg vil slå et slag for Østfold. Det er alltid fint vær og man får en solnedgang du går glipp av i Vestfold. Fredrikstad er en fantastisk hyggelig by. •

ADVOKATANSVAR

I denne spalten omtaler vi rettssaker rettet mot advokater, og advokaters ansvar. Spalten lages av advokat **Toralf Wågheim** ved Advokatfirmaet Riisa & Co. i Bergen. Wågheim er forfatter av boken Advokaters erstatningsansvar.

Henvendelser til redaksjonen@advokatbladet.no

19-024382ASD-BORG/02

Ansvar etter veisak og uriktig tingrettskjennelse

En advokat bistod en grunneier i en veisak. I saken fremmet grunneieren pengekrav mot brukerne av en vei, men kravene ble ansett foreldet. Grunneieren saksøkte deretter advokaten, men advokaten ble frifunnet.

Dette fremkommer i en dom fra Borgarting lagmannsrett avsagt 7. april 2020 (19-024382ASD-BORG/02).

Bakgrunnen for saken var at en advokat hadde bistått en grunneier som hevdet å være eier av en vei. Tvisten ble brakt inn for domstolen. Saken endte med et rettsforlik i Borgarting lagmannsrett i 2013. I forliket vant klienten frem med å være eier av den aktuelle veien.

Grunneieren fremsatte deretter krav til brukerne av veien om såkalt innpåkøpsvederlag, jf. veiloven § 53. Etter bistand fra advokaten ble det tatt ut skjønnssak. I avgjørelse fra Drammen tingrett i 2016 kom skjønnretten til at rettsforliket fra 2013 måtte tolkes slik at grunneieren ikke hadde krav på vederlag tilbake i tid. Videre kom skjønnretten til at kravene var foreldet. Skjønnnet ble derfor nektet fremmet. Avgjørelsen ble ikke påanket av grunneieren.

Grunneieren mente deretter at advokaten hadde opptrådt uaktsomt ved inngåelsen av rettsforliket, og i rådgivningen om foreldelse. Grunneieren pekte på at advokaten også hadde blitt bedt om å ta fristavbrytende skritt. Advokaten avviste ansvar og fastholdt at det ikke løp foreldelse på kravene, og følgelig at avgjørelsen fra Drammen tingrett var uriktig.

INGEN UAKTSOMHET

Lagmannsretten kom til at advokaten

verken hadde vært uaktsom i forbindelse med rådgivningen om rettsforliket, eller i vurderingen av foreldelse. Vedrørende rettsforliket uttalte lagmannsretten at: «I utgangspunktet stilles det strenge krav til advokaters rådgivning i forbindelse med utformingen av ordlyden i et rettsforlik. Advokater bør tilstrebe å utfor-

”

Rettsforliket var etter lagmannsrettens syn utformet på en måte som ikke burde være egnet for feiltolkninger.

me en ordlyd som begrenser muligheten for senere tolkningstil. Samtidig er det slik at det kan være vanskelig å overskue alle typer situasjoner som kan oppstå senere, noe som må hensyntas ved vurderingen av profesjonsansvar».

Etter å ha gjennomgått rettsforliket, la lagmannsretten til grunn at forliket ikke var til hinder for betalingskravene. Rettsforliket var etter lagmannsrettens syn utformet på en måte som ikke burde være egnet for feiltolkninger.

At Drammen tingrett ved sitt skjønn hadde tolket rettsforliket på en annen måte kunne ikke advokaten lastes for. Advokaten hadde følgelig ikke opptrådt uaktsomt ved inngåelsen av rettsforliket.

GRUNNEIER ANKET

Lagmannsretten mente videre at advokaten heller ikke hadde vært uaktsom vedrørende rådgivningen om foreldelse. For at det skal løpe en foreldelsesfrist, viser lagmannsretten til at det må foreligge en fordring. Denne fordringen må videre springe ut av et stiftelsesgrunnlag.

På bakgrunn av bevisførselen, fant lagmannsretten at det ikke forelå noe stiftelsesgrunnlag. Grunneieren hadde ikke inngått noen avtale med de aktuelle brukerne. Det faktum at brukerne hadde tatt veien i bruk, kunne ikke anses som et stiftelsesgrunnlag i saken. Følgelig løp det ingen foreldelsesfrist på fordringene. Også på dette punkt hadde Drammen tingrett vurdert saken feil, uten at det kunne lastes advokaten.

Advokaten og advokatfirmaet ble følgelig frifunnet. Grunneieren ble dømt til å betale sakskostnader til advokaten med 254.400 kroner for lagmannsretten og 249.708 kroner for tingretten, totalt 504.108 kroner. Grunneieren har anket dommen til Høyesterett. Det er ikke avklart om anken slipper inn til behandling. •

TILLATELSE TIL Å VÆRE ADVOKAT VED HØYESTERETT

Trond Skogly
Advokatfirmaet
Østgård DA
TROMSØ

Silje Elisabeth Stenvaag
Advokatene
Graasvold &
Stenvaag AS OSLO

NYINNMELDTE

Advokatfullmektiger

- Bakke Erlend Hals** Advokatfirmaet Furuholmen Dietrichson AS OSLO
- Brataas Kristin Juni** Advokatfirmaet Thommessen AS OSLO
- Bull-Berg Carl Emil** Advokatfirmaet Wiersholm AS OSLO
- Christophersen Monica** Advokatfirmaet Meling AS STAVANGER
- Evjen Camilla** Advokatfirma DLA Piper Norway DA OSLO
- Fossen Erlend Kim** Advokatfirmaet Røseid, Tønsberg & Karlstad AS ÅRNES
- Gamkinn Hilde Annette Skougstad** RSM Advokatfirma AS OSLO
- Garli Camilla** Advokatfirmaet Elden DA GOL
- Jansen Marie Synnøve Seldal** Advokatfirmaet Meling AS STAVANGER
- Laland Regine** Advokatfirma Bull Årstad DA STAVANGER
- Moe Henriette Thorkildsen** Advokatfirmaet Ulset OSLO
- Negassi Binjam Kesete** HELP Forsikring AS OSLO
- Nilsen Line de Lange** Advokatfirma Haakstad & Co DA ARENDAL
- Nyhus Ine Birgitte** Advokatfirma DLA Piper Norway DA OSLO
- Odding Ailen Jeanette** Advokatfirma Hald & Co DA ARENDAL
- Sivertsen Elise** Advokatfirmaet Thommessen AS BERGEN
- Skjelbostad Tonje Hovde** Advokatfirmaet Legalis AS OSLO
- Svensson Benedikte Almendingen** RettAdvokat ANS BERGEN
- Westby Ingeborg** Advokatfirmaet Legalis AS OSLO
- Zbierzchowska Katarzyna Aneta** Advokatfirma Tomasz Nierzwicki OSLO

Fullmektig hos internadvokat

- Berg Mikkel Arno** HELP Forsikring AS OSLO
- Birkeland Charlotte Benedicte Brandt** HELP Forsikring AS OSLO
- Bratli Aksel Laurentz Sunde** FCG Norge AS OSLO
- Eriksen Petter Faye** HELP-Advokatene AS OSLO
- Herlofsen Casper** HELP Forsikring AS OSLO
- Hovelstuen Lene Uhlen** Eika Forsikring AS HAMAR
- Løvland Marielle Elise** Nordea Bank ABP, Filial i Norge OSLO
- Misic Ilvana** HELP-Advokatene AS OSLO
- Nordahl Christian Holand** Fremtind Forsikring AS OSLO
- Rangnes Cathinka Glad** HELP-Advokatene AS OSLO
- Skogen Vettle** HELP-Advokatene AS OSLO

Fullmektig hos offentlig advokat

- Hovde Marianne** Troms og Finnmark fylkeskommune VADSØ

Fullmektig hos organisasjonsadvokat

- Kjærnet Hanna** Norges Fotballforbund OSLO

Privatpraktiserende advokater

- Blake Emma Jane** Konnex Advokatfirma AS ÅLESUND
- Hanevold Siri** Advokat Hanevold TROMSØ
- GJENINNMELDTE**
- Advokatfullmektiger**
- Alme Richard** Advokatfirmaet Thommessen AS OSLO
- Fuglehaug Kine Nanette** Advokatfirmaet Pricewaterhouse Coopers AS OSLO
- Lillefjære Adrian** Advokatfirmaet Meland AS SKIEN
- Myren Linn Kristin** Advokatfirmaet Nicolaisen & Co ANS JESSHEIM
- Tveito Sanna Marie Bø** BDO Advokater AS avd. Bergen BERGEN
- Vinden Lars** Wikborg Rein Advokatfirma AS OSLO

Fullmektig hos internadvokat

- Lyngbø Roy-André Sørheim** Fremtind Forsikring AS OSLO
- Walderhaug Magnus Schytte Blix** Fremtind Forsikring AS OSLO
- Internadvokat**
- Lagen-Larsen Victoria van der Storebrand ASA** - Konsernjuridisk Avdeling LYSAKER
- Marnburg Anders Lie** Fortum Consumer Solutions AS OSLO
- Moss Lena** Fremtind Forsikring AS OSLO

Offentlig ansatt advokat

- Broch Thea Cathrine** Ringerike kommune - Kommuneadvokaten HØNEFOSS

Privatpraktiserende advokater

- Berg Sigurd Kolbjørn** Advokat Sigurd K. Berg FLÅ
- Enger Lars Mathias** Advokatfirmaet Furuholmen Dietrichson AS OSLO
- Karlsen Tone** Advokatfirmaet Hartz & Co AS ELVERUM
- Lindseth Cecilie Olesen** Advokatfirmaet Lindseth AS OSLO
- Maktabi Racha** Advokatfirmaet Maktabi AS FREDRIKSTAD
- Sivertsen Kristoffer** Advokatfirmaet Elden DA STAVANGER
- Sjøli Live Houmb** Advokatfirma DLA Piper Norway DA OSLO
- Sæter Tor Fagermo** Advokatfirmaet Furuholmen Dietrichson AS OSLO
- Wedler Christian** Stavanger Advokatkontor HAFRSFJORD

MEDLEMMER SOM HAR ENDRET STATUS

Fra aktiv til pensjonist

- Foss Jorunn Skjoldvor** RANHEIM
- Iversen Øyvind** GAMLE FREDRIKSTAD
- Lyngtveit Erling O.** OSLO
- Rodin Kate Eleonore** OSLO

Aksjonssjef Jon-Christian Rynning, partner Stephan Jervell og årets aksjonsleder Maria Hansteen er glade for at det blir aksjon også i år.

Samler inn penger til barn i Malawi

Wiersholm-advokat Stephan Jervell var en av seks studenter som startet studentaksjonen Humak i 1987. 33 år etter lever den humanitære organisasjonen i beste velgående.

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD

Wiersholm-partner Stephan Jervell var med da den aller første Humak-aksjonen fant sted i 1989 med slagordet «Fri rettshjelp mot apartheid».

— Vi var seks jusstudenter, hvorav tre etter hvert ble partnere i Wiersholm, Nils Thommessen, Ståle Gjengset, og meg. Jeg tror fortsatt vi har rekorden med å samle inn mest penger, med én million kroner, som vi gav til et profilert rettshjelpsentert mot apartheid, sier Jervell.

Også Atle Degré og Niels R. Kiær endte opp som advokater, og arbeider i dag i Kluge og Rime Advokater.

SAMFUNNSNYTTIG

Stephan Jervell er glad for at jusstudentenes humanitæraksjon, som de startet opp under apartheidtiden i Sør-Afrika, fremdeles arrangerer nye aksjoner annethvert år.

— Hva var årsaken til at dere startet opp Humak den gangen?

— Jeg tror det var følelsen av å gjøre noe samfunnsnyttig. Vi hadde allerede JURK og JussBuss, som er kjempebra, men vi ville lage noe som omfavnet flere. Vi fikk kjempeoppslutning, sier Jervell, som også fikk være med å se rettshjelpstilbudet med sine egne øyne etter å ha fått reisestøtte fra Utenriksdepartementet.

— Hva betyr Humak i dag?

— Det viktigste med aksjonen er nok at studentene tenker over hva det betyr, og er bevisste på hvordan jussen kan være viktig i en humanitær kontekst, sier Jervell.

MÅ TENKE ANNERLEDES

Maria Hansteen og Jon-Christian Rynning er henholdsvis leder, og aksjonssjef for årets humanitæraksjon til inntekt for et mobilt rettshjelpstilbud i Malawi.

De arbeider med en litt annerledes aksjon i år grunnet koronapandemien. Wiersholm er aksjonens nye samarbeidspartner.

— Da vi skulle inngå et samarbeid var det veldig naturlig og ta det hele tilbake der det startet, og gå til Wiersholm. Vi har hatt lyst til å fornye Humak i år, men dessverre blir det ikke helt som planlagt, sier Maria Hansteen.

Aksjonen vil likevel gå sin gang, med både digitale konserter, en faglig del — og den tradisjonsrike advokatstafetten.

— En av våre viktigste inntektskilder er advokatstafetten der advokatfirmaene utfordrer hverandre til å donere en sum. Dersom man tar utfordringen kan man sende den videre til et nytt firma, sier Rynning. •

HumAk

- Årets aksjon heter «Rullende rettssaler for barn» og er et samarbeid med Redd Barna. Målet er å samle in 700.000 kroner.
- For å samle inn penger arrangeres det blant annet bokmarked, advokatstafett og bussedag.
- Prosjektet vil gjøre både rettshjelp og domstoler tilgjengelig for barn i Neno-distriktet i Malawi.
- Bussene med rettslokaler vil yte rettshjelp og domstolsbehandling.
- Prosjektet har som mål å beskytte barn mot barneekteskap og seksuelle overgrep.

DIGIPOST INTEGRERT MED ADVISOR

Enkel og sikker sending av dokumenter via Digipost.

advisor

telefon: 33 48 43 00 • helpdesk@advisor.no • www.advisor.no

Informasjon om jobb-bytter hentes fra Advokatforeningens medlemsregister. Du kan også sende informasjon direkte til redaksjonen@advokatbladet.no

Frist for innsendelse til neste utgave er 3. august. Spalten er kun for medlemmer av Advokatforeningen.

ADVOKAT MORTEN SOLBU JULLUMSTRØ har sluttet i Bjerkan Stav Advokatfirma AS i Trondheim og begynt i BDO Advokater AS i Trondheim.

ADVOKAT RAGNHILD J. NAKLING har sluttet i Advokatfirmaet Wiersholm i Oslo og tiltrådt som partner i Advokatfirmaet Storeng, Beck & Due-Lund i Oslo.

ADVOKAT SANDRA HÖGLUND har sluttet i Kvale Advokatfirma DA i Oslo og begynt i Advokatfirmaet Haavind AS i Oslo.

ADVOKAT HANNE HELTNE har sluttet i Schibsted ASA i Oslo og tiltrådt som partner i Advokatfirmaet CLP DA i Oslo.

ADVOKAT ERIK STAURSET ANDRESEN har sluttet i Wikborg Rein Advokatfirma AS i Bergen og har tiltrådt som partner i Advokatfirmaet Øverbø Gjørtz AS i Ørsta.

ADVOKAT ANTON FORSTEN har sluttet i Advokat Jørgen Klaveness AS i Grålum og begynt i Nordia Law Advokatfirma AS i Oslo.

ADVOKAT STIAN HENRIKSEN har sluttet i Osloadvokatene AS i Oslo og begynt i Norsk Sykepleierforbund i Oslo.

ADVOKAT JULIE ALMEDAL HELLEVIK har sluttet i Gille Advokater DA i Oslo og begynt i Arntzen de Besche Advokatfirma AS i Oslo.

ADVOKAT ANNE MARGRETE RINGHEIM har sluttet i DNV GL AS i Høvik og begynt i Tomra Systems ASA i Asker.

ADVOKAT LENE SOMMERFELT har sluttet i Advokatfirmaet CLP DA i Oslo og begynt i Advokatfirmaet Thommessen AS i Oslo.

ADVOKAT TOR FAGERMO SÆTER har sluttet i Øst politidistrikt og begynt i Advokatfirmaet Furuholmen Dietrichson AS, avdeling Halden.

ADVOKAT EEVA KANTANEN har Hydro og tiltrådt som partner i Advokatfirmaet Kluge i Oslo.

ADVOKAT JAN MAGNE ISAKSEN har sluttet i Advokatfirmaet Schjødt i Bergen og tiltrådt som partner i Advokatfirmaet Kluge i Bergen.

Beholder meddommerne i lagmannsretten

Justis- og beredskapsdepartementet ønsker ikke å fremme lovendring om å redusere antall meddommere i andreinstans.

TEKST: THEA N. DAHL

Islutten av mai ble det klart at departementet ikke går videre med Domstoladministrasjonens (DA) forslag.

«Etter en samlet vurdering har departementet kommet til at det ikke er ønskelig å fremme forslag om slike lovendringer», heter det i Prop. 122 L (2019-2020).

«(...) lekdommeres deltakelse i straffesaker et grunnprinsipp i vår straffeprosessordning. Lekdommerdeltakelse antas å bidra til at rettsåndhevelsen ikke fjerner seg for langt fra den alminnelige rettsfølelsen, noe som anses sentralt for allmennhetens tillit til domstolene. At lekdommere deltar i tillegg til fagdommere, må videre anses å styrke kvaliteten og rettssikkerheten i domstolenes saksbehandling og avgjørelser.»

– ELITISTISK LOVFORSLAG

Opprinnelig ønsket DA å redusere bruken av meddommere i både tingretten og lagmannsretten. Førstnevnte forslag ble trukket tilbake da avstandskravet ble redusert fra to til minst én meter i den nye smittevern anbefalingen.

Forslaget fikk støtte fra flere av høringsinstansene, mens Advokatforeningen markerte seg som kritisk.

– Et elitistisk lovforslag som ikke tar innover seg den betydningen vanlige folk har i strafferettspleien. Det bør bli lagt dødt først som sist, sa blant annet leder i Forsvarergruppen, Marius Dietrichson.

«Advokatforeningen kan ikke støtte disse forslagene (...) Advokatforeningen er bekymret for at disse lovendringene vil bli varige, særlig fordi

sentrale aktører synes å mene at et svakere innslag av lekdommere også er den beste løsningen i et lengre perspektiv. Konklusjonen er at tilliten til og respekten for domstolene og deres avgjørelser best bevares ved å holde fast ved gjeldende prosesslovgivning», skrev foreningen i sin høringsuttalelse. •

Marius Dietrichson og Advokatforeningen har kjempet mot meddommer-kutt. Faksimile fra Advokatbladet nr. 4 2020.

Få søker fri rettshjelp etter NAV-skandalen

I kjølvannet av NAV-skandalen innførte regjeringen en særordning med fri rettshjelp til personer som har fått avslag på å få penger tilbake fra NAV, eller som vil søke om erstatning hvis de mener de er blitt feilbehandlet.

I løpet av årets fire første måneder er det kun blitt sendt inn tretten klagesaker til rettshjelpsordningen, ifølge tall fra fylkesmannsembetene. NAV skal hittil ha fått inn rundt femti klager, melder NRK.

Statssekretær Thor Sættem i Justis- beredskapsdepartementet mener at de lave tallene ikke er et uttrykk for at ordningen er feilslått.

– Jeg tror først og fremst at det skyldes at NAVS klagesaksbehandling har håndtert klagesakene på en ryddig og skikkelig måte. Omgjort i de sakene hvor det er riktig, og kanskje også vurdert riktig i de sakene som har fått avslag, sier Sættem til NRK.

Advokat Olav Lægveid er en av to koordinerende advokater i NAV-komplekset, og sier til NRK at tallene viser at ordningen ikke treffer målgruppen.

BURSDAGSGAVEN SOM REDDER LIV

En gave til Leger Uten Grenser kan være et godt og livsviktig alternativ i forbindelse med en **bursdagsfeiring**.

Det er flere måter å støtte Leger Uten Grenser på: **Du kan vippe et valgfritt beløp til 2177, eller benytte konto 5005 06 36728.**

Merk innbetalingen med navn på jublant.

Sammen redder vi liv.

upartisk // nøytral // uavhengig

ANNONSE

Gravstell som endel av arveoppgjøret

Vi tilbyr følgende tjenester

- Legater for stell og vedlikehold
- Vår-, sommer-, og høststell
- Krans og lys på gravstedet
- Vedlikehold av gravsted
- Administrasjon av festeavgift mm.

Gravstellerne forvalter og administrerer alle typer legater

Alle våre kunder får bilde etter ved hvert besøk

Ring
64 80 99 00

gravstellerne
www.gravstellerne.no

I denne spalten tar vi pulsen på advokathverdagen landet rundt.

– HER ER DET ARTIGE FOLK SOM TØR Å VÆRE SEG SELV

Det verste med koronakrisen er at barn sviktes, og at saker blir satt på hold, mener advokat Theo Dretvik. Den tidligere politiadvokaten er NM-mester i styrkeløft og elsker digitalisering, men sverger til å notere med blyant.

TEKST OG FOTO: GEORG MATHISEN

Advokatbladets lesere ble kjent med Theo Dretvik i desember i fjor, da vår reporter fulgte ham tur-retur Steinkjer-Brønnøysund.

Nå har Advokatbladet nok en gang tatt turen til Steinkjer, kjent som «bygdenes by», så til de grader at den har hatt sin egen lokalavis som het nettopp det. I sin tid hadde den til og med det eneste landsgymnaset i Norge som lå i en by.

– Vi er litt heldige som bor «på bøgda», sier Dretvik.

Da Steinkjer markerte sitt 150-årsjubileet i 2007, beskrev tidligere hybelboer og landsgymnaselev Gudleiv Forr i Dagbladet hvordan byen fulgte med tiden, men hadde famlet lenge etter identiteten sin.

Ifølge Forr er det moderne Steinkjer en by å ta vare på.

Theo Dretvik, på sin side, legger mer vekt på at bygda fremdeles er hjertelig til stede i byen. Det betyr færre stereotyper, mener han: Folk tør å være seg selv. Det gjør i hvert fall Dretvik: En advokat med kontor ved siden av kornsiloen, egen blyantspissersamling på kontoret og NM-gull i styrkeløft.

Selv er han fra litt lenger ut på bygda. Han kommer fra Leksvik og bor på Inderøy. Men kona traff han i byen – nærmere bestemt bergstaden Røros. Begge er norgesmestere i styrkeløft.

– Hun er aktiv internasjonalt ennå. Jeg måtte gi opp på grunn av skader. Kroppen tålte ikke mer, sier han. Nå går han på ski, trener sønnene og har hytte i det som han omtaler som et skioldorado.

– Hva er den største utfordringen ved å jobbe som advokat i Steinkjer?

– Sentraliseringen. Det er masse offentlige etater, kontorer og politi som i større og større grad sentraliseres mot de store byene. For oss vil det si Trondheim, men også litt nordover. Det betyr mye reising. Barnehuset og lagmannsretten er i Trondheim, politiet har avhør i Trondheim, kriminalomsorgen siger i retning Trondheim. Den største utfordringen er at det blir mye tid i bil – eller på tog hvis jeg får det til.

– Og det morsomste?

– Jeg har bodd i Oslo, Røros og Trondheim, og jeg kan ikke si at Steinkjer er en by på samme måte. Dette er bøndernes by. Her er det større variasjoner i folket enn du ser i byene. Det er mye artige folk som er seg selv, på en trygg måte. Så er det store variasjoner, i og med at det ikke er alle plasser

i Trøndelag det er advokatkontorer, og folk kommer hit fra mange steder.

– Kan du trekke frem en utviklingstrend som preger kontoret ditt nå?

– Digitaliseringen. Bare på de årene jeg har drevet siden jeg kom fra stilling som politiadvokat i 2016, har det skjedd mye, særlig mot domstolen. Aktørportalen og digitale møter var godt i gang før koronaen. Vi har gått fra at nitti prosent av kommunikasjonen gikk via brev, til at det stort sett bare er igjen barnevernstjenesten og fylkesnemnda som kommuniserer via brev. Det er en kjempeforbedring i tid og kostnader.

– Den største saken du har jobbet med det siste året, hva handlet den om?

– Jeg jobber med straffesaker og barnevernssaker, og synes at alle saker er like store. De er viktige for menneskene i saken. En sak som andre utenfra kan tolke som bagatellmessig, kan jeg se som stor og viktig. Jeg har barnevernssaker og foreldretidssaker som pågår i både to og tre år.

– Hvilken lov bør endres fortest mulig, og hvorfor?

– Straffeprosessloven bør endres slik at forsvarer kommer tidligere inn i saken, på samme måte som bistandsadvokater i flere saker nå kommer tidligere inn. En som blir siktet og tatt inn til avhør i dag, har større behov for forsvarer. Min erfaring tilsier at det er greit i de fleste saker at det er

en forsvarer til stede ved første avhør.

– Bruker du noen digitale verktøy som gjør jobben din enklere, og som andre advokater kan ha nytte av å kjenne til?

– Se på blyantspissersamlingen! Det er hjertebarne mine. Jeg liker å skrive med blyant. Når jeg har klienter på besøk, skriver jeg ikke på skjerm, slik som fastlegen som sitter der og ikke ser deg. Jeg vil se klientene. Men jeg takler de fleste digitale programmer. Du kan ikke sitte og lese bøker i dag; du må bruke oppslagsverk med søkefunksjoner. Rettsdata og Lovdata er en del av hverdagen. Så er jeg veldig glad i Aktørportalen og digitaliseringen mellom politi og oss og domstolene. Den letter arbeidet veldig, og ting kan løses mye fortere.

– Jeg håper barnevernstjenestene og fylkesnemnda også

kommer inn på en digital plattform og at politiet kan komme på samme plattform som vi og domstolene allerede er.

– Hva har koronasituasjonen betydd for kontoret ditt?

– Barnevernet stengte med én gang, og det bekymrer meg fortsatt. Jeg har pågående saker av stor betydning for barna. Foreldre som har en samværsordning som gjør at barnevernet må være involvert, som ikke får gjennomført samværet. Partnere som holder barn borte fra samvær og bruker korona som grunn. Er det saker som ikke skal stoppe opp, er det barn som det er bekymring om har det bra i hjemmet sitt. Barnevernet var først ute med å strekke hendene i været, så politiet.

– Jeg har en klient som rett før koronaen ble anmeldt for voldtekt, og som var desperat etter å få forklart sin uskyld. Men først etter to måneder ble han innkalt til politiavhør. Dagen før fikk han beskjed om at saken var henlagt, og at politiet gikk til motanmeldelse. Sånne eksempler er det verste med koronakrisen.

– Er det utviklingstrekk i advokatyrrket som du er kritisk til?

– Lønnsutviklingen for oss som jobber som offentlig oppnevnte forsvarere og i familie- og barnevernssaker. Når salæratsene stiger så langsomt og de i tillegg halverer reisegodtgjørelsen vår, blir det stor forskjell på oss som prøver å hjelpe de svake i samfunnet og de som representerer de store firmaene og kommunene. Vi kan ikke risikere at det blir et A- og et B-lag der bare de mindre flinke advokatene blir sittende med den typen saker.

– Og trekk du synes er positive?

– Jeg kommer stadig vekk tilbake til digitaliseringen. Den er så arbeidsmessig og miljømessig suveren. Før sprang vi frem og tilbake til postkontoret og sendte hundrevis av dokumenter daglig i store pakker. Nå er det lettere å samarbeide med domstolene til beste for alle.

– Velg deg et annet yrke!

– Jeg skulle ønske at jeg kunne vært en fremgangsrik forfatter. Jeg passer godt til å sitte for meg selv inne i en krok og bare skrive og tenke. Men det jeg kunne ha klart, er marinbiolog. Jeg har alltid tenkt på det som andrevalget. Jeg tror menneskehetens redning ligger i havet.

– En bok som har vært med på å forme deg?

– Jeg leser helt vanvittig mye. Det er på grensen til patetisk klassisk, men den boken som har stresset meg mest, er «Forbrytelse og straff». Jeg leste den i altfor ung alder og hadde ingen forutsetninger for å forstå annet enn at den var så skremmende, den måten den beskrev kvalene og sjelslivet og tankene satt opp mot å bli straffet. Jeg hadde mareritt om den boken fordi den var vanskelig å lese, og de voldsomme beskrivelsene av hvordan mennesket reagerer hvis det blir beskyldt for noe det ikke har gjort eller ikke forstår at det har gjort.

– Hvilken advokat ville du helst invitere på middag, og hva ville du servert?

– Steinar Wiik Sørvik, og jeg ville servert noe fra havet. Blåskjell, reker eller krabber, siden han er en havets mann fra Kristiansund. Så blir det lokal ost fra Gangstad Gårdsysteri, portvin og Inderøy-akevitt fra Berg gård til dessert. Vi har en felles interesse i biler, og særlig engelske biler. •

Theo Dretvik er stolt av blyantspissersamlingen sin.

NAVN: Roger Theodor Nyeng Dretvik

ALDER: 48 år

STILLING: Partner i Advokatfirmaet Libertus

SPESIALITET: Strafferett

SPESIALEMNE: Kontrakter i petroleumsbransjen

FAMILIE: Gift, to sønner på 12 og 8 år.

BOSTED: Inderøy.

Dyrisk utendørskunst på Tjuvholmen

Grette-partner Anders Myhre har fin utsikt fra sitt nye kontor og ned til store, utendørsfotografier av ville dyr på Tjuvholmen. Han foretrekker dokumentarer og true crime fremfor white trash-serier.

TEKST: HENRIK SKJEVESTAD

– Jeg setter pris på å delta på gode kulturopplevelser når jeg får mulighet til det, gjerne på reiser. Min kone er ganske interessert i kultur, og flink til å plukke opp ting som skjer, for eksempel utstillinger eller gode museer, sier Anders Myhre.

– Har du blitt dratt med på noen interessante kunstutstillinger den siste tiden du vil anbefale?

– SKUR 13 nede på Tjuvholmen har noen kjempestore fotografier tatt av den britiske fotografen David Yarrow, som jeg synes er innmari kule. Jeg har jo akkurat skiftet jobb, og fått fin utsikt fra kontoret til bildene. Det er en lokal kulturopplevelse her i Oslo jeg virkelig kan anbefale!

– Hva gjør sterkest inntrykk på deg – bildekunst, musikk, litteratur, film eller teater?

– Film og bildekunst. For noen år siden var vi på en kunstutstilling i Venezia med en samtidskunstner fra New York, Julian Schnabel, som jeg ikke hadde hørt om før. Den gjorde veldig sterkt inntrykk. Han maler alternative portretter, og bruker blant annet knuste tallerkener som han setter sammen til mosaikk. Det blir det veldig tøffe bilder av. I tillegg går jeg innimellom på noen rockekonserter, men det skjer ikke så ofte lenger.

– Hører du på podkast, og kan du i så fall anbefale en?

– Ja, jeg har rundet «NRK hele historien», og synes den var kjempebra. I fjor hørte jeg på en BBC-serie i forbindelse med jubileet for månelandingen som heter «13 minutes to the moon». Med ulike eksperter tar podkasten for seg de tretten minuttene det tok fra månelandingsfartøyet forlot moderfartøyet, hva månelandingen betyr, hvor nære de var ved ikke å klare det, hvor kritisk det egentlig var, og teknologien.

– Hva er din favoritt-serie(r) på TV / streaming for tiden?

– «Le Bureau» på NRK. Den virker veldig troverdig – men det er den vel antagelig ikke. At den er på fransk gjør det

Serietips

Julian Schnabels
Portrait of Alba
Clemente

Podkasttips

litt morsommere enn om den hadde vært på engelsk. Det går lenge mellom hver gang det kommer en serie jeg virkelig liker å følge. Den siste serien jeg fulgte var den israelske politiske thrilleren «Fauda» på Netflix som handlet om konflikten Israel og Palestina.

– Hva slags forhold har du til true crime?

– Et godt forhold, men for det meste går det i podkaster. Jeg fulgte blant annet podkaster om Orderud-saken, og Lørenskog-saken.

– Hva med Netflix-farsotten «Tiger King», som tok verden med storm under koronaen?

– Foreløpig har jeg ikke sett den, nei. I ut-

gangspunktet synes jeg det er kulere med noe annet enn amerikansk white trash.

– Hvem vil du utfordre til neste advokat ut? (og hvorfor?)

– Selmer-partner Mads Fuglesang som også driver med entrepriserett. Han har jeg nettopp forlikt en sak med!

HVEM: Anders Myhre

TITTEL: Partner

ARBEIDSSTED: Grette

ALDER: 53

SIVIL STATUS: Gift, to barn

SPESIALISERING: Entreprenør og construction

Fra kontorvinduet ser Myhre ned på de store fotografiene på SKUR 13 på Tjuvholmen.

Illustrasjonsfoto: Maxim Kostenko, Istock

Mener etterlatte barn bør få egen talsperson

I slutten av mai mottok regjeringen rapporten «Det var ikke bare ferie» fra en ekspertgruppe som har sett på hvordan man kan forebygge og følge opp barn og unge som etterlates i utlandet mot sin vilje.

Gruppen kommer med flere anbefalinger, deriblant at:

- Unge under 18 år bør få oppnevnt en setteverge/talsperson dersom de oppholder seg i utlandet mot sin vilje og foreldrene ikke vil hjelpe dem tilbake.

- Det bør sikres at barn og unge voksne ikke mister sin permanente oppholdstillatelse.

- Det bør utvikles hjelpetiltak og metodikk i barnevernet som kan forebygge ufrivillige utenlands-opphold.

- De unge bør tilbys et fleksibelt undervisningsopplegg og norskopplæring som kan bøte på tapt skolegang og språkkunnskaper etter retur til Norge.

- Unge over 18 år bør sikres et bo- og støttetilbud hvor det ikke er et krav om å være trusselut-satt for å få bistand.

50 år siden

BEKYMRET FOR KVALITETEN PÅ NYE JURISTER

Fra hovedstyremøte 18. juni 1970

En kan meddele at Justisdepartementet på statsbudsjettet 1970, kap. 23 post 23, Spesielle oppdrag, er bevilget kr. 75.000,- til en utredning om behovet for nye jurister. Fra den begrunnelse som er gitt fra Justisdepartementets side i forbindelse med dette budsjettforslaget siteres følgende:

«Det er pekt på at antallet uteksaminerte juridiske kandidater i de senere år på langt nær har vært tilstrekkelig til å dekke behovet for nye jurister. Tallet har endog ligget vesentlig under avgangen fra juriststanden. Det er bedt om at en eventuell undersøkelse også må omfatte studentenes motiver for valg av studium (...) Problemet er ikke bare et spørsmål om antall jurister, men også om deres kvalitet. Det er i den forbindelse vist til at karakterene til juridisk embetseksamen, begge avdelinger, i de senere år er blitt dårligere sammenliknet med tidligere år.»

Norsk Advokatblad nr. 5, 1970

TOK INITIATIV TIL UNDERSØKELSE

Spørreskjema fra Norges almenvitenskapelige forskningsråd.

Medlemmene vil ha mottatt et spørreskjema fra Norges almenvitenskapelige forskningsråd. Vi viser i den anledning til Norsk Advokatblad nr. 6 og 8 for 1968, s. 136 og 199 og nr. 5 for 1970, s. 117.

Som det vil fremgå skyldes den undersøkelse som nå er satt i gang Advokatforeningens initiativ. Vi mener at resultatet av undersøkelsen kan ha atskillig betydning og er interessert i at det blir best mulig.

Advokatforeningen henstiller til medlemmene å svare på spørreskjemaene snarest mulig.

Norsk Advokatblad nr. 6, 1970

ANNONSE

HumAk Forum

Tema: Advokatetikk

”FNs veiledende prinsipper i en norsk advokathverdag”

Tid onsdag 26. august, kl 09:00 - 12:00

Sted webinar på Demio

Deltakeravgift 2000 kr

kurspaamelding.no/juristforeningen/humak

Stephan Jervell,
Wiersholm

Frode Elgesem,
Kontaktpunkt for ansvalig
næringsliv

Vil inndra statsborgerskap uten straffedom

Regjeringen foreslår en lovendring som gjør det mulig å inndra statsborgerskapet til mennesker som «har utvist en fremferd som kan tilsi at vedkommende sterkt vil skade grunnleggende nasjonale interesser» - uten at de er straffedømt.

Fra 1. januar i år ble det tillatt å ha flere statsborgerskap, og et vilkår for det ferske forslaget er at endringen ikke kan ramme mennesker med kun ett statsborgerskap. Bestemmelsen skal heller ikke kunne ramme barn under 18 år.

«I dag kan statsborgerskap tapes hvis en person har utvist fremferd sterkt til skade for Norges vitale interesser og samtidig straffedømmes for disse forholdene (statsborgerloven § 26 a). Personer kan imidlertid utgjøre en trussel mot grunnleggende nasjonale interesser uten å være straffedømte, og forslaget åpner derfor for å frata personer statsborgerskapet også i slike tilfeller», skriver Kunnskapsdepartementet i Prop. 134 L (2019–2020).

Omstridt betalings-sats	Kings County, New York	Pluss Kvise	Jordsk.-sakstype Sending
Person dømt e. strl. § 371	Greit Løfte-apparater		Radio-aktivt grunnstoff
Bakverk Fugl			
			Skute Trendy
Stort rom Dal		Asiatisk statsleder Hage	
			Sørlen-dingen
Elver i Russland og Innlandet			Bekref-telse Tresort
		Område i vest Hustru	
Skinns Kv.-navn	Pris Flire		
Rettsinn-kalling		§	Tall

Løsningsordet finner du ved å sette sammen bokstavene i de gule rutene til et ord eller et navn.
Send løsningen til redaksjonen@advokatbladet.no innen **3. august**.

Vinneren av kryssordet i nr. 4 / 2020 var Johan Henrik Frøstrup, Porsgrunn.
VI GRATULERER!
Løsningsordet var **UNNTAK**.

Annonseinformasjon

27000 lesere
(TNS Gallup 2019)

Annonsestørrelser	Priser
1/1 side 216x286	20.800 kr
1/2 side 176x123	15.550 kr
1/4 side 176x58/116x83	10.250 kr
1/6 side 56x23/116x58	6.025 kr

Se vår MEDIEFOLDER på advokatbladet.no/annonser

Kontakt vår annonseselger
Salgsfabrikken AS
Jernbanevegen 13, 2260 Kirkenær

Pia Himberg
Mobil 919 03 697
pia@salgsfabrikken.no

advokatjobb.no
en tjeneste fra Advokatforeningen

ANNONSE

ALLEGRO språktjenester

Juridisk oversetterekspertise
Våre erfarne statsautoriserte translatører gir deg rask og profesjonell service.
Kontakt oss gjerne på tlf. 55 30 17 30,
post@allegro-as.no eller www.allegro-as.no.

Translatørservice as

Oversettelse for næringslivet og offentlig sektor siden 1979
Bred erfaring og kompetanse
Kontakt oss på tlf. 810 33 333
eller post@translator.no

Advokatforeningens nye utvalg for Yngre Forsvarere møttes til sosial hygge og erfaringsutveksling.

Advokatene Elisabeth Nygård, Magnus Jonsbråten, Carl Aasland Jerstad og Bjarne Bekkeheien fra advokatfirmaet Haver på Bryne havnet på Instagram-kontoen BA-desken som tar for seg humoristiske saker fra media. De flyttet nylig inn i splitter nye lyse lokaler, 60 meter over bakken.

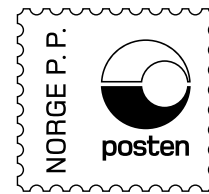
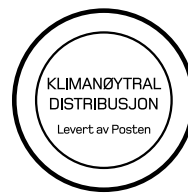
Wiersholms arbeidslivsneslor Jan Fougner kom med sine betraktninger om USAs Høyesterett som kom med en ny avgjørelse om kjønnsdiskriminering ved seksuell orientering.

Selv om det ikke blir noen pride-parade i hovedstaden i år, heiste likevel DLA Piper Pride-flagget utenfor sitt kontor for å vise sin støtte til kampen for like rettigheter uavhengig av legning, identitet og hudfarge. Også en lang rekke andre advokatfirmaer har ulike markeringer i forbindelse med Pride.

Selmer-advokat Fredrik Ellingsen og hans kollega Martin Bogstrand Sørensen tilbragte en varm uke i retten med ekspropriasjonsskjønn og på befaring.

Avsender:
Den norske Advokatforening
Kr. Augustsgt. 9
0164 OSLO

websystemer

Webmegler er
Norges ledende
fagsystem for
eiendomsmegling.
Som medlem
av Advokatforeningen
får du våre beste vilkår.
Ta kontakt for en
uforpliktende demonstrasjon.
E-post: christoffer.hope@visma.com

EN SIKKER SAMARBEIDSPARTNER TIL
Å MØTE MORGENDAGENS DIGITALE BEHOV

W·websystemer

Websystemer AS | Telefon 47 01 95 50 | www.websystemer.as

ET SELSKAP I
VISMA